

شنبه

۲۲ مهر ۱۴۰۲
۲۸ ربیع الاول ۱۴۴۵
۱۱۴ اکتبر ۲۰۲۳

سال سی و پنجم شماره پیاپی ۳۷۴۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۴۲۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

مدیرعامل شرکت فولاد هرزگان: با اجرای طرح‌های توسعه، از تک محصولی بودن خارج می‌شویم

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

گفت‌وگوها	یادداشت‌های امروز	سرمقاله
«استاندارد» یک شمشیر دولبه است	نقش استاندارد در توسعه کسب و کار	استاندارد جسور و مستقل می‌خواهیم
صنعتی همگام با استانداردهای جهانی	چالش‌های استانداردسازی	روز ملی استاندارد، روز یادآوری ایمنی و اعتماد

سیاه و سفید استاندارد

پرونده
روز جهانی استاندارد
۱۴ اکتبر

- ۱ توسعه پایدار از مسیر «استاندارد» می‌گذرد
- ۲ زیرساخت‌ها برای اجرای استاندارد فراهم نیست
- ۳ معدن و دغدغه استاندارد هماهنگ
- ۴ موافقت‌نامه استاندارد، پیش‌نیاز توسعه صادرات
- ۵ رویای ساخت دنیای بهتر
- ۶ سایه کمرنگ استاندارد در ساخت و ساز
- ۷ استاندارد، شاهراه ورود محصول به بازار جهانی
- ۸ استانداردسازی در مسیر اصلاح
- ۹ استاندارد ایران با اروپا همخوانی دارد

طرح: آیدا فریدی

جناب آقای دکتر محمد انصاری
رئیس محترم سازمان صنعت و معدن و تجارت استان البرز

انتصاب بجا و شایسته حضرتعالی را به سمت ریاست سازمان صنعت و معدن و تجارت استان البرز که نشان از درایت و لیاقت و توانمندی شماست تبریک گفته، رجای واثق داریم کارآمدی‌های پر جسته شما نوید بخش پیشرفت و توسعه صنعت استان خواهد بود

گروه شرکتهای کنسرسیوم دیالیز ایران (مدی تک سیس، صنایع پزشکی فارمد، فارمد پلاست پویان، نوا فارمد کیمیا، نوا تیس طب و شرکت مدوی طب پویان)

صدیق ویژه نامه روز ملی صادرات را منتشر می‌کند

در این ویژه نامه مشاهده می‌کنید:

• چالش‌ها، مشکلات، دستاوردهای روز ملی صادرات
• مشکلات صادرات نرگس و چگونگی رفع آن
• مشکلات صادرات پسته و چگونگی رفع آن
• مشکلات صادرات زعفران و چگونگی رفع آن
• مشکلات صادرات گلاب و چگونگی رفع آن
• مشکلات صادرات گل‌سایه و چگونگی رفع آن
• مشکلات صادرات گل‌سایه و چگونگی رفع آن

تلفن ارتباط با بازرگانی: ۰۲۲-۸۸۲۲۲۲۲۱

«مناقشه عمومی»

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد جهت خرید یک دستگاه فک سنگ‌شکن ۱۱۰×۹۰ جیت واحد صاحب سقز واقع در (استان کردستان - شهرستان سقز - روستای صاحب - معدن سنگ آهن صاحب سقز شرکت صبانور) آقای مهندس غلامی ۰۹۱۷۸۰۳۵۸۱۴ را از طریق مناقشه عمومی به تامین کنندگان واجد شرایط واگذار نماید. از متقاضیان محترم دعوت به عمل می‌آید پس از دریافت اسناد مناقشه از سایت www.madankarbakhtar.ir نسبت به تحویل پاکت‌ها حداکثر تا ۷ روز کاری به واحد پشتیبانی ۰۹۱۸۳۱۸۹۸۲۳ آقای بابایی ۰۸۱۳۸۳۷۰۲۳۵ (همدان - خیابان مهدیه - جنب بانک صادرات - کوچه توحید - بن بست کیانیان - درب اول از سمت راست) یا دفتر تهران (سعادت آباد، نرسیده به خروجی نیاپس شرق، خیابان ۲۶ (حق طلب غربی) پلاک ۴۹ ساختمان صبانور - طبقه همکف - شرکت معدن کار باختر - خانم نادر) اقدام فرمایند.

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

«مناقشه عمومی»

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد جهت ساخت فونداسیون و آرماتوربندی سنگ‌شکن واحد صاحب سقز واقع در (استان کردستان - شهرستان سقز - روستای صاحب - معدن سنگ آهن صاحب سقز شرکت صبانور) آقای مهندس غلامی ۰۹۱۷۸۰۳۵۸۱۴ را از طریق مناقشه عمومی به تامین کنندگان واجد شرایط واگذار نماید. از متقاضیان محترم دعوت به عمل می‌آید پس از بازدید از محل و دریافت اسناد مناقشه از سایت www.madankarbakhtar.ir نسبت به تحویل پاکت‌ها حداکثر تا ۷ روز کاری به واحد پشتیبانی ۰۹۱۸۳۱۸۹۸۲۳ آقای بابایی ۰۸۱۳۸۳۷۰۲۳۵ (همدان - خیابان مهدیه - جنب بانک صادرات - کوچه توحید - بن بست کیانیان - درب اول از سمت راست) یا دفتر تهران (سعادت آباد، نرسیده به خروجی نیاپس شرق، خیابان ۲۶ (حق طلب غربی) پلاک ۴۹ ساختمان صبانور - طبقه همکف - شرکت معدن کار باختر - خانم نادر) اقدام فرمایند.

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

سیاه و سفید استاندارد

نشست روسای موسسه‌های استاندارد ۲۵ کشور در لندن شکل گرفت و در ادامه مقر این سازمان در ژنو تشکیل شد. پس از آن، از سال ۱۹۷۰، ۱۴ اکتبر برابر با ۲۲ مهر به نام روز جهانی استاندارد تعیین و نام گذاری شد.

در ایران نیز برای نخستین بار با تصویب قانون اوزان و مقیاس‌ها در سال ۱۳۰۴ شمسی، تشکیلات سازمانی که بعداً به موسسه مستقل استاندارد و تحقیقات صنعتی کشور تغییر شکل داد، پایه‌ریزی شد. در سال‌های ۱۳۲۴ و ۱۳۳۲ به لحاظ اهمیت یافتن نظارت بر ویژگی‌ها و کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی هسته‌های تکامل یافته در موسسه به صورت یک اداره در وزارت بازرگانی شکل گرفت و در ادامه، با تصویب قانون «تاسیس موسسه استاندارد ایران» مسئولیت‌ها

رابطه بین استاندارد و عملکرد اقتصاد ملی کشورها به‌طور فزاینده‌ای طی دهه‌های گذشته مورد تحقیق و بررسی‌های کارشناسی قرار گرفته است. مطالعات انجام‌شده توسط موسسات استاندارد آلمان، انگلستان، کانادا، فرانسه و استرالیا به‌طور تجربی ارتباط محکم و مثبتی را بین استانداردها و رشد اقتصادی پایدار نشان می‌دهد.

در تعریف کلی، استانداردها از قوانینی هستند که براساس توافق طرفین تهیه و با تأیید یک سازمان به رسمیت شناخته و برای استفاده مشترک و مکرر ارائه می‌شوند که با اعمال دستورالعمل‌هایی بر نحوه اجرا یا تولید کالا و خدمات تأثیر می‌گذارد. بنابراین، هدف استانداردها دستیابی به درجه مطلوبی از نظم در یک زمینه خاص است. اندیشه تشکیل سازمان بین‌المللی استاندارد جهان ۱۴ اکتبر سال ۱۹۴۷ در

استاندارد جسور و مستقل می‌خواهیم

ناصر بزرگ‌مهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

تعاریف گوناگونی از استاندارد وجود دارد که در کلام متفاوت هستند، اما معنی و مفهومی یکسانی دارند. استاندارد مفهومی است که می‌تواند نشان‌دهنده انسجام و انضباط فعالیت‌های اقتصادی، فکری، علمی، فنی و فرهنگی یک جامعه باشد. استاندارد در معنای عمومی خود، مترادف با نظم و استاندارد‌سازی به معنای به‌نظم کشیدن است.

به آنچه بر پایه قانون، قرارداد، سنت، علم و دانش باشد و اجرای آن مورد پذیرش همه قرار گیرد، استاندارد گفته می‌شود.

از دید فنی، وضع قوانین و مقررات برای تعیین کیفیت و مشخصات مطلوب یک کالا یا خدمات را استاندارد می‌گویند.

استانداردها دارای ۴ محور کاملاً مجزا یعنی «ماهیت محصولات»، «امور مدیریتی»، «ارزایی و انطباق‌ها» و «مسئولیت‌های اجتماعی» هستند. داشتن نظم و معیار و تعیین اندازه و مهم‌تر از آن رعایت حدود و اندازه‌ها برای حفظ کیفیت زندگی اجتماعی و حتی زندگی شخصی بسیار ضروری و مفید است.

استانداردها بر پایه گسترده‌تری از پوشش، دارای ۵ سطح کارخانه‌ای، شرکتی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی هستند.

استاندارد کارخانه‌ای از سوی یک کارخانه برای استفاده در همان واحد تدوین می‌شود. البته گاهی کارخانه‌ها، شرکت‌ها یا تشکیلاتی که در یک زمینه خاص فعالیت می‌کنند، از طریق ایجاد یک جامعه یا انجمن مانند انجمن جوشکاری آمریکا، استانداردهای خاص خود را تدوین می‌کنند.

استاندارد ملی از سوی موسسه استاندارد یک کشور، با توجه به تمام شرایط اقتصادی، اجتماعی، علمی و خاص همان کشور تهیه می‌شود.

استانداردهای منطقه‌ای از سوی کشورهای عضو یک پیمان منطقه‌ای خاص مانند کار گروه استاندارد اروپایی تهیه و اعلام می‌شود.

استانداردهای بین‌المللی حاصل توافق جهانی هستند و با تعریف ویژگی‌هایی از محصولات و خدمات در بازارهای جهانی پایه‌ای برای تصمیم‌های درست در توسعه زیرساخت‌ها معرفی می‌شوند.

استانداردهای بین‌المللی از سوی سازمان‌های مربوط به منظور استفاده بین‌المللی تهیه می‌شوند و در الکترونیک، مخابرات، کیفیت هوا، آب، خاک و انتشار گازها و تشعشعات برای حفظ محیط‌زیست تأثیر دارند.

استاندارد بین‌المللی مدرکی است که با توافق نظر و تصویب گروه‌های مربوط تمامی کشورهای عضو برای دستیابی به نظم بهینه در زمینه‌ای معین با هدف ارتقای منافع جامعه بر مبنای نتایج تثبیت‌شده علمی، فناوری و تجربه تهیه می‌شود.

یکی از جامع‌ترین تعاریف می‌گوید: «استاندارد یعنی نظمی مبتنی بر نتایج ثابت علوم، فنون و تجربه‌های بشری که در قالب مقررات و نظام‌هایی، به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه، افزایش میزان تفاهم، تسهیل ارتباطات، توسعه صنعت، صرفه‌جویی در اقتصاد ملی و حفظ سلامت و ایمنی عمومی به کار گرفته می‌شود».

هر چیزی در حیطه فکر و عمل انسان، قابل استاندارد کردن است؛ بنابراین استانداردها تنها مربوط به کالاهای نیستند، بلکه بسیاری از خدمات را نیز در بر می‌گیرند. باید پذیرفت هر کالا یا هر نوع خدماتی باید در یک چارچوب مشخص ارائه شود و این چارچوب‌ها را می‌توان استاندارد تعریف کرد.

استانداردها پایه‌های علمی و فنی معتبری را در راستای کمک به تدوین قوانین مربوط به بهداشت، ایمنی و محیط‌زیست ایجاد و زمینه رشد اقتصادی یکسان برای رقابت در بازارهای داخلی و خارجی فراهم می‌کنند.

با استفاده از استانداردها، تولیدکنندگان می‌توانند محصولات و خدمات خود را در حد قابل قبول تولید کنند و رقابت‌های فنی وسیع داشته باشند و انتخاب مشتریان را گسترش دهند.

انطباق محصولات و خدمات با استانداردها، تضمینی برای کیفیت، ایمنی و افزایش اعتماد مصرف‌کنندگان است؛ در نتیجه استانداردها می‌توانند کیفیت زندگی را تضمین کنند.

ایزو (ISO) مخفف نام سازمان استاندارد‌سازی بین‌المللی است که از واژه‌های یونانی به معنی برابر و یکسان گرفته شده است.

علامت استاندارد نشان مرغوبیت کالا است و اجناس یا خدماتی که هیچ نشان استاندارد نداشته باشد، باید به این مهم توجه داشته باشد که در طول تاریخ، همواره معیارهای استاندارد تغییر می‌کند و هیچ‌گاه یکسان نیست. به‌واقع هر دوره‌ای استانداردهای خود را می‌طلبد. امروزه وقتی کالایی را خریداری می‌کنیم، غیر از برند آن، به تاریخ تولید، انقضا و نشان‌های استاندارد آن توجه می‌کنیم.

در دنیای امروزی، به‌طور تقریبی تمامی کشورها برای خود یک استاندارد ملی دارند. به عبارت دیگر، در بیشتر کشورها سازمانی وجود دارد که بر کیفیت کالاهای نظارت می‌کند که به نام سازمان استاندارد معروف است. هدف اصلی استاندارد، مطابقت محصول با الزامات اساسی مقررات جامعه است و اجازه می‌دهد محصولات به‌طور آزاد در بازار عرضه شوند، این در حالی است که به مسئولان گمرک‌ها و مقامات مربوط هم اجازه می‌دهد محصولات غیر منطبق را از بازار جمع‌آوری کنند.

موسسه ملی استاندارد در بعضی کشورهای دولتی و در بعضی از جمله آمریکا خصوصی یا غیرانتفاعی است که به چگونگی استانداردهای محصولات، خدمات، روند‌ها، سیستم‌ها و کار کارکنان نظارت می‌کند.

سازمان ملی استاندارد ایران، سازمانی دارای ساختار دولتی و زیرمجموعه نهاد ریاست‌جمهوری است که در سال ۱۳۰۴ خورشیدی با تصویب قانون اوزان و مقیاس‌ها آغاز به کار کرده است و در سال ۱۳۳۲ در قالب یک اداره آزمایشگاهی زیر نظر اداره بازرگانی در زمینه کنترل کالاهای وارداتی، صادراتی و تولیدات داخلی کشور فعالیت می‌کرد. در سال ۱۳۳۹ طرح «راهاندازی موسسه استاندارد ایران» در ۶ ماده به تصویب مجلس وقت می‌رسد و این موسسه به‌طور رسمی به عضویت سازمان بین‌المللی استاندارد درمی‌آید و بعدها از زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی به وزارت صنایع و معادن ملحق می‌شود.

در سال ۱۳۹۶ طرح ارتقای سازمان ملی استاندارد پس از سال‌ها بررسی در مجلس شورای اسلامی تصویب شد. موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تنها سازمان در ایران است که براساس قانون می‌تواند استاندارد رسمی فرآورده‌ها را تعیین، تدوین و اجرای آنها را با کسب موافقت شورای عالی استاندارد اجباری اعلام کند.

محوریت سازمان ملی استاندارد بر ۴ نهاد مستقل اندازه‌شناسی، استاندارد‌سازی، تأیید صلاحیت و ارزیابی انطباق است. نظارت بر کیفیت تمامی کالاها، جز داروهای بر عهده سازمان ملی استاندارد ایران است که نوعی موازی کاری تلقی می‌شود.

براساس قانون، موسسه استاندارد دارای ۲ رکن است که شامل رئیس موسسه و شورای عالی استاندارد است. رئیس موسسه به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی و حکم رئیس جمهوری انتخاب می‌شود و حکم معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت را دارد که همین امر از استقلال چنین سازمانی می‌کاهد.

شورای عالی استاندارد شامل رئیس جمهوری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست، وزیران صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علوم، تحقیقات و فناوری، کار و امور اجتماعی، مسکن و شهرسازی، نفت و نیرو، دادستان کل کشور، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس سازمان به‌عنوان دبیر شورای عالی استاندارد و ۲ نفر کارشناس است.

همین شیوه انتخاب رئیس موسسه و تشریفات بودن شورای عالی از کاربرد موثر آن می‌کاهد. سازمانی که باید بر تمامی صنایع و همه چیز نظارت داشته باشد، با یک دستور ساده می‌تواند از استانداردها صدها محصول و هزاران به‌دلیلی موجه مانند کمبودها چشم‌پوشی و شوریایی که باید مرتب کار و برنامه‌ریزی کند، به‌دلیل اینکه در عمل همه مسئولان مهم دولت باید در آن حضور داشته باشند، سالی یک بار هم تشکیل نمی‌شود.

استاندارد و استاندارد‌سازی، نیاز یک کشور و یک ملت رو به جلو است. اهمیت استقلال این سازمان حتی از ریاست‌جمهوری در اقتصاد و تولید، مشابه بانک مرکزی هر کشور است.

استاندارد مطمئن‌ترین مسیر توسعه

در جهان صنعتی امروز همه چیز در حال تحول است. در این عرصه، استانداردهای جدیدی که به مدیریت کیفیت موسوم است، فقط به نتیجه محصول نهایی بسنده نمی‌کنند، بلکه خط تولید را از ابتدا تا انتها زیر نظر می‌گیرد. این مدیریت برنامه‌ریز و هدفمند، پویایی را به بخش‌های سازمانی هدی می‌دهد. سرمایه‌گذاری در راه بهبود کیفیت کالاهای تولیدی برای پاسخگویی به نیازهای مصرف‌کنندگان داخلی و راهبردی بازارهای جهانی و کاهش واردات، مهم‌ترین اصل در توسعه اقتصادی است. هر کشور در حال توسعه که افزایش و بهبود ظرفیت صنعتی را در رأس برنامه‌های خود قرار داده باشد، درمی‌یابد که استاندارد کردن شاخص‌های تولید و خدمات و همچنین سنجش و کنترل کیفیت محصولات از جمله نکات اصلی در برنامه‌های توسعه است. بر همین اساس توجه و تمرکز بر ارتقای شاخص‌های استاندارد و تطابق با استانداردهای جهانی می‌تواند نقش قابل توجهی در توسعه صادرات و جذب بازار داخلی داشته باشد.

دلایل پیدایش استاندارد در جهان

محمدرضا مودودی - مدیر خانه توسعه تجارت ایران:

استانداردها برای حمایت از کالاهای داخلی کشورهای پیشرفته‌ای مطرح شدند که نمی‌خواستند از ضوابط و قوانین گمرکی برای تجارت کالاهای استفاده کنند؛ به این ترتیب، قوانین غیر تعرفه‌ای بین برخی از کشورها طراحی شد که محدودیت‌های تجاری به‌دنبال نداشته باشد، اما در عین حال بتواند محدودیت‌هایی را برای واردات کالاهای خارجی ایجاد کند. این استراتژی از سوی کشورهای توسعه‌یافته، به‌ویژه اروپایی‌ها پیگیری و با عنوان «استاندارد» مطرح شد. رفته‌رفته توسعه صادرات و رونق اقتصاد کشورهای منوط به رعایت استانداردها شد، این در حالی است که سرعت ارتقای استانداردها در کشورهای توسعه‌یافته به مراتب بالاتر از سرعت انطباق و هماهنگ‌سازی محصولات برخی کشورها از جمله ایران از نظر کیفی و خدمات است. این موضوع خود مانی برای ورود کالاهای ایرانی به بازارهای بین‌المللی به‌شمار می‌رود و منجر به کاهش سهم ایران در بازار کشورهای پیشرفته شده است. در موضوع واردات نیز قوانین خاص آن وجود دارد. جدا از محدودیت‌ها و ممنوعیت‌هایی که در مواردی مانند خودرو به‌صورت علنی مطرح می‌شود، برای واردات کالاهای دیگر نیز استانداردهایی در نظر گرفته می‌شود، این در حالی است که برخی از کارشناسان معتقدند این نحوه اعمال محدودیت مشکلات تجاری برای ایران در عرصه بین‌المللی ایجاد می‌کند. براساس شواهد تولیدکنندگان و صادرکنندگان، ایران گاهی بر خودهای غیرتعرفه‌ای نسبت به ضوابط جاری تجاری داشته و به‌همین دلیل، با مقابله به مثل کشورها روبه‌رو می‌شود و شرایط تجاری را به همان نسبت دشوار می‌کند. ضمن اینکه این روش‌ها می‌تواند شرکت‌های تولیدکننده در ارائه خدمات پس از فروش و گارانتی را نیز با مشکلات فراوانی مواجه کند. فروش کالا امروز یک اصطلاح کلی است که بسیاری از فعل و انفعالات در حوزه تجارت را در بر می‌گیرد. در واقع، امروزه فروش کالا شامل تمامی فعالیت‌هایی می‌شود که پیش از عرضه محصول در فروشگاه‌ها آغاز می‌شود و پس از تحویل آن به مصرف‌کننده نیز ادامه دارد. این رویکرد، نتیجه بازار رقابتی امروز در دنیاست که می‌تواند کالایی را در نظر خریدار راجح کند یا آن را به گوشه‌های انبار یا به‌دلیل توجیه به این موضوع در ماندگاری کالاهای بازارهای هدف بسیار اهمیت دارد. ضمانت‌های فروش، گارانتی و خدمات پس از فروش به‌عنوان نمونه‌های بارزی از این اقدامات هستند. در واقع، بدون این ابزارها، تولیدکننده دیگر نمی‌تواند به فروش خود امیدوار باشد و محصول او در میان خیلی کالاهای و خدمات موجود در بازارها ناپدید می‌شود و محکوم به نابودی و شکست است. گارانتی ظرفیتی است که مسئولیت تولیدکننده را در قبال کیفیت و مدت مصرف کالا تضمین می‌کند. اگر با توجه به استانداردهای در نظر گرفته شده محصولی وارد کشور شود، اما خدماتی در قبال مصرف‌کننده وجود نداشته باشد، زیان‌های احتمالی در موارد آسیب‌آلود همواره متوجه مصرف‌کننده خواهد بود. به‌طبع گارانتی جزو شروط استاندارد نیست، اما میزان گارانتی و ضمانتی که تولیدکننده به خریدار می‌دهد، ارتباط مستقیم با کیفیت و استانداردهای تولید کالای مورد نظر دارد و از این رو می‌توان استانداردها و میزان گارانتی را خواهر خوانده‌های بازار تجارت دانست. در هر حال، تجارت در دنیا قواعد خاص خود تبعیت می‌کند و ما اگر بخواهیم وارد این عرصه شویم سهم خود را از آن داشته باشیم، باید قوانین تجارت بین‌المللی را رعایت کنیم که به‌طور قطع گارانتی، ضمانت و خدمات پس از فروش بخشی از آن است.

تأثیر استانداردسازی بر افزایش کیفیت تولید

بیژن رجیبی - کارشناس و سرمیژ استاندارد‌دهای ISO: تحقق سیاست حمایت از تولید، نیازمند رعایت الزامات اساسی نظیر رقابت‌پذیر کردن محصولات و بهبود کیفیت است که نقش برجسته استاندارد‌سازی در این مشهود است. بهبود معیشت مردم، راهی کامل از معضل رکود و کاهش نرخ تورم با تکیه بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی که در نهایت توسعه پایدار را در پی خواهد داشت، از ثمراتی است که با حمایت از کالای ایرانی نصیب جامعه می‌شود. جلب اعتماد مردم نسبت به یک کالا به‌سادگی به‌دست نمی‌آید و باید تلاش‌های گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف داشت تا محصولی با اقبال مردمی مواجه شود و در این بین، ارتقای کیفیت کالاهای می‌تواند نقطه اعتمادساز برای حمایت از تولید ملی باشد.

در همین راستا، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در خطوط تولید، استفاده از دیدگاه‌های نخبگان صنعت در بحث تولید محصولات با کیفیت، بهره‌گیری از روش‌های نوین بازاریابی و ایجاد تحول و نوآوری در بسته‌بندی و مهم‌تر از همه نظارت مستمر بر تداوم رقابت‌پذیری و کیفیت کالاهای موردی است که بستری را برای حمایت از کالای ایرانی در داخل و خارج از کشور فراهم می‌سازد. بدیهی است حمایت از کالای ایرانی در شرایطی در حد انتظار خواهد بود که مردم نسبت به کیفیت کالای داخلی اطمینان کامل حاصل کنند. تحقق این مهم نیز، نیازمند فراهم شدن زیرساخت‌های لازم و بر خورد قاطعانه نهادهای نظارتی به‌ویژه سازمان ملی استاندارد با عوامل عرضه محصولات فاقد کیفیت و قاچاق در بازار مصرف است.

هر چند وجود انبوه کالاهای فاقد کیفیت و در مواردی تقلبی به ویژه در بحث مواد غذایی، بهداشتی و آرایشی، زمینه بی‌اعتمادی مردم نسبت به بسیاری از کالاهای عرضه‌شده در بازار مصرف را فراهم کرده اما بسیاری از تولیدات داخلی نیز از نظر مرغوبیت و رعایت استانداردهای تعیین‌شده در منطقه اول را می‌زند. برای حفظ و ارتقای جایگاه تولیدات داخلی در بازار باید با مشارکت تمامی دست‌اندرکاران فرهنگ و فرهنگ‌سازی، باور استفاده از کالای تولید داخل در جامعه حاکم شود. در این بین، برندسازی، تولید و عرضه محصولات مرغوب و مطابق با استانداردهای ملی را می‌توان به‌عنوان نخستین گام در جلب اعتماد مردم و حمایت از کالای ایرانی در نظر گرفت.

در همین حال، استاندارد‌سازی کالا و خدمات نیز از مهم‌ترین ابزار کارساز در حمایت از کالای ایرانی است و حرکت شتابان در این مسیر علاوه بر تأمین نیازهای داخلی، بستری را برای حضور پررنگ ایران در فضای رقابتی بازار جهانی فراهم خواهد کرد. از سوی دیگر، عرضه هر محصولی در بازار صادرات مستلزم رعایت کامل استانداردهای تعیین‌شده در مسیر تولید آن محصول است و نظارت بر استمرار این هدف مهم، وظیفه دستگانه‌هایی نظیر استاندارد است. البته ذکر این نکته ضروری است که یکی از زیرساخت‌های تولید استاندارد در سازمان‌ها، بسترسازی آن از طریق پیاده‌سازی نظام مدیریت کیفیت (ISO) است که متأسفانه به‌علت نبود نظارت‌های لازم، جایگاه اصلی خود را از دست می‌دهد و گاهی مشاهده می‌شود که برخی سازمان‌ها با واسطه‌گری و دلالتی اقدام به صدور گواهینامه‌هایی می‌کنند که فاقد اعتبار لازم است. بدون شک برای تحقق مأموریت‌های سازمان استاندارد به همکاری همگان در راستای فرهنگ‌سازی، آگاه‌سازی و نظارت‌های دقیق و هوشمندانه نیاز است. با توجه به موارد یادشده، هر چه بخش تولید را به سمت‌وسوی استاندارد‌سازی محصولات تولیدی هدایت کنیم، تمایل مصرف‌کنندگان به خرید کالای داخلی بیشتر می‌شود، زیرا ارتقای کیفی کالاهای تولیدی به معنای تضمین‌کننده ایمنی و سلامت جامعه است و بستری را برای اعتمادساز مصرف‌کننده نسبت به محصولات داخلی و ترویج فرهنگ مصرف کالای ایرانی هموار خواهد کرد. این واقعیتی انکارناپذیر است که هنگامی مردم از خرید و مصرف کالاهای داخلی، استقبال می‌کنند در حد انتظار خواهند داشت که از کیفیت آن کالاها اطمینان حاصل کنند.

سخن پایانی

مورد توجه مصرف‌کنندگان قرار گیرد، چراکه با مصرف این کالا هم، رونق بخشی اقتصاد داخلی افزایش می‌یابد و هم اشتغال‌تثبیت و پایدار می‌شود. در این بین، استاندارد‌سازی کالاهای تولید داخلی و ارتقای سطح کیفی کالاهای تولیدی نیز در تأمین ایمنی و سلامت جامعه، اعتمادسازی و نیز ترویج و گسترش مصرف کالاهای داخلی نقش بسزایی دارد.

بناگاه‌های اقتصادی و واحدهای تولیدی نظیر افزایش رضایت مشتری، رشد فروش، سودآوری و افزایش سهم بازار تولیدات داخلی، توجه و سرمایه‌گذاری ویژه کرد.

به این ترتیب، آنچه می‌تواند تولید را از وضعیت سنتی به روزآمد تبدیل کند، توجه به فناوری و استانداردها است. تولیداتی که با رعایت استانداردها روانه بازار می‌شوند، باید در نگاه نخست ضرورت حمایت از چرخه‌های تولیدی و کالای استاندارد ایرانی، راه‌حل اساسی برای جهش اقتصاد کشور است؛ موضوعی که با رویکرد خرید کالای استاندارد ایرانی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی را تحقق بخشید. برای تحقق این مهم باید به نقش استانداردها، چه در فرایند تولید از تأمین مواد اولیه تا عرضه محصول نهایی و چه در تبیین فواید اقتصادی استاندارد در بهبود و ارتقای شاخص‌های عملکردی

راهپیمایی ملت ایران در حمایت از مردم فلسطین

مردم تهران هم‌زمان با مردم دیگر استان‌های کشور، جمعه ۲۱ مهر و قبل از نماز جمعه از دو مسیر میدان فردوسی و چهارراه نواب به سمت دانشگاه تهران محل برگزاری نماز جمعه، راهپیمایی و جنایات رژیم غاصب و کودک‌کش صهیونیستی را محکوم کردند. سخنرانان این مراسم در دانشگاه تهران، سردار سلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و شیخ زکراکی، رهبر مسلمانان آفریقا بود و سپس نماز جمعه تهران به امامت آیت الله خاتمی امام جمعه موقت تهران اقامه شد. در این راهپیمایی مردم با در دست داشتن پرچم‌های ایران، فلسطین و گروه‌های مقاومت و نیز پلاکاردها و عکس‌هایی از مقام معظم رهبری و سایر رهبران مقاومت، به‌خصوص شهید حاج قاسم سلیمانی، حمایت خود را با ایراد شعارهای دشمن شکن ابراز کردند. شعارهای مرگ بر اسرائیل، مرگ بر آمریکا، ما اهل کوفه نیستیم علی تنها بماند و ... در فضای خیابان‌ها و اطراف دانشگاه تهران طنین انداز شده است. همچنین در این راهپیمایی مردم با ایجاد صف‌های طولانی خواستار کمک‌های نقدی خود به مردم مظلوم غزه شدند. شعار ماندگار «ای لشکر صاحب زمان آماده باش / بهر نبردی بی امان آماده باش» که یاد آورد دوران دفاع مقدس است در این راهپیمایی با شور خاصی از سوی مردم خوانده شد. از نکات برجسته راهپیمایی و نماز جمعه ۲۱ مهر حضور مسلمانان از کشورهای همسایه و نیز مسلمانان آفریقایی بود. همچنین مردم تهران در طومار دلنوشته‌های خود را در حمایت از مردم فلسطین و از آزادی نابودی رژیم صهیونیستی ثبت کردند. در پایان این راهپیمایی نیز یک قطع‌نامه در حمایت از عملیات غرورآفرین مبارزان فلسطینی صادر و قرائت شد. مردم در این قطع‌نامه ضمن محکوم کردن اقدامات جادان کودک‌کش رژیم منحوس اسرائیل اعلام کردند: اسرائیل رفتنی است و عملیات کوبنده مبارزان فلسطینی در یوم‌الله پانزدهم مهر اولین گام برای فرو ریختن بنیان‌های سست این رژیم منحوس است و ضربات مهلک و نابود کننده و قوی‌تر ملت به پا خاسته فلسطین برای هدم این جرم‌نومه فساد در پیش است. در پایان نیز پس از راهپیمایی مردم در صف‌های نماز جمعه تهران حاضر و نماز جمعه با خطبه‌های آیت الله خاتمی برگزار شد.

ویژه‌تر از خبر

بررسی نقش استانداردسازی در رونق تولید

توسعه پایدار از مسیر «استاندارد» می‌گذرد

گروه صنعت: استاندارد و استانداردسازی از پایه‌های استوار و ارکان اصلی علم و فناوری است و در توسعه فعالیت‌های عمرانی، پیشرفت صنعت و رونق تولید نقش بسزایی داشته و دارد، از این رو بهره‌گیری از استانداردها در راستای افزایش کیفیت، سبب دستیابی به فناوری‌های پیشرفته در تولید هر محصول خواهد شد.

به جرات می‌توان گفت که هیچ‌گزینه‌ای برای تولیدکننده جز عبور از مسیر استانداردها برای رسیدن به توسعه پایدار وجود ندارد و تولیدکننده اگر خواهان رشد و توسعه کیفی و کمی کالاهای خود

برای ورود موفق به بازار داخلی و صادرات است، باید از مسیر رعایت استانداردها عبور کند. در این بین نمی‌توان از نقش سازمان‌های توسعه‌ای مانند ایدرو و ایمیدرو در ارتقای سطح استاندارد و تولید محصولات باکیفیت غافل شد. بر همین اساس نیز سال‌هاست سازمان مدیریت صنعتی بنا به سوابق و تجارب متعدد در طراحی و اجرای فرآیندهای رتبه‌بندی و اعتباربخشی، متولی انتخاب و برگزاری آیین «جایزه ملی کیفیت ایران» است.

زحمات مدیران، کارشناسان و پژوهشگران و کارکنانی که به کیفیت بها داده و با خلاقیت و نوآوری در تولید محصول یا ارائه خدمات ناب به‌عنوان فلسفه وجودی سازمان‌ها، به دنبال تأمین انتظارات مشتریان و کسب رضایت آنها

جایزه ملی کیفیت ایران در واقع ابزاری است برای اندازه‌گیری این معیارها و در کنار آن وسیله‌ای برای ایجاد رقابت سالم و علمی در میان سازمان‌ها ام از دولتی و خصوصی، تولیدی و خدماتی و نمادی است برای ارج نهادن به

صنعتگر باید تفکر برون‌گرا داشته باشد

ابوالفضل کیانی بختیاری با اشاره به تجربه و سابقه ۶۰ ساله سازمان مدیریت صنعتی اظهار کرد: جایگاه سازمان مدیریت صنعتی در زیست بوم توسعه مدیریت کشور، بر مبنای آمار تاریخی جایگاهی ارزنده است. مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی، درباره برنامه‌ها و عملکردهای سازمان مدیریت صنعتی برای تسهیل

ارتباط صنعتگران سرآمد با اقتصاد بین‌المللی با توجه به تحریم‌ها، گفت: دستاوردهای بسیاری از دانشمندان برجسته کشورها در شبکه‌های استنادی بین‌المللی قابل دسترسی است و این امکان برای بهره‌برداری همگان وجود دارد. صنعتگران ایران به ویژه در بخش خصوصی نیز زنجیره تأمین بین‌المللی خود را داشته و حفظ کرده‌اند. کما اینکه در بحث آموزش، سازمان مدیریت صنعتی دیپلماسی آموزشی را حفظ کرده و هنوز هم با کشورهای همچون آلمان و فرانسه در ارتباط هستیم. کیانی بختیاری با تشریح ویژگی‌های صنعتگران برتر ایران افزود: رشد و تولید، مدیریت بهره‌وری، اشتغال، تولید صادرات‌گرا، موفقیت در مواجهه با چالش‌ها و مسائل صنعتی کشور، بکارگیری دانش فنی و فناوری نوین، خودتکایی و داخلی‌سازی محصولات، خدمات برجسته و ماندگار در سطح ملی و بین‌المللی، تأثیرگذاری بر دیگران و جانشین‌پروری، مولدسازی و احیای واحدهای صنعتی را، انجام فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی، مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی صنعتگران سرآمد است.

ابزاری برای ایجاد رقابت سالم

هستند. بر این اساس می‌توان ادعا کرد که مدل جایزه ملی کیفیت ایران، مدلی است که نظام‌های مدیریتی را با تأکید بر فرآیند تولید محصول تحت پوشش قرار می‌دهد. بر همین اساس هدف نهایی فرآیند ارزیابی ملی کیفیت

بهبود نظام‌های مدیریتی با تأکید بر فرآیند تولید محصولات تحت پوشش آن حوزه است که در نتیجه آن بهبود سطح کیفیت محصولات کشور و رونق تولید و فراهم کردن شرایط ورود محصولات ایرانی به بازارهای جهانی است.

استانداردسازی، مهم‌ترین عامل رقابت است

معاون پیشین ارزیابی کیفیت سازمان ملی استاندارد با تأکید بر اهمیت استانداردسازی در فضای رقابتی گفت: تصور می‌شود استاندارددها فقط حافظ منافع مصرف‌کنندگان هستند؛ اگرچه این نظر تا حدودی صحیح است و استاندارد در نیازهای فردی و اقتصادی مصرف‌کنندگان توجه خاص دارد، اما در دنیای کنونی استانداردسازی و کیفیت کالا و خدمات از مهم‌ترین عوامل رقابت محسوب شده و استمرار حرکت چرخ تولید و فناوری و همچنین حضور مؤثر در بازارهای داخلی و خارجی، به این موضوع بستگی دارد. وی افزود: سود حاصل از رعایت استاندارددها برای تولیدکنندگان بسیار بیشتر از مصرف‌کنندگان است، چرا که از یک‌سو آثار مطلوب تداوم حضور در بازار و افزایش سهم بازار و رونق تولید را برای صاحبان سرمایه به همراه می‌آورد و از سوی دیگر منجر به صرفه جویی‌های حاصل از کاهش ضایعات و هزینه‌های خدمات پس از فروش و دوباره کاری‌های ناشی از تعمیر یا تعویض کالا یا قطعات و فرآیندهای معیوب و ناقص، می‌شود و در نتیجه سبب افزایش سطح کیفیت محصولات و در نتیجه ارتقای اعتماد عمومی به محصول و رونق تولید محصولات را خواهد داشت. مسلم بیات ضمن بیان این مطلب افزود: عواید ناشی از این کار معمولاً به قدری چشمگیر است که هرگونه سرمایه‌گذاری در زمینه استانداردسازی کالا و خدمات را برای صاحبان صنایع، مشاغل و صنوف و همچنین مجریان و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی و صنعتی موجه می‌سازد؛ به‌طوری‌که در زمان کوتاهی می‌توانند نتایج ملموس آن را در کاهش هزینه‌ها و بازگشت سرمایه مشاهده کنند. بیات تأکید کرد: با اجرای استانداردها هزینه‌های تولید و اجرای پروژه در بخش‌های مختلف از جمله طراحی محصول، طراحی جریان مواد، روش تولید، طراحی ظرفیت، تعمیرات و نگهداری، برنامه‌ریزی تولید، استهلاک ماشین‌آلات، انبارداری و ساخت ابزار و ماشین‌آلات و همچنین ارائه خدمات در حد قابل توجهی کاهش می‌یابد؛ روند تولید، منظم می‌شود؛ آرایش عملکرد شرکت با کارخانه‌ها به نحو متعادل تنظیم می‌شود؛ نگهداری اسناد، نقشه‌ها و طرح‌های مربوط به تولید محصولات و انجام خدمات طبق یک نظام دقیق بازاریابی سریع، طبقه‌بندی و بایگانی می‌شود؛ همکاری میان واحدهای مختلف سازمان یا کارخانه برای پیشبرد روند تولید میسر می‌شود؛ تفاهم کارکنان در مسائل فنی تحقق می‌پذیرد و سرانجام با اجرای پروژه یا تولید محصول با کیفیت و بسته‌بندی مطلوب، رضایت مشتریان نیز جلب می‌شود و بدین ترتیب استاندارد، شالوده استواری را برای پیشرفت و توسعه صنعت و اقتصاد فراهم می‌سازد؛ همین دلایل سبب می‌شود که هزینه برای استانداردسازی، نوعی سرمایه‌گذاری مطمئن برای حضور در بازارهای رقابتی داخلی و خارجی و در نتیجه رونق تولید، تلقی شود. این فعال اقتصادی تأکید کرد: امروزه جهان تنها در بخش صنعت، بلکه در همه حوزه‌ها و عرصه‌ها در حال تحول است و استانداردسازی نیز با به‌پای این تحولات در حال گسترش و توسعه است و تقریباً همه عرصه‌ها از جمله: فعالیت‌های عمرانی، سازندگی، علمی و آموزشی، کشاورزی و حتی فرآیندهای مدیریتی را نیز در بر گرفته است. مسلم بیات افزود: اینک استانداردهای جدیدی که به «مدیریت

کیفیت» موسوم است، فقط به نتیجه محصول نهایی بسنده نمی‌کند، بلکه یک خط تولید را از ابتدا تا انتها زیر نظر می‌گیرد. این مدیریت به شکلی هدفمند و برنامه‌ریزی شده، تحرک و پویایی را به بخش‌های مختلف سازمانی می‌دهد. وی افزود: سرمایه‌گذاری در جهت بهبود فرآیندهای سازمانی و کیفیت خدمات و کالاهای تولیدی برای پاسخگویی به نیازهای خدمات‌گیرندگان، مشتریان و مصرف‌کنندگان داخلی و نیز صدور خدمات به‌ویژه خدمات فنی و مهندسی به سایر کشورها و همچنین راه‌یابی کالاها به بازارهای جهانی و کاهش واردات، مهم‌ترین اصل در خط‌مشی توسعه اقتصادی محسوب می‌شود. هر کشور در حال توسعه که افزایش و بهبود ظرفیت‌های مختلف اقتصادی را در رأس برنامه‌های خود قرار داده باشد، در می‌یابد که استاندارد کردن شاخص‌های تولید و خدمات و همچنین سنجنش و کنترل کیفیت مدام محصولات، یکی از نکات اصلی در برنامه‌های توسعه و پیشرفت است. وی افزود: به‌عنوان یک اصل پذیرفته‌شده، کیفیت فرآیند محصول، زمینه‌ساز جلب رضایت مشتریان و عامل پایه در حصول رضایت سایر ذینفعان یک سازمان برای رقابت‌پذیری و دستیابی به موفقیت پایدار و اساساً در زمره مسائل زیربنایی کشور است؛ بنابراین در دنیای رقابتی امروز باید خود را با سازگارهای رقابت‌پذیری در حال و آینده تجهیز کنیم و اصول نوین مدیریت و قواعد حضور در بازارهای جهانی را آموخته و به اجرا درآوریم. مهم‌ترین این اصول رعایت کیفیت در تمامی ابعاد آن، اجرا و استقرار ابزارها و سیستم‌های مدیریت کیفیت، الگوبرداری و استفاده از روش‌های سنجنش و اندازه‌گیری معیارهای موفقیت است.

سخن پایانی

یکی از مسائلی که در حوزه اقتصاد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، رعایت استاندارد و توجه به قوانین استانداردسازی است که با رعایت آن می‌توان تولید را رونق بخشید و اقتصاد را شکوفا کرد. برای تقویت تولید نیازمند زیرساخت‌های متعددی هستیم که یکی از این زیرساخت‌ها استانداردسازی و توجه به اصول استاندارد در تولید و ساخت است. بدون شک استانداردها مطمئن‌ترین و تنها مسیر دستیابی به توسعه پایدار در کشور به شمار می‌روند و بدون توجه به استانداردها، رسیدن به توسعه پایدار امکان‌پذیر نخواهد بود. از سوی دیگر، دامنه استاندارد در جهان از کالا و تولید فراتر رفته و درحال حاضر برای مسئولیت اجتماعی نیز استاندارد تعریف شده و اخلاق در شرکت‌ها و کارخانجات از نظر سازمان استاندارد دارای اهمیت است.

عکس: آیدا فریدی

عکس: آیدا فریدی

اولین سمپوزیوم ملی انقلاب صنعتی چهارم در صنعت فولاد با رویکرد هوش مصنوعی

در تاریخ بیست و چهارم مهرماه هزار و چهارصد و دو در مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما، با مشارکت دانشگاه‌های معتبر کشور، پژوهشگاه‌ها و مراکز دانش بنیان، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های فولادی برگزار خواهد شد. این رویداد علمی بزرگ باهدف ارائه راهکارها و پیشنهادات کاربردی با استفاده از هوش مصنوعی در جهت هوشمندسازی و شناسایی زود هنگام عیوب صنعت فولاد پیش از تبدیل شدن به مشکل می‌باشد.

در اولین همایش بین‌المللی تحول دیجیتال در صنعت فولاد، معدن و صنایع معدنی انجام شد: امضا قرار داد شرکت مبین‌نت با شرکت دانش بنیان نوآوری هوش مصنوعی

شرکت‌ها و سازمان‌ها کمک‌کننده هوش مصنوعی یکی از تکنولوژی‌های لازم برای تحول دیجیتال است اما به‌مرز قابل اطمینانی برای اجرا برسد و اینجاست که مفهوم همکاری با شرکت‌های تجاری مفهوم تازه‌ای پیدا می‌کند.

با وارد تحول دیجیتال می‌شوید یا از رقابت خارج می‌شوید

او همچنین ورود به حوزه تحول دیجیتال در صنایع را امری الزامی دانست و افزود: با سازمان‌ها وارد تحول دیجیتال می‌شوند یا خواسته یا ناخواسته از میدان رقابت خارج می‌شوند، علاوه بر این، تحول دیجیتال به کاهش هزینه تمام‌شده و بهبود بهره‌وری کمک می‌کند و این در شرایطی که سرمایه‌ها به‌شدت مهم است و ما هم در همین راستا قدم برداشته‌ایم.

در ادامه احسان ظفری مدیرعامل شرکت بنیان نوآوری هوش مصنوعی هم درباره این تفاهم‌نامه گفت: در واقع کشور ما زیرساخت‌های لازم برای اجرای پروژه‌های هوشمندسازی در صنایع و معادن را به خوبی ندارد و این عرصه بازرگان کمی دارد. خوشحالم که مبین‌نت در حوزه زیرساخت‌های لازم برای اجرای پروژه تحول دیجیتال به خصوص در حوزه اینترنت اشیا تجربه ارزشمندی دارد و کاملاً عملیاتی به مسئله نگاه کرده است. دلیل امضای این تفاهم‌نامه خلق ارزش‌افزوده بیشتر و هم‌رسانی است. هر چقدر این اکوسیستم بزرگتر و قوی‌تر باشد اعتمادپذیری به این اکوسیستم بیشتر می‌شود. به عقیده من تفاهم‌نامه ما این هدف را محقق کرده و اکوسیستم را قوی‌تر می‌کند و به این شکل می‌توان از تمام ظرفیت‌های اکوسیستم استفاده کنیم. بحث‌های هوشمندسازی را به طور جدی دنبال کرده‌ایم و هدف ما انتقال دانش و رفع

گزارش **صفت** از کم و کیف اجرای استانداردهای ۸۵ گانه خودرویی

زیر ساخت‌ها برای اجرای استاندارد فراهم نیست

عکس: سمن

استانداردهای ۸۵ گانه خودرویی به‌منظور ارتقای کیفیت و ایمنی خودروها و حفظ حقوق مصرف‌کنندگان به‌کار می‌روند. اوایل امسال از سوی دفتر صنایع خودرو وزارت صمت، زمانبندی اجرای استانداردهای ۸۵ گانه به تفکیک گروه‌های خودرویی اعلام شد که طبق آن، استانداردهای جدید برای گروه خودروهای سواری تعریف و نهایت زمان اجرایی شدن آنها تیر ۱۴۰۲ در نظر گرفته شده بود؛ بنابراین خودروها باید تا پایان تیر، تمام موارد استانداردهای ۸۵ گانه را پاس می‌کردند، اما تا حالا خبری از اجرای آن نیست و به نظر می‌رسد این مهلت تا پایان سال تمدید شده است. **صفت** در این راستا و به بهانه روز ملی استانداردها، کم‌وکیف اجرای استانداردهای خودرویی را از کارشناسان این بخش جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

روز ملی استاندارد،
روز یادآوری ایمنی
و اعتماد

امیرحسین کاکایی
عضو هیات علمی دانشگاه
علم و صنعت

امروز روز ملی استاندارد است. استاندارد منافع کاملاً ملی به همراه دارد. قطعاً نمی‌توانیم بدون استانداردها و نظارت‌های سازمان ملی استاندارد و شبکه همکار آن، زندگی راحتی داشته باشیم. از خرید یک بیسکویت گرفته تا خرید خودرو، این آرم استاندارد است که به ما این اطمینان را می‌دهد این کالا تحت ضوابط استاندارد تولید و به بازار عرضه می‌شود. به‌راستی اگر سازمان ملی استاندارد و استانداردها نبودند، در این اوضاع اقتصادی، چه به‌روز ما می‌آمد؟ متأسفانه مفهوم استاندارد در ایران مانند بسیاری از مفاهیم وارداتی غربی، هنوز به‌درستی جا نیفتاده و مشکلات فراوانی دارد. نخستین آن نظارت‌های استاندارد است. ساختارهای یک کشور برای اینکه مطمئن شوند کالایی مانند لنت ترمز به‌صورت استاندارد در اختیار همگان قرار می‌گیرد باید دارای چند رکن باشد. نخستین آن، استاندارد و کسالتی که استاندارد را بفهمند، است. دوم ابزار اندازه‌گیری و آزمون است که باید در اختیار مرکزی کاملاً بی‌طرف مانند سازمان ملی استاندارد باشد و بتواند به تعداد مناسب بدون دغدغه مالی آزمون دقیق انجام دهد. البته اگر آزمون‌ها دقیق باشند، اما شخص آزمون‌کننده، متخصص نباشد یا جرأت نداشته باشد یا بشود او را خرید، عملاً این آزمون‌ها نمی‌توانند تضمین‌کننده رعایت استانداردها باشند. به‌طور طبیعی آزمون‌ها بر مبنای نمونه‌برداری هستند. پس نمونه‌بردارها هم باید افرادی امین و شجاع و البته فهیم و متخصص باشند. برای اطمینان از عرضه تمامی کالاها به‌صورت استاندارد با یک نظام تضمین کیفیت استاندارد در شرکت‌های تولید حاکم باشد و بتوان به‌خوبی بر آن نظارت کرد. علاوه بر اینها باید قوانینی سخت‌گیرانه باشد که اگر مشخص شد تولیدکننده یا واردکننده‌ای در مسیر تخلف کرد، به‌شدت مجازات می‌شود. این مجازات‌ها باید کاملاً بازدارنده باشد. توجه کنید هر یک لنت غیراستاندارد می‌تواند جان ده‌ها نفر را در یک تصادف بگیرد. پس عرضه‌کننده ده‌ها هزار لنت تقلبی یا مشکل‌دار، دارد با جان هزاران انسان بازی می‌کند. پس اگر چنین کاری انجام شد، باید مانند یک جانی با کسی که مرتکب این تخلف شده، رفتار و او را به زندان‌های طولانی و حتی حبس ابد محکوم کرد تا مایه عبرت دیگران شود و در عین حال نگهداریم چنین فردی دوباره چنین قصدی کند. همچنین لازم است نظارتی بر بازار باشد که نام و به‌طور مناسب نمونه‌برداری کند و قطعات را بیازماید. رویکردی که گفته شد می‌تواند سازمان ملی استاندارد را کارآمد کند. اما وقتی خوب نگاه می‌کنیم، متأسفانه حتی نصف این نیازمندی‌ها هم در کشور وجود ندارد. آزمون‌ها در شرکت‌ها و آزمایشگاه‌های آکروپه انجام می‌شود که محل سوال است. هزینه‌های آزمون زیاد است و آزمون‌ها به اندازه کافی انجام نمی‌شود. تازه وقتی هم انجام می‌شود، آیا حقوق کارشناس مربوطه کافی است؟ این حقوق را از چه کسی دریافت می‌کند؟ ذی‌نفع فروشنده یا دولت بی‌طرف که منافع مردم برایش مهم است؟ البته این درباره لنت ترمز بود که نقش آن واضح است. اما آیا ما امکانات آزمونی مناسبی برای انواع خودروها در اختیار داریم؟ آیا تمامی آزمون‌های خودرویی در ایران و تحت کنترل است؟ آزمون‌های هنگام تولید خودرو به کجا انجامید؟ درباره موتورسیکلت‌ها چطور؟ از آن بدتر، چه کسی مسئول تولید نظارتی از تردد این همه خودرو فرسوده است؟ درباره تریلی‌ها و کامیون‌ها چطور؟ آیا کسی بر انواع موتورهای دیزلی که در شهرهای بزرگ در دستگاه‌ها و خودروهای شهری سازی و راهسازی کار می‌کنند و ما را با دودشان خفه و با صدایشان دیوانه می‌کنند، نظارت می‌کند؟ آیا اصلاً فقط ایمنی مهم است و آلودگی هوا و صوتی مهم نیست؟ آیا فقط خودروساز موظف به ارائه موتور پورچ است؟ تولیدکننده بنزین چه وظیفه‌ای دارد؟ آیا زور سازمان ملی استاندارد به وزارت نفت می‌رسد؟ درباره ورق‌های فولادی تولید داخل چه کسی مسئول تحویل دادن ورق استاندارد به خودروساز است؟ آیا استاندارد نبود، آیا محلی برای اقامه دعوا وجود دارد؟ درباره استانداردهای ارائه خدمات خودرویی، چه کسی مسئول است؟ آیا تمامی مغازه‌های تعویض لنت استاندارد دارند؟ آیا نظارتی به اندازه کافی انجام می‌شود؟ اگر کسی تخلف کرد، چگونه می‌شود تخلف او را اثبات کرد؟ اگر اثبات شد، چه مجازاتی در انتظار اوست؟ حداکثری است که مغازه‌اش تعطیل می‌شود. حال که قرار است خودروهای نو و دست دوم وارد شوند، آیا سازمان ملی استاندارد به اندازه کافی تجهیزات و افراد متخصص در گمرکات مستقر کرده است؟ اگر نه، سازمان چگونه می‌تواند از صحت عملکرد ناظران استاندارد اطمینان یابد؟ چگونه خودروهای دست دوم، تمام قطعات اصلی و مشمول استاندارد اجباری آنها کنترل شود؟ اگر بعداً معلوم شد تقلبی رخ داده، چه کسی مسئول است و چه مجازاتی در انتظار اوست؟ از همه اینها که بگذریم و فرض کنیم همه چیز خیلی خوب طراحی و اجرا می‌شود، یک مشکل دیگر در صنعت خودرو داریم و آن کمیت‌گرایی به جای کیفیت است. متأسفانه سازمان ملی استاندارد هم به کمیت‌گرایی دچار شده و هم اکنون تدوین هزار استاندارد درباره قطعات خودرو را در برنامه گذاشته است. همچنین شایعانی درباره افزایش تعداد ۸۵ استاندارد موجود خودرو به ۱۰۰ عدد به‌شدت قوی است. در حالی که برخی متخصصین مدعی هستند برخی از همین استانداردهای جدید (حدود ۴، ۵ تا) کاملاً نامتناسب با شرایط خیابان‌ها و جاده‌های ایران است و هزینه بی‌فایده‌ای به مشتریان تحمیل و اطمینان کاذبی را برای راننده‌ها ایجاد می‌کند. به نظر می‌رسد بعد از حدود ۶۰ سال از تأسیس سازمان ملی استاندارد، ما به جای افزایش استانداردها، ابتدا نیازمند بازنگری در ساختارهای فکری و اجرایی و نظارتی استانداردها داریم. من متعهدم چگونه با ترجمه کردن استانداردهای خارجی می‌توانیم باعث ارتقای استانداردها شویم، در حالی که اکثریت امکانات آزمون را نداریم. حتی وقتی دستگاه‌های آزمون را تهیه می‌کنیم، چگونه افراد متخصص تفسیرکننده اطلاعات را در اختیار می‌گیریم؟ تا آنجا که می‌دانم برای تفسیر نتایج آزمون‌ها و برخی تصمیم‌گیری‌های حیاتی حتی نیازمند دانشمندان هستیم. ما با این ساختار مالی و اقتصادی حاکم بر روابط بین سازمان و شرکت‌های خدمت‌دهنده، می‌توانیم استانداردهای جدید را مورد ارزیابی قرار دهیم. از آن پیچیده‌تر، وقتی یک قطعه یا خودرو از آزمون موفق بیرون نیامد، با آن چه می‌کنیم؟ من که تا حالا نشنیده‌ام خط تولیدی به‌خاطر عدم موفقیت در تولید قطعات و مجموعه‌ها، متوقف شده باشد.

یادداشت

استانداردهایی که قابلیت اجرا ندارند

علیرضا محمدزاده، کارشناس حوزه خودرو درباره استانداردهای ۸۵ گانه خودرویی به **صفت** گفت: استانداردهای ۸۵ گانه در حقیقت تعریفی است که اداره استاندارد و وزارت صمت دارند. این استانداردها براساس یکسری از معایبی که شرکت‌های خودرویی اروپایی و در هیوندا و کیا داشتند، تدوین و منتشر شد. واقعیت این است که تمام استانداردهای خودرویی باعث بالا رفتن ایمنی می‌شود، چه برای سرنشینان، چه برای خود خودرو و چه برای خودروهای دیگر. اینکه این خودرو، پلتفرم و سازه بنده آن و در سطح جزئی‌تر استاندارد ورقه بنده و اصول ملاحظاتی که در طرح و تست‌های خودرو انجام شده تا چه حد می‌تواند استانداردها را پاس کند، موضوع مهمی است که به آن توجه نمی‌شود. واقعیت این است که بیشتر خودروهای تولید داخل، همچون خودروهای گروه سایپا مانند خانواده تیا، کوئیک و شاهین و در خانواده ایران خودرو پژو ۴۰۵ مثل پارس، سمند، دنا و خانواده ۲۰۶ که شامل ۲۰۷ و راناست و یکسری خودروهایی که واقعا نمی‌توان درباره استانداردها آنها صحبت کرد مانند وانت نیسان و وانت مزدا یا همان کارا، اصلاً به لحاظ سازه بنده پلتفرم هیچ‌کدام از استانداردهای روز را پاس نمی‌کنند؛ یعنی قراردادن ۸۵ الزام استاندارد در این خودروها تنها قدری کیفیت آنها را بهبود می‌دهد. بنایی که فونداسیون نامناسبی دارد اگر داخل آن ده کیسول آتش‌نشانی هم قرار دهید ایمنی آن بالا نمی‌رود. مشکلی که از آن‌ها ساختار است را باید اساسی برطرف کرد. در این شرایط این امکان که بدون اصلاح زیرساخت‌ها بتوانید، اقدام مفیدی انجام دهید، وجود ندارد.

محمدزاده ادامه داد: علاوه براینکه سازه و پلتفرم‌ها قدیمی هستند، موضوع مهم دیگری که باید مدنظر قرار دهیم این است که در هیچ کجای جهان تمام این استانداردها در تمام خودروهای تولیدی رعایت نمی‌شود. یعنی چه در اروپا، چه آمریکا الزامی نیست تمام خودروها به تمام آپشن‌ها مجهز شوند؛ چراکه آپشن هستند و اجباری نیست. بر همین اساس اینکه اجبار شود تمام این موارد رعایت شود، اشتباه است، اما به هر حال براساس قوانین کشور اگر الزام است باید رعایت شود. به عبارتی شاید بتوانیم تنها آنها را نقد کنیم، اما براساس قانون باید عمل کرده و در حذف و اضافه کردن آنها قانون‌بر اول و آخر را می‌زنند.

تأثیر تولید قطعات با کیفیت

این کارشناس حوزه خودرو با اشاره به اینکه بدون شک تولید قطعه‌سازان بر وضعیت استاندارد خودروها تأثیرگذار است، افزود:

در نقطه مطلوبی نیستیم

محمدحسین پروانه، کارشناس حوزه خودرو درباره استانداردها و کیفیت خودروهای داخلی به **صفت** گفت: واقعیت این است که درحال حاضر در زمینه کیفیت خودروهای تولید داخل در نقطه مطلوب و قابل‌قبولی قرار نداریم و در ابعاد گوناگون مانند مصرف سوخت و ایمنی وضعیت خودروهای تولید داخل مناسب نیست. شواهد گوناگون نشان از این دارد که باوجود اینکه بیش از ده سال پیش صنعت خودرو در کشور گذشت، هنوز به درجه کمی و کیفی مناسبی نرسیده‌ایم و نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم کیفیت خودروهای تولید داخل به‌سرعت بهبود یابد. بهبود کیفیت خودروهای داخلی مستلزم الزاماتی است که باید از سوی خودروسازان رعایت شود. در این میان، از یک سو خودروساز با توجه به افزایش قیمتی که به‌طور لجام‌گسیخته در بازار خودرو اتفاق افتاده، هنوز نتوانسته زین بالایی که به‌دلایل گوناگون دامن آن را گرفته، جبران کند و از سوی هم اصرار بر این است که تولید خودرو افزایش پیدا کند. این در حالی است که بخش زیادی از تولیدات آینده خودروسازان پیش‌فروش شده و خودروساز به‌نوعی مجبور است برای پاسخ به تقاضای بالایی که متأثر از شرایط اقتصادی کشور ایجاد شده، تولیدات خود را به عدد مشخصی برساند. در این شرایط بعید به‌نظر می‌رسد خودروساز بتواند در زمینه کیفیت خودروهای خود اقدام جدید و تأثیرگذاری انجام دهد.

پروانه در ادامه با اشاره به اینکه فشاری که روی خودروسازان وجود دارد، خود مانعی در مسیر ارتقای کیفی خودروهای داخلی و الزام به اجرای استانداردهای لازم است، ادامه داد: یکی از نکاتی که در افزایش کیفیت خودروهای تولید داخل بسیار اهمیت دارد، به کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در ساخت قطعات گوناگون خودرو مانند مواد پلیمری و ورق‌های فولادی برمی‌گردد. متأسفانه ورق‌های تولیدی با استحکام بالا در کشور نداریم و اینکه در تأمین آنها محدودیت داریم، تأثیر بسیار زیادی بر کیفیت خودروها دارد. وی افزود: اگر به‌معنای واقعی دنبال این هستیم که ایمنی

که فکر می‌کنیم با ایمنی فاصله دارند. در این شرایط گذاشتن هر کدام از این استانداردها در این خودروها در حقیقت مانند دادن یک قرص آسپرین به یک بیمار سرطانی است که تأثیر شگفت و مثبتی ندارد.

رفتارها و عادات بد رانندگی

محمدزاده همچنین گفت: علاوه بر این، فرهنگ رانندگی ما آنقدر مشکل دارد و بی‌احتیاطی در آن زیاد است که به نظر من ایمن‌ترین خودرو دنیا را هم در ایران تولید کنید، یک خودرو چینی ایمن باشد یا خودرو ژاپنی، با رفتارها و عادات رانندگی و فرهنگ ترافیکی که داریم، احتمالاً خیلی تأثیر شگفتی در کاهش مرگ‌ومیر و تلفات جاده‌ای ندارد.

تمام تست‌های تصادف که روی خودرو انجام می‌شود در بازه سرعتی بین ۵۰ تا ۷۰ کیلومتر در ساعت است، در حالی که در کوچه‌باریکی که دو طرف ماشین پارک است و فقط یک خودرو می‌تواند عبور کند با سرعت بالای ۸۰ عبور می‌کنیم. به نظر من هر قدر هم خودروها ایمن شوند تا زمانی که فرهنگ رانندگی اصلاح نشود، خیلی چیزها اصلاح نخواهد شد. فرهنگ رانندگی هم یک عزم جمعی می‌خواهد که آن را هم نداریم؛ یعنی در واقع اصلاً نیست و بهتر است خودمان را گول نزنیم. به همین دلیل به نظر من تأثیر آنچنانی ندارد.

خودروهای چینی بی کیفیت نیستند

محمدزاده در پایان با اشاره به عرضه خودرو چینی و کیفیت این خودروها اظهار کرد: در حال حاضر چینی‌ها برای اینکه بتوانند خودشان را وارد بازار اروپا کنند، به‌شدت روی بحث کیفی خودروها سرمایه‌گذاری و از بهترین متخصص‌های اروپا، آمریکا و ژاپنی استفاده می‌کنند. از این‌رو قطعاً خودروهای وارداتی چینی مونتاژی در ایران مثل خودروهایی که ام‌وی‌ام، کرمان، آریسن، بهمن، ایران خودرو و سایپا عرضه می‌کنند، از لحاظ سطح ایمنی بالاتر از خودروهای تولید داخل هستند. کمتر کارشناسی هم امروزه می‌گوید خودرو چینی کیفیت ندارد. شاید بگویند کیفیت خودروهای چینی در حد کره چین و ژاپن نیست، اما فاصله زیادی هم با این خودروها ندارد. و این در حالی است که فاصله خودروهای تولید داخل ما به لحاظ کیفیت، تکنولوژی، مواد و متریکال، قطعه‌ساختن و آپندها و... با خودروهای ژاپنی، کره‌ای و حتی چینی، حداقل ۲۰ سال است.

به‌دقت رعایت شود، ادامه داد: برای تحقق چنین چشم‌اندازی در صنعت خودرو که در نهایت کیفیت خودروها را ارتقا می‌دهد و مشتریان آن را بیشتر می‌کنند، باید استراتژی‌های کلانی برای صنعت خودرو تعریف کنیم که براساس برنامه‌های عملیاتی و با ضمانت اجرایی بالا و همچنین نظارت دقیق در تمام مراحل از تولید ماده اولیه گرفته تا محصول نهایی خودرو، بتوانیم بگویم صنعت خودرو ارتقا یافته و محصولات آن از نظر کیفیت هر روز بهتر از قبل تولید و عرضه می‌شوند.

پروانه همچنین اظهار کرد: اگر مقایسه‌ای بین تولیدات کنونی با دهه قبل انجام دهیم، مشاهده خواهیم کرد که کیفیت خودروها در بخش ایمنی افزایش یافته، اما هنوز کیفیت ساخت و در خطوط مونتاژ، کیفیت مونتاژ خودروها ضعیف است. به‌عنوان مثال درب خودرو خوب مونتاژ نشده است. در شرایط کنونی باوجود افزایش نرخ خودروها همچنان تقاضایی مزاد بر تولید خودرو در بازار وجود دارد؛ بنابراین فضای به‌گونه‌ای است که تولید خودرو باکیفیت یا بی‌کیفیت برای خودروساز، سود یا ضرری به همراه ندارد و خودروساز هر خودرویی با هر کیفیتی تولید کند، خریدار دارد، پس الزامی برای ارتقای کیفی محصولاتش ندارد. در کل شرایط به‌گونه‌ای رقم خورده که خودروساز انگیزه‌ای برای تولید باکیفیت ندارد، چراکه این کار سودی نصیب او نمی‌کند و در هر صورت، چه در تولید محصول باکیفیت و چه بی‌کیفیت، سود مشخصی به خودروساز می‌رسد.

سخن پایانی

که مشکلات ما ساختاری است، با الزام کردن خودروسازان به قراردادن آپشن‌هایی روی خودروها نمی‌توان این ضعف را پوشش داد.

بنا بر این گزارش، کارشناسان معتقدند در بحث استانداردهای خودرویی، ایمنی و کیفیت شرایط چندین مطلوبی نداریم و از آنجا

در گزارش **سازمان ملی استاندارد** به مناسبت روز جهانی استاندارد مطرح شد

معدن و دغدغه استانداردها

عکس: آیدین فریدی

چالش‌های
استانداردسازی

سعید عسگرزاده، دبیر
انجمن سنگ آهن ایران

طی چند سال گذشته، ضوابط و معیارهای استانداردهای استانداردسازی در حوزه معدن، تهیه و تدوین شده و این مجموعه که با جزئیات دقیق به مراحل مختلف حوزه معدنکاری پرداخته است، به‌صورت کتابچه‌ای درآمد و در دسترس همگان قرار گرفت. پس قاعدتا در حال حاضر باید این ضوابط و معیارها در هنگام تهیه طرح معدن موردتوجه و استفاده قرار گیرد. از طرف دیگر، استانداردهایی هم وجود دارد که در دنیا موردتوجه قرار دارد، اما روش ما کمی با آن فاصله دارد. برای مثال، اگر در سیستم گزارش‌نویسی از استاندارد بین‌المللی «جورک» استفاده شود، سرمایه‌گذار خارجی به‌راحتی طرح اکتشافی را قبول می‌کند، زیرا در همان ابتدای کار می‌تواند تصمیم بگیرد که وارد سرمایه‌گذاری در بخش معدن بشود یا نشود. ما این بخش را نداریم و قاعدتا مقداری با آنچه در کشورهای دیگر جاری است، متفاوت هستیم.

حدود ۳ یا ۴ سال پیش بود که انجمن سنگ‌آهن ایران اعلام آمادگی کرد که استانداردهای اکتشافی تهیه کنیم و در حوزه سنگ‌آهن به مرحله عملیاتی برسانیم تا جزئیات آن روشن‌تر شود و طراحی‌های معدن براساس مبانی استاندارد شکل بگیرد.

اتفاقا قرار بود این ضوابط به‌گونه‌ای تدوین شود که نزدیک به استانداردهای جورک باشد (برای مثال نماینده‌ای از جورک به ایران بیاید یا به‌رحال به‌شکلی تاییدیه گزارش‌ها را براساس همان استانداردها اخذ کنیم) تا اگر روزی شرایط ارتباطی ما با دنیا برقرار شد، بتوانیم با استفاده از این گزارش‌ها، برای جلب سرمایه‌گذار اقدام کنیم. به‌علاوه، برای سرمایه‌گذاری داخلی هم با دانش کافی درباره آنچه در محدوده‌های معدنی وجود دارد، تصمیم بگیریم.

آنچه اتفاق افتاد، حاصل زحمات فراوان اساتید فن بود که فاصله زیادی با آنچه پیش‌تر مورداستفاده قرار می‌گرفت، دارد. پیش از این، تهیه طرح موضوعی بدون چارچوب بود و همین اقدام نتوانست، حرکت بسیار خوبی رو به جلو باشد، اما به نظر من، این اقدام کافی نیست و به استانداردهای دقیق‌تری نیاز است.

واقعیت این است که نمی‌توان یک دفعه، تغییری بزرگ و بنیادین در همه‌چیز ایجاد کرد، اما به هر حال با حرکتی قدم به قدم می‌شود، وضعیت را به شرایط استاندارد بسیار نزدیک کرد. چند سال پیش، از ایمیدرو خواستیم پروژه تدوین استاندارد را با مشارکت انجمن سنگ آهن انجام دهند و پیش ببرند.

در آن زمان، قرار بود انجمن مسئولیت انجام این کار را به‌صورت پایلوت برعهده بگیرد تا اگر نتایج موفقیت‌آمیز بود، بتوان آن را به بقیه مواد معدنی تعمیم داد.

اما متأسفانه این پیشنهاد جامه‌عمل نپوشید و مهم‌ترین دلیلش، تغییر مکرر مدیران میانی و ارشد ایمیدرو بود. جای‌جایی و تغییرات مکرر باعث می‌شود، هر مدیری اولویت‌های خاص خود را دنبال و همین موضوع کار را سخت و سخت‌تر می‌کند.

تهیه ضوابط و معیارهای معدن شامل چند ده طرح است که حوزه‌های مختلف را شامل می‌شود؛ یعنی از آتشیاری گرفته تا دیگر بخش‌های حوزه معدن ضوابط و معیارها تدوین شده است و تفکیکی هم میان معادن کوچک و بزرگ نیست.

به‌فرض ضوابط آتشیاری باید چنین و چنان باشد. البته در برخی موارد در ذیل همین ضوابط قید می‌شود که اگر میزان ذخیره کم باشد، شرایط به چه ترتیبی تسهیل می‌شود، اما خط‌کشی مشخصی برای بزرگ یا کوچک‌مقیاس نداریم و وقتی قرار باشد، فعالیت با رعایت استانداردها پیش برود. معادن کوچک‌مقیاس بخش خصوصی هم، ملزم به رعایت این استانداردها هستند، اما ضوابط و معیارها برای معادن کوچک‌مقیاس تسهیل شده است. البته باید به این موضوع اشاره کرد که در حال حاضر نسبت به این استانداردهای بی‌توجهی می‌شود.

بنابراین اینکه در مرحله اجرا، به‌ویژه در استان‌ها، چقدر این ضوابط و استانداردها رعایت می‌شود، چقدر به آنها تسلط دارند و چه فرآیندی از مرحله پروانه اکتشاف باید طی شود تا گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری صادر شود را، نمی‌توان مبنا قرار داد. البته این نکته را هم نباید از نظر دور داشت که مسائل بسیار مهم‌تری داریم که در حال حاضر رعایت نمی‌شود. برای مثال فرض کنید مناطق چهارگانه محیط‌زیست در کاداستر مشخص شده‌اند و به این ترتیب، در مواردی که تداخل وجود دارد، باید با محیط‌زیست وارد گفت‌وگو شد و کار را پیش برد، اما همین اتفاق درباره منابع طبیعی رخ نداده است. قاعدتا باید این اتفاق می‌افتاد و مناطق روی کاداستر مشخص می‌شد و پنجره واحد شکل می‌گرفت تا هر کسسی که می‌خواهد روی محدوده‌ای کار کند، از قبل می‌دانست که وارد مناطق موردنظر سازمان منابع طبیعی می‌شود یا خیر. اما این اتفاق نیفتاده است و چرایی آن را نمی‌دانیم. اما این اتفاق نیفتاده است و عمل شود، طبیعی است که شرایط معدن بسیار بهتر از این خواهد شد. در بحث نظارت بر اجرای استانداردها هم این نکته قابل‌ذکر است که در حال حاضر ما محدودیتی در بحث کارشناسی داریم که خیلی آسیب‌رسان است. به‌طبع نمی‌توان از ساختاری که به‌اندازه کافی کارشناس در اختیار ندارد، توقع رفتار استاندارد داشته باشیم. این انتظارات را باید به‌میزان توان کارشناسی یک سازمان محدود کنیم. به‌عقده‌ام، بزرگ‌ترین ضعف در این زمینه کمبود نیروی انسانی است که بدنه کارشناسی وزارتخانه به‌شدت در حال تحلیل رفتن است و باید فکری برای آن کرد و اسباب تقویت بدنه کارشناسی آن را با جدیت و استحکام فراهم ساخت.

سازمان ملی استاندارد صدساله شد. معدن هم مثل هر بنگاه اقتصادی دیگری باید به‌زای تزریق پول و سرمایه، خروجی قابل توجهی داشته باشد، در آمد مناسبی ایجاد کند و هزینه‌ها را پوشش دهد. اما از آنجایی که در کل دنیا ادبیات معدن با ادبیات صنعت تفاوت دارد، طرح تجاری آن هم با دیگر فعالیت‌های اقتصادی متفاوت است. برای همین دنیا تصمیم گرفت که درباره معدن و ضروریات فنی و اقتصادی آن از زبان و ادبیات خاص معدنکاری استفاده شود. برای همین استانداردهای شروع شد و امروزه دیگر نمی‌توان همان شیوه‌ای را که برای نوشتن طرح تجاری صنایع غذایی استفاده می‌شود، برای تهیه و تدوین طرح معدن هم به کار برد. برای همین، سازمان زمین‌شناسی اتحادیه اروپا برای خود استانداردی منتشر کرد و به‌همین ترتیب، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات آمریکا، سازمان زمین‌شناسی فرانسه، کانادا و برخی دیگر از کشورها هم ضوابط مدنظر خود را تدوین و منتشر کردند و قرار بر این شد که برای سرمایه‌گذاری معدنی، اول استانداردهای موردنظر برای آن اخذ شود.

بانک جهانی و بانک اتحادیه اروپا از این کار استقبال کردند و گفتند که اگر این استانداردها موردتایید ما قرار بگیرد، می‌توانیم در معادن و صنایع معدنی سرمایه‌گذاری کنیم، به‌شرط آنکه این گزارش‌ها استانداردهای بیرون بیابند و نقاط دیگری از دنیا از جمله افریقای جنوبی یا به این میدان گذاشت و شرط سرمایه‌گذاری خود در معادن را، رعایت استانداردهای ویژه خود قرار داد.

در گزارش امروز **سازمان ملی استاندارد** به‌مناسبت صدسالگی سازمان ملی استاندارد، نگاهی به این موضوع داشتیم و نظرات تقی نبئی و آیدین زینال‌زاده، تن از کارشناسان و فعالان معدنی را در این زمینه بازتاب دادیم.

متدهای اروپایی

نسبت به ۲ نوع قبلی دارد، استاندارد روسی است. این شیوه در ایران کاملا شناخته‌شده است. علت آن است که چون روس‌ها از دیرباز در معادن زغال‌سنگ و سنگ‌آهن ایران فعالیت داشته‌اند، آثار و ردپای آنها بیشتر دیده می‌شود. در این روش، رده‌بندی ذخایر براساس میزان و دقت اطلاعات اکتشافی است که از ذخایر گوناگون در اختیار داریم و براساس این روش، اصطلاحاتی چون ذخیره قطعی، ذخیره احتمالی و ذخیره ممکن را در ادبیات فعالیت معدنی مورداستفاده قرار می‌دهیم.

مشکلات موجود

همان‌طور که گفته شد، در کشور ما از هر سه روش استفاده می‌شود که بسته به مند و دستورالعمل‌هایی است که از سوی دستگاه مسئول در نظر گرفته می‌شود. البته این شیوه نشان‌دهنده آن است که ما کمتر به این استانداردها پرداخته‌ایم و ناهماهنگی موجود، مشکلاتی هم برای ما ایجاد کرده است.

و این مشکل از آنجا ناشی می‌شود که متولی بخش معدن به اهمیت این موضوع واقف نبوده یا کمتر به آن پرداخته است. البته امروزه در متون تخصصی سازمان زمین‌شناسی در دستورالعمل‌های وزارت صمت و چه پروژه‌های زیرنظر مهندسی مشاور، روش پیشنهادی سازمان ملل بیشتر استفاده می‌شود.

در معدنکاری سنتی، روش روسی بیشتر مورداستفاده قرار دارد و در نهایت روش پیشنهادشده از سوی اتحادیه اروپا هم پس از شکل‌گیری سازمان نظام‌مهندسی معدن آثار خود را در اسناد و دستورالعمل‌های این سازمان و همین‌طور دستورالعمل‌های وزارت

تقی نبئی، کارشناس و فعال معدن: درباره کلاس‌بندی یا رده‌بندی و استانداردسازی ذخایر و منابع مدنی در کشورهای گوناگون، بحث‌ها و بررسی‌های گوناگونی انجام شده است. برای یافتن منشأ آن، باید به تلاش‌هایی برای تعریف مبانی، استانداردسازی و کلاس‌بندی ذخایر معدنی در انگلستان، ایالات‌متحده، افریقای جنوبی و... اشاره کرد که در جمع‌بندی‌های نهایی که حاصل تلاش این مراکز صنفی و علمی تخصصی بود، چند گروه و استاندارد برای رده‌بندی ذخایر معدنی معرفی شد و امروزه رایج و متداول است.

نگاهی به روش‌ها

امروزه ۳ روش، رایج و مورداستفاده است که به‌صورت تیتروار عبارتند از: روش سازمان ملل متحد UNFC، روش CMMI و روش روسی است که می‌توان گفت در کشور ما کم‌وبیش هر سه روش رایج است.

در مدت سازمان ملل متحد، ذخایر براساس عوامل اقتصادی بازار رده‌بندی می‌شود. در این شیوه، تلاش بر این است که مراحل مطالعات امکان‌سنجی و قابلیت‌های اقتصادی هر یک از ذخایر جداگانه تشریح شوند و در کلاس یا رده خود قرار گیرند.

روشی که در کنار یا حتی گاهی مکمل روش استاندارد سازمان ملل متحد قرار می‌گیرد، متدی است که در اتحادیه اروپا از سال ۲۰۰۰ به بعد معرفی و CMMI نامیده شد. این شیوه در اتحادیه اروپا بنا گذاشته و به‌این ترتیب، کانسارها و ذخایر معدنی رده‌بندی شد.

رده‌بندی رایج دیگری که به آن اشاره شد، اما گسترش کمتری

سابقه ارزیابی منابع معدنی

یک سند رسمی، لازم‌الاجرا، قابل‌معامله، تمدید و توثیق معرفی شده است و بصره یک ماده مذکور موسسات مالی نظیر بانک‌ها را مکلف کرده است که پروانه بهره‌برداری معدن را به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطا کنند و بازپرداخت تسهیلات مالی بپردازند. این عدم‌اعتماد دقیقا به‌دلیل عدم‌اعتماد به ارزیابی منابع معدنی و تعیین ذخیره قطعی دقیق ذخایر معدنی است.

استاندارد رایج در ایران

ما به‌طوررسمی هنوز از هیچ استاندارد بین‌المللی پیروی نمی‌کنیم. شاید برخی از مکتشفین، حسب مسئولیت‌پذیری ارزیابی ذخایر معدنی تحت‌اختیار خود را براساس استانداردهای بین‌المللی مانند جورک یا والمین انجام دهند، اما هیچ الزام، تکلیف و اجباری برای این کار وجود ندارد و تاکید بر رعایت چارچوبی است که تحت‌عنوان تشریحات ضوابط و معیارها تهیه و ابلاغ شده‌اند.

علت کوتاهی‌ها

نخستین دلیل این است که کسی به فکر نبوده است. اصولا وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان حاکمیت دولتی حوزه معدن و صنایع باید مسئول ارتباطات بین‌المللی باشد. البته موضوع عجیبی نیست، زیرا ما ارتباطات بین‌المللی خاصی هم با مجامع بین‌المللی نداریم. در این موضوع خاص، یعنی ارزیابی ذخایر معدنی، حتما باید با موسسات مالی بین‌المللی و شوراها و موسسات تخصصی اکتشافی و معدنی بین‌المللی ارتباط داشته باشیم و از پروتکل‌های جهانی پیروی کنیم که متأسفانه این ارتباطات از پایه و اساس قطع هستند. در واقع، ارتباطات سیاسی و دیپلماسی پیش‌رانه ارتباط حوزه‌های تخصصی مختلف با مجامع بین‌المللی مربوط به خودشان هستند. اینکه ما مرزهای جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی خود را ببندیم و ادعای توسعه کنیم، نتیجه‌ای جز شرایط فعلی ندارد.

نظارت و مدیریت

به‌نظرم، وزارت امور خارجه در همکاری با وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین همراهی سازمان‌های غیردولتی و مردم‌نهاد حوزه معدن باید مسئولیت را برعهده بگیرند و تقسیم وظایف کنند، اما در حوزه معدن و صنایع معدنی هم مانند سایر حوزه‌ها از ارتباطات بین‌المللی محروم هستیم. در پاسخ به این سوال که آیا زیرساخت‌های موجود امکان پیوستن به مجامع بین‌المللی را

صمت نشان می‌دهد.
نظارت با کیست؟

گاهی به نظر می‌رسد در یک دهه اخیر در حوزه معدن غفلت شده و چه از در بعد اقتصادی و چه در بعد ستادی، وزارتی و مطالعاتی در این حوزه ضعیف عمل شده است.

در زمینه پیوستن به مجامع بین‌المللی هم، کوتاهی‌هایی وجود دارد. به‌نظر می‌رسد باتوجه به اینکه ما کشوری معدنی هستیم و شیوه‌های معدنکاری بومی خود را داریم، می‌توان در صورت پیگیری، برخی از این روش‌ها را به سازمان‌های استاندارد جهانی پیشنهاد دهیم تا در طبقه‌بندی خود لحاظ کنند و به‌این‌ترتیب، با معدنکاری بومی ما هماهنگی بیشتری داشته باشند.

نکته‌ای که باید به آن اشاره کنم، این است که وزارت صمت با همکاری سازمان مهندسی معدن، معیارهای مهندسی را در زمینه ذخایر معدنی و رده‌بندی و استانداردسازی اکتشاف منابع معدنی تدوین کرده و آنچه در این استاندارد دیده شده، کم‌وبیش منطبق با استاندارد بین‌المللی است و این موضوع می‌تواند یکی از گام‌های مهم و موثری باشد که به‌ویژه در یک دهه اخیر سازمان نظام‌مهندسی با وزارت صمت انجام داده و تدوین این ضوابط گام‌های موثر و خوبی بوده است که می‌توان آن را با تامین منابع و پیگیری و نظارت بیشتر از سوی وزارتخانه با جدیت بیشتری پیش برد و این مسیر را تا رسیدن به استانداردهای مطلوب طی کرد.

به کشور ما می‌دهد یا خیر، باید بگوییم متأسفانه پاسخ منفی است. زیرساخت‌های لازم موجود نیستند. برای مثال، ما امکان تبادل بانکی در سطح بین‌الملل را نداریم، زیرا پیش‌نیازهای آن به‌عنوان ابزارهای جاسوسی و دخالت در امور ملی شناخته و طبقه‌بندی شده‌اند. وقتی چنین امکانات و زیرساخت‌هایی وجود ندارد، چطور می‌توانیم با مجامع بین‌المللی مرتبط ارتباط موثر برقرار کنیم و چارچوب‌های آنها را بپذیریم و به عضویت آنها درآییم؟ در دنیا چه اتفاقی می‌افتد؟ سهام یک محدوده معدنی که اکتشاف آن تمام شده است و در قاره آمریکا قرار دارد، در بازارهای بورس اروپا و شرق آسیا خریدوفروش می‌شود، زیرا اعتماد کامل به ذخیره معرفی شده و اطمینان کامل وجود دارد که موسسات مالی بین‌المللی و مجامع مربوطه، این ذخایر معرفی و تاییدشده را طبق استانداردهای بین‌المللی موجود موردبررسی قرار داده و تایید نهایی کرده‌اند. آیا چنین زیرساخت و امکاناتی در کشور ما وجود دارد؟

شناسایی نهاد مسئول

نظارت بر رعایت استانداردها در سطوح مختلف باید انجام شود. مکتشف به‌عنوان شخصی که مسئولیت حقوقی را برعهده دارد، باید دغدغه‌مند باشد. در قدم بعدی، مسئول فنی است که از سازمان نظام‌مهندسی معدن پروانه اشتغال دارد و به‌عنوان فرد حرفه‌ای مسئولیت نگارش طرح اکتشاف، نظارت بر اجرای عملیات اکتشاف و نگارش پایان عملیات اکتشاف را برعهده دارد. یک مرحله بالاتر سازمان نظام‌مهندسی معدن است که بازوی اجرایی و فنی حاکمیت معدنی کشور است و بر امور اشخاص حرفه‌ای دارای مجوز از خود، نظارت دارد. پس‌از آن، سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها هستند که مسئولیت بررسی نهایی و صدور گواهی کشف را برعهده دارند و در نهایت، وزارت صنعت، معدن و تجارت مسئول بررسی نهایی ارزیابی ذخایر بزرگ‌تر از حد معمول است. بنابراین می‌توان گفت کمابیش تمام ارکان حوزه اکتشاف از مناقضی تا وزارت صمت، معدن و تجارت در عمل مسئول رعایت استانداردها البته در سطح مسئولیت خود هستند.

سخن پایانی

وقتی قرار است سرمایه‌گذاری انجام شود و از طریق اعتبارات بانکی یا اخذ تسهیلات، فاینانس و امثال آن، منابعی ایجاد و به اجرای طرح اختصاص یابد، اگر طرح معدن مناسب و عملیاتی نباشد، یعنی کل منابع به هدر خواهد رفت و این بزرگ‌ترین زیان است.

برای حمایت از صادرات زعفران چه کردید؟

در روزگاری که ارزآوری می‌تواند راه نجات این اقتصاد از افتاده باشد، فرصتی طلایی برای ارزآوری به‌راحتی بر باد می‌رود. صحبت از زعفران است؛ طلای سرخ. آمارها حاکی از آن است که ۹۲ درصد زعفران جهان در ایران تولید می‌شود، اما متأسفانه سهم ما از بازار ۸ میلیارد دلاری این محصول کمتر از ۲۰۰ میلیون دلار است. به‌عقیده برخی فعالان این حوزه، مسائلی چون تحریم، مشکلات بازرگانی، کمبود صنایع تبدیلی و تکمیلی، خام‌فروشی و نبود برند مناسب دلایل سهم ناچیز ما از بازار صادراتی زعفران است. در واقع، داستان تجارت زعفران به‌نام ایران و به‌کام از مابهران است. ماجرا جایی تلخ‌تر می‌شود که بدانیم مدتی است نام افغانستان به‌عنوان صادرکننده زعفران در کشورهای دنیا به‌گوش می‌رسد. حال سوال این است که کجای این مسیر صادراتی اشتباه بوده که مدت‌هاست از این ظرفیت گرانبها استفاده نمی‌شود؟ چه کسانی پشت‌پرده این ماجرا هستند؟

به‌منظور بررسی بیشتر این موضوع به گپ‌وگفت با فرشید منوچهری، دبیر شورای ملی زعفران پرداخته است.

چرا این روزها شاهد افزایش میزان قاچاق زعفران هستیم؟

قاچاقچی زعفران، این محصول را با همان نرخ که صادرکننده رسمی می‌پردازد، از بازار می‌خرد، اما دیگر هزینه‌ها چون عوارض آبخ مجازی، اخذ مجوز صادرات از سازمان استاندارد، تعرفه گمرکی در کشور مقصد و... را مانند صادرکننده رسمی نمی‌پردازد. از سوی دیگر، صادرکننده موظف است ارز حاصل از صادرات خود را در سامانه عرضه کند، اما قاچاقچی می‌تواند ارز خود را در بازار آزاد بفروشد.

چه عواملی بر افزایش قاچاق زعفران تأثیرگذار است؟

اشتباهات بانک مرکزی در زمینه صادرات زعفران یکی دیگر از مشکلات است. بی‌ثباتی نرخ زعفران نیز در قاچاق این محصول موثر است. همچنین، به‌واسطه تحریم بانکی، صادرکنندگان زعفران ناچار هستند، ارز را از طریق صرافی‌ها وارد کشور کنند که این خود هزینه بیشتری را برای صادرکنندگان رسمی ایجاد می‌کند، اما قاچاقچیان از این دست هزینه‌ها ندارند. قاچاقچی زعفران، این محصول را با همان نرخ که صادرکننده رسمی می‌پردازد، از بازار می‌خرد، اما دیگر هزینه‌هایی چون عوارض آب مجازی، اخذ مجوز صادرات از سازمان استاندارد، تعرفه گمرکی در کشور مقصد و... را که صادرکننده رسمی می‌پردازد، پرداخت نمی‌کند. قاچاقچیان در صورت صادرات زعفران از کشورهای همسایه از معافیت‌های ورودی نیز برخوردار هستند و ارز حاصل از صادرات را هم با نرخ بازار عرضه می‌کنند.

چرا برند ملی زعفران نداریم؟

حدود ۶ سال است که شورای ملی زعفران، برند جغرافیایی زعفران ایرانی را در داخل ثبت کرده، اما باز هم هیچ برند ملی زعفران نداریم. هیچ‌کس تا امروز، حاضر نشده است دیناری در این راه هزینه کند. حتی در سال‌های گذشته که هزینه ثبت برند ملی کمتر از ۲۵۰ میلیون تومان بود نیز، حاضر به این کار نشدند. باید این موضوع را از مسئولان جویا شد که بودجه‌های آنها برای چه موارد مهم‌تری صرف شده است؟ در واقع شورای ملی زعفران برند ملی دارد و برای ثبت بین‌المللی آن در تلاش است، اما کسی از این برند حمایت نمی‌کند.

چه حمایتی از سوی دولت برای بهبود آمارهای صادراتی زعفران انجام گرفته است؟

سوالی که وجود دارد، این است که ما برای حمایت از صادرات زعفران چه کردیم؟ بخش خصوصی دنبال کسب سود خود است، اما بخش دولتی که سیاست‌گذار اقتصاد کشور است، چه کرده است؟ توسعه و ماندگاری در بازار جهانی زعفران نیاز به حمایت دارد، اما متأسفانه هیچ فعالیتی از سوی مسئولان انجام نگرفته است. همه عوامل یادشده، موجب می‌شوند که در بازارهای جهانی حریفی برای گفتن نداشته باشیم و همیشه زعفران را به‌گونه‌ای بفروشیم تا زودتر به پول برسیم. با این رویکرد، به صادرات زعفران به‌صورت فله می‌پردازند یا بخشی از زعفران ایران به‌صورت غیرقانونی و قاچاق وارد کشورهای دیگر می‌شود و سپس این محصول با نام و برند ملی همان کشورها به بازارهای هدف می‌رسد. با شرایط حاکم چگونه توقع دارید که نام ایران روی این محصولات باشد؟ هیچ‌وقت به زعفران به‌طور جدی و به‌عنوان یک محصول استراتژیک نگاه نشده است؛ کالایی که با مصرف کم آب و میزان تقاضای بالا در بازارهای جهانی می‌تواند ارزش‌افزوده بالا و ارزآوری خوبی برای کشور داشته باشد.

زعفران تنها کالایی است که ما می‌توانیم در آن مزیت مطلق صادراتی داشته باشیم. بخشی از زعفران ایران به‌صورت غیرقانونی و قاچاق وارد کشور افغانستان می‌شود. سپس این محصول با نام و برند ملی این کشور به بازارهای دیگر می‌رسد. افغانستان در نمایشگاه‌های اروپایی به‌خوبی حضور دارد، این در حالی است که به‌دلیل افزایش و بی‌ثباتی نرخ ارز ایران توانایی مالی شرکت در چنین نمایشگاه‌هایی را ندارد. البته جای شکر دارد که از این طریق زعفران به کشورهای دیگر می‌رسد. در غیر این صورت، تولیدات نیز روی دست کشاورز می‌ماند. اگر به همین روال پیش برویم، بازارهای دیگر را نیز از دست خواهیم داد، زیرا تاجیکستان و ازبکستان که شناختی از زعفران نداشته‌اند، اکنون زعفران کشت می‌کنند.

علل برگشت برخی محصولات صادراتی ایران را بررسی کرد

موافقت‌نامه استاندارد، پیش‌نیاز توسعه صادرات

حمایت از تولید داخل، موضوعی بدیهی است که در همه کشورها به آن پرداخته می‌شود. در حالی که در بسیاری از موارد، این الزام در حد شعار تنزل یافته است و به‌درستی رعایت نمی‌شود. حاصل حمایت‌های زبانی نیز، تنها افزایش هزینه‌های تولید است که ثمره آن، چیزی جز تولید محصول بی‌کیفیت نیست و در برخی از موارد، شاهد بازگشت محصولات صادراتی

ایران به‌دلیل بی‌کیفیت بودن آنها هستیم. کیفیت، نیاز توسعه اقتصادی است، اما مدت‌ها است که به‌جای توجه به کیفیت برخی کالاها، روند حذف رقیب را پیش گرفته و ممنوعیت واردات راهکاری برای خرید برخی از اجناس بی‌کیفیت شده است. این در حالی است که الزام برای خرید کالای ایرانی و ممنوعیت واردات، روندی منطقی نیست، چرا که بی‌شک توجه

به کیفیت و نرخ می‌تواند در استقبال جامعه از خرید کالای تولید داخل و بی‌میلی مشتری به کالاهای وارداتی و چشم‌تولید تأثیرگذار باشد. از سوی دیگر، بی‌توجهی به تولید، باوجود اشتغالزایی و توسعه اقتصادی آن، تاوان سنگینی دارد که یکی از آنها از دست دادن و یک‌بار مصرف شدن کالاها در بازارهای صادراتی است.

استاندارد و کیفیت؛ حلقه گمشده توسعه صادرات

صادراتی داده می‌شود، محصولاتی به‌ویژه در حوزه کشاورزی که بدون پذیرش به مبدأ برگشت داده می‌شوند. بی‌شک بازگشت بی‌دربی محصولات از مقاصد صادراتی، زنگ خطری برای از دست رفتن بازارهای هدف است. در نتیجه، دستیابی به استانداردهای جهانی نه‌تنها به دلایل اصول کیفی و کمی اهمیت دارد، بلکه باید از نظر بازارهای بین‌المللی و حضور در بازارهای جهانی نیز بسیار موردتوجه باشد. همچنین، لازم به ذکر است که به‌عقیده کارشناسان، یکی از وظایف مهم دولت‌ها جلوگیری از ضایع شدن حقوق شهروندان‌شان از طریق ورود کالاهای غیراستاندارد به بازارهای کشور است. در صورت بی‌توجهی دولتمردان، ممکن است کالاهای فاقد کیفیت یا حتی خطرآفرین وارد بازار شوند و خسارت مالی یا جانی برای شهروندان در پی داشته باشند. افزایش درجه نظارت نهادهای دولتی بر کیفیت کالاهای وارداتی، یکی از شاخص‌های پیشرفت و بالا رفتن کیفیت زندگی در آن

رعایت استاندارد در کلیه مراحل تولید، بازرسانی و بازاریابی همه محصولات امری انکارناپذیر است، چراکه امروزه کیفیت، مهم‌ترین موضوع موردتوجه خریداران، تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان است و شرایط نوین بازار، تجارت و اقتصاد جهانی لزوم حرکت به‌سوی استانداردهای تعیین‌شده را حتمی و قطعی عنوان می‌کند. بی‌شک، اگر تولید خدمات و کالا استاندارد نباشد، نه‌تنها بازار خارجی، بلکه بازار داخلی را نیز از دست خواهد داد. از سوی دیگر، دستیابی به آمارهای خوب صادراتی، نیازمند رعایت مواردی است که کیفیت و استاندارد در آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به‌عقیده برخی کارشناسان، بالا رفتن کیفیت محصولات صادراتی از سایر کشورها، موجب کوچک شدن بازار صادراتی ایران شده است، در حالی که ایران تا پیش از این، ۷۰ تا ۹۰ درصد بازار صادراتی محصولات نفتی این کشورها را در اختیار داشت. متأسفانه مدت‌هاست که هشدار بازگشت محموله‌های

کشور است. همچنین لازم به است که آمار اعلام‌شده از سوی گمرک نشان می‌دهد که حجم تجارت کشور در سال گذشته به‌لحاظ ارزشی با رشد ۱۲.۲۲ درصدی به ۱۲ میلیارد و ۸۲۱ میلیون دلار رسیده و به‌لحاظ حجمی هم در مجموع، ۱۲۲ میلیون تن کالا به کشورهای مقصد صادر شده است. داده‌های اعلام‌شده شامل صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور به‌استثنای نفت‌خام، نفت‌کوره و نفت‌سفید، همچنین بدون احتساب صادرات از محل تجارت چمدانی بوده است. ارزیابی داده‌های اعلام‌شده از سوی گمرک همچنین نشان‌دهنده آن است که ۸۴ درصد کل صادرات در سال گذشته به ۱۰ کشور اول انجام گرفته و چین و عراق مقاصد اول صادراتی کشور بوده‌اند. حال به بهانه روز جهانی استاندارد که مصادف با ۲۲ مهر است، نظر کارشناسان را در رابطه با تأثیر رعایت استاندارد و کیفیت در بهبود صادرات جویا شده‌ایم.

خطای همیشگی در روند تجارت

رضا توفیقی، کارشناس حوزه تجارت با اشاره به بازگشت برخی محصولات صادراتی و از دست رفتن بازارهای هدف به گفت: متأسفانه شاهد یک خطای استراتژیک در روند تجاری ایران هستیم که موجب از دست رفتن بازارهای صادراتی می‌شود. در بسیاری از موارد، هیچ تفاهمنامه‌ای بین سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان استاندارد کشور مقابل نیست و صادرکننده نیز تنها به‌دلیل اینکه کالا موردتایید استاندارد ایران است، به صادرات کالا می‌پردازد و شاهد برگشت برخی از این کالاها هستیم. در حالی که باید بین سازمان استاندارد ایران و سازمان استاندارد کشور مقابل، موافقت‌نامه استاندارد امضا کند. همچنین، صادرکنندگان نیز باید مطلع باشند که اگر بین سازمان استاندارد ایران و سازمان استاندارد کشور مقابل موافقت‌نامه‌ای نیست، تولیدکننده باید استانداردهای آن کشور را بررسی و استانداردهای آن را در تولید مدنظر قرار دهد.

سازمان استاندارد مقصر نیست
این کارشناس حوزه تجارت با توجه به اینکه سازمان ملی استاندارد در رابطه با برگشت محصولات صادراتی مقصر نیست، بیان کرد: به‌طورقطع، سازمان استاندارد مسئول برگشت محصولات صادرشده

سازمان استاندارد باید پاسخگو باشد

کشور است. سازمان استاندارد باید به‌ازای مهربی که روی محصولات می‌زند، پاسخگو باشد. اگر کالایی با داشتن مهر استاندارد به هر دلیلی مرجوع شود، سازمان استاندارد باید خسارت را بپذیرد. در واقع، اگر سازمان ملی استاندارد این را بپذیرد که در صورت برگشت محصول صادراتی که مهر سازمان استاندارد دارد، باید به صادرکننده ضرر و زیان را پرداخت کند، روند بهتر از قبل شده است و توجه به کیفیت محصولات تولیدی بیشتر می‌شود.

بازارهای صادراتی یک‌بار مصرف
این کارشناس تجاری ضمن تأکید بر اهمیت کیفیت کالا برای حفظ بازارهای جهانی گفت: هرگز نباید در رابطه با استاندارد کالا کوتاه آمد، چراکه نتیجه آن مشتریان یک‌بارمصرف در بازار جهانی است که برای دفعات بعد، اقدام به خرید کالا نمی‌کنند. در واقع، بازاریابی و بازاریاری بسیار مهم است، اما متأسفانه اصلاً در زمینه بازاریاری موفق نیستیم و هیچ‌گاه به‌دنبال بازخورد مشتریان نسبت به کالایی که به بازار ارائه شده، نبوده‌ایم. باید با تبلیغات، در نظر گرفتن سلاقی، شناخت نقاط ضعف و... بازار را نگه داشت، اما نگاه

سخن پایانی

متأسفانه این روزها تولید کالای بی‌کیفیت با توجه افزایش هزینه‌های تولیدشده، موجب از دست دادن بازارهای جهانی شده است. در حالی که امروزه باوجود شرایط بد اقتصادی و عرضه روزانه هزاران نوع کالای تولیدشده به بازارهای مصرف، استاندارد کالاها و خدمات جز با نظارت دقیق و مستمر مصرف‌کنندگان، موفقیت چندان بدست نمی‌آورد، یعنی مصرف‌کنندگان باید به این باور برسند که در قبال پرداخت هزینه، کالای استاندارد دریافت می‌کنند. همچنین به‌عقیده کارشناسان، نظارت ویژه بر کنترل

نیست، چراکه تایید کالا را با توجه به استانداردهای داخلی موردتوجه قرار داده است. در نتیجه، تولیدکنندگان باید کیفیت محصولات تولیدی را افزایش دهند و مطابق با آنچه در دستورالعمل استاندارد کشور مقابل است، تولید کنند.

اولویت‌بندی کنید

توفیقی با ارائه پیشنهادی به سازمان توسعه تجارت اظهار کرد: سازمان توسعه تجارت باید سازمان استاندارد را موظف کند که براساس اولویت با کشورهای که بیشترین میزان صادرات را با آنها داریم، موافقت‌نامه استاندارد امضا کند. البته این موضوع نیز حائزاهمیت است که تنها یادداشت تفاهم در این رابطه کافی نیست و باید موافقت‌نامه استاندارد امضا کرد.

«یک‌بارمصرف» در مواجهه با بازارهای دنیا داشته‌ایم. مهم‌ترین عامل صادرات و توسعه تجارت خارجی، داشتن اطلاعات از بازارهای هدف و شناسایی چگونگی ورود به آنها و همچنین تسهیل توافقات دوجانبه است.

دانشمند با انتقاد از کیفیت کالاهای صادراتی اظهار کرد: متأسفانه کالاهای صادراتی ما کیفیت قابل‌قبولی ندارند و بازارهای هدف، رضایت کاملی از محصولات ندارد. حال با این وجود، جای سوال دارد که چرا در سازمان توسعه و تجارت واحدی برای نظرسنجی بازارهای هدف در رابطه با مصرف کالای ایرانی وجود ندارد. این در حالی است که باید واحدی به ارزیابی نظرات مصرف‌کننده نهایی در بازارهای جهانی بپردازد تا با جمع‌بندی آنها، کالاهای جدیدی به بازار هدف معرفی شود.

کیفیت گامی مهم در تولید محصولات مرغوب و باکیفیت، توسعه صادرات و حرکت رو به جلو در مسیر جهش تولید است و برای تحقق این رویکرد، باید توجه خاص به روند استانداردسازی در بخش‌های کنترل کیفیت خط تولید در کارخانه‌ها صورت بگیرد. جان کلام اینکه، امروزه برای حرکت به‌سمت استانداردهای جهانی و بهبود کیفیت کالاها به یک عزم ملی نیاز است که شاید حمایت از تولیدکننده یکی از مهم‌ترین موارد باشد؛ البته در این مسیر نباید تأثیر موافقت‌نامه استاندارد با کشورهای هدف را نیز دست کم گرفت.

کیما ملکی
editor@smtnews.ir

سازمان توسعه تجارت باید سازمان استاندارد را موظف کند که بر اساس اولویت، با کشورهای که بیشترین میزان صادرات را با آنها داریم، موافقت‌نامه امضا کند

متأسفانه برخی کالاهای صادراتی ما، کیفیت قابل‌قبول و گاهی بازارهای هدف رضایت کامل از محصولات صادراتی ندارند

جایگاه استاندارد در اروپا

کمیسیون اروپا نقشه‌راه خود برای استراتژی استانداردسازی را در سال ۲۰۲۰ منتشر کرده که براساس آن، مولفه‌های کنترل کیفی با هدف افزایش سطح رضایتمندی شهروندان اروپایی بیش از هر زمان دیگری مورد توجه قرار گرفته است. یکی از تفاوت‌های اساسی که این نقشه‌راه اروپایی دارد، تعریف نقش‌های جدید و پررنگ‌تر برای دولت‌های بیست‌وهفت‌گانه اروپایی در مسیر بهبود استاندارددهای صنعتی و خدماتی است که تا پیش از این سعی می‌شد حداقل سهم را داشته باشد، اما با توجه به تحولات سیاسی که در پارلمان اروپا به‌وقوع پیوست، بسیاری این موضوع را پیش‌بینی می‌کردند. با این حال، برخی منتقدان از رویه‌ای که اتحادیه اروپا در پیش گرفته است، به‌عنوان اعمال سیاست‌های مداخله‌جویانه دولت‌گرا این اروپایی در کار بخش خصوصی تلقی می‌کنند؛ هرچند اورسولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا با بافشاری بر لزوم اجرای این سیاست‌ها، هیچ راه فراری برای بخش خصوصی در این زمینه باز نگذاشته و بر لزوم رعایت استانداردهای جدید اروپایی در دهه دوم قرن ۲۱ تأکید کرده است. به گفته فون در لاین، هدف استراتژی تدوین شده در کمیسیون اروپا رفع چالش‌های پیش‌روی سیستم استانداردسازی اروپا است که از دید اعضای این کمیسیون در سال‌های اخیر دچار ناکارآمدی و در جاذدن شده بود. کمیسیون اتحادیه اروپا نیز معتقد است این طرح پاسخی است به نیاز به قاطعیت و روشن شدن نقشه‌راه که شهروندان اروپایی در مقیاس بین‌المللی احساس کرده‌اند و دولت‌هائیز وظیفه دارند در پی تقویت عنصر پاسخگویی عمومی به نیازهای مدنظر استاندارددها بیش از پیش توجه و در راستای نیل به آنها تلاش کنند. بر مبنای این نقشه‌راه، دولت‌ها موظفند با اعمال نظارت‌های سخت و سخت بر عملکرد تولیدی‌ها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات در راستای افزایش سطح کیفی خروجی واحدهای تولیدی و خدماتی بکوشند. از طرفی هم، با توجه به تهدیدهای زیست‌محیطی موجود در سراسر اروپا و جهان، کمیسیون اروپا دولت‌های عضورا وادار به رعایت استانداردهای اقلیمی مصوب اتحادیه کرده است. از سوی دیگر، از سال ۱۹۸۴ کمیسیون اروپا تلاش می‌کند همراه با نهاد استاندارد بین‌المللی EFTA و سازمان‌های استانداردسازی اروپایی برای مشارکت مؤثر در تعاملات دولت و بخش خصوصی نهایت هماهنگی را ایجاد کند و برای رفع تعارضات بین این دو بخش گام بردارد. در همین راستا اتحادیه اروپا دستورالعملی را برای همکاری بین نهادهای استاندارد دساز CEN، CENELEC و ETSI با کمیسیون اروپا و انجمن تجارت آزاد اروپا تهیه کرده که تا امروز نیز این دستورالعمل پابرجا مانده، اما فون در لاین در برخی اظهارات خود از لزوم ایجاد اصلاحات گسترده در این دستورالعمل سخن گفته است.

انواع استانداردهای اروپایی

استانداردسازی در اروپا یک فرآیند جامع و عموماً غیردولتی است که به‌صورت کنسرسیومی و با مشارکت بخش خصوصی و نظارت دولت‌ها اداره می‌شود. در این کنسرسیوم‌ها بازیگران مختلفی به ایفای نقش می‌پردازند که هر یک استاندارد محصولات و خدمات را در حوزه‌های گوناگون وضع و بررسی می‌کنند. اما از آنجا که توسعه مفاد استانداردهای مختلف عمدتاً با توجه به نیازهای بازار ایجاد می‌شود، صاحبان صنایع و تولیدکنندگان، نقش محوری را در زمینه رعایت این استانداردها بازی می‌کنند. در نهایت، پس از بررسی هر یک از حوزه‌های مورد بحث، مفاد استانداردهای مختلف از طریق یکی از ۱۴ نهاد استانداردسازی اروپایی تدوین می‌شود که به ترتیب کمیته استانداردسازی اروپا (CEN)، کمیته استانداردسازی الکترو تکنیکی اروپا (CENELEC) و موسسه استاندارد اروپایی مخابرات (ETSI) نام دارند.

سازمان‌های استانداردساز اروپا (ESO)

سازمان‌های استانداردساز اروپا به‌طور رسمی توسط مقررات (EU) به‌عنوان ارائه‌دهندگان استانداردهای اروپایی شناخته می‌شوند که تحت عناوین CEN، CENELEC و ETSI از سال ۱۹۸۴ تا امروز در حال فعالیت هستند و در ۳ حوزه کمیته عمومی، صنایع دانش‌بنیان و صنایع تولیدمحور به تعریف و اعمال استانداردهای کمی و کیفی می‌پردازند. ESO در سال ۲۰۰۳ میلادی حدود ۵۰ سال پس از تأسیس، اساسنامه خود را تغییر داد و دامنه فعالیت خود را اندکی گسترش داد و پس از آن، به‌عنوان نهادی فراراهای در سراسر جهان به فعالیت پرداخت و قراردادهای همکاری را هلدینگ‌ها و ابر تولیدکنندگان جهان به امضا رساند.

CEN

کمیته استانداردسازی اروپا (CEN) نهادهای استانداردسازی ملی و محلی از ۳۳ کشور اروپایی را گرد هم آورده (۲۷+۶) است و تلاش می‌کند بلفرمی برای توسعه استانداردهای اروپایی در زمینه‌هایی مانند تولید محصولات مصرفی، مواد اولیه، خدمات و فرآیندهای تولیدی ایجاد کند. از جمله محصولاتی که این نهاد اروپایی پوشش می‌دهد، می‌توان به مواد شیمیایی، ساختمان، خدمات اجتماعی دولتی و خصوصی و... اشاره کرد.

CENELEC

کمیته اروپایی استانداردسازی الکترو تکنیکی (CENELEC) محوری برای استانداردسازی در زمینه صنعتی با کارکرد الکترو تکنیکی است که در واقع بازار لوازم الکترونیک را زیر پوشش خود قرار می‌دهد. استانداردهای داوطلبانه تهیه‌شده توسط CENELEC به تسهیل تجارت بین کشورها، دسترسی به بازارهای لوازم الکترونیک جدید، کاهش هزینه‌های تجارت و حمایت از توسعه بازار یکپارچه اتحادیه اروپا کمک می‌کند. CENELEC همچنین با همکاری نزدیک خود با کمیسیون بین‌المللی الکترو تکنیک (IEC) دسترسی به بازار در سطح بین‌المللی را ایجاد می‌کند تا وجهه فرآرهای خود را توسعه بخشد.

ETSI

موسسه استاندارد ارتباطات مخابراتی اروپا (ETSI) مفاد استاندارددی قابل‌اجرا در سطح جهانی برای فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) را وضع می‌کند. این استاندارد‌ها شامل فناوری‌های نوین، خدمات تلفن‌همراه، رادیو، اینترنت و... نیز می‌شود که با هدف تولید و حفظ استانداردهای فنی مورد نیاز مصرف‌کنندگان و دولت (در برخی کشورها) به ارائه خدمات می‌پردازد. با توجه به جایگاه ویژه صنایع دانش‌بنیان و فناوری‌های نوین، صاحبان این صنایع می‌توانند در تعیین و تنظیم مفاد مورد تأیید ETSI مشارکت مستقیم داشته باشند. مسئولان این نهاد استاندارد دساز معتقدند با این حرکت سایر شرکت‌های تولیدی و خدماتی جهان تلاش می‌کنند تا خود را با استاندارددهای مورد نظر اتحادیه اروپا وفق دهند و همین موضوع می‌تواند یک مزیت رقابتی بزرگ و تأثیرگذار برای صنایع اروپایی باشد.

در بررسی دلایل ایجاد و توسعه استاندارد در جهان مطرح شد

رویای ساخت دنیای بهتر

ورود استاندارد به ادبیات اقتصاد جهان

با سطح کیفیت اندکی به کارفرمایان خود تحویل می‌دادند. از آنجا که جنگ سراسر اروپا را گرفته بود، کیفیت ساخت و ساز برای دولت‌های اروپایی تبدیل به یک بحران بین‌المللی شده بود و شهروندان نیز از سطح کیفی ساختمان‌ها، تولیدات صنعتی، خدمات و... شکایت داشتند؛ از همین‌رو، تعدادی از غول‌های صنعتی در سراسر اروپا و آمریکا اقدام به تشکیل کنسرسیومی

هرم شکل گیری یک استاندارد

که مشخص می‌شود، شرایط ثابت درس آموخته یا شرایط شما منطبق نیست. پس شما سعی و خطا می‌کنید و پس از رسیدن به نتیجه مطلوب، درس آموخته جدید با شرایط جدید را ضمیمه قبلی می‌کنید.

۳. فرآیندها یا روش‌های مدون درون‌سازمانی

درس آموخته‌ها که از حدی بیشتر می‌شود، بهتر است آنها را تبدیل به فرآیند کنیم. با این کار اگر کسی خواست آنها را انجام بدهد، دیگر مجبور نیست سراغ درس‌هایی پراکنده و دور از هم برود. برای مثال، فرض کنید وارد بانک می‌شوید، بانکی که شعب مختلفی دارد. آیا می‌شود هر شعبه با استفاده از آزمون و خطا و درس آموخته‌ها کارها را پیش ببرد؟ یا درس آموخته‌ها را بین شعب به اشتراک بگذارند؟ در هر دو حالت، یکپارچگی از بین می‌رود و هزاران مشکل پیش می‌آید. به همین دلیل جایی باید باشد که تمامی این درس آموخته‌ها را جمع‌آوری کند، کنار هم بچیند، تبدیل به یک SOP یا دفترچه فرآیند و یا روش اجرایی کند. با این کار، بعد از بخش کردن فرآیندها در همه شعب، با یک روال ثابت از آن استفاده می‌کنند. در این مرحله باز هم تعامل بین سطوح قبلی (درس آموخته و آزمون و خطا) برقرار است.

۴. به‌روش‌ها یا الگوهای برتر مورد استفاده درون یا مابین شرکت‌ها

برای توضیح این سطح از هرم فرض کنید که شرکتی برای ضبط و انتشار ویدئو در یوتیوب از شرکت شما و ده‌ها شرکت دیگر تحقیق و بررسی می‌کند. این شرکت از بین تمامی روش‌ها بهترین فرآیندها و نکات را انتخاب می‌کند. این یعنی شرکت بهترین روش یا به‌روش انجام این کار را پیدا کرده است. فقط نکته اصلی اینکه هرچه به سطح بالاتر هرم نزدیک می‌شویم با روش‌ها و اصول عمومی‌تری مواجه می‌شویم. یعنی برای پیاده‌سازی آنها نیاز است به‌سمت پایین هرم حرکت کنیم تا مطابق با نیاز و خواست سازمانمان، الگوها را اجرا کنیم.

نگاهی به استانداردهای ملی و بین‌المللی

مردم از طرف شرکت‌ها هستند. از مهم‌ترین استانداردهای اروپایی می‌توان به کنسرسیوم‌هایی مانند ISO، CEN، CENELEC و ETSI اشاره کرد که در ۲ دهه اخیر، مهم‌ترین نقش را در کنترل کیفی محصولات تولیدی و خدماتی در اروپا ایفا کرده‌اند. این نهادهای بین‌المللی که همگی غیردولتی به‌شمار می‌روند، کارنامه‌ای مثبت و کاملاً شفاف دارند و ابزارهایی برای تضمین کیفیت محصولات به‌شمار می‌روند.

پس از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۷ میلادی، نهادی با عنوان سازمان بین‌المللی استانداردسازی (The International Organization for Standardization) که عموماً با نام ایزو ISO شناخته می‌شود، در ژنو سوئیس تأسیس شد. این سازمان غیردولتی که ابتدا به‌صورت یک کنسرسیوم بین‌المللی با ارتباطات قوی دولتی بود، از سوی شرکت‌های بزرگ دولتی و غیردولتی صنعتی پایه‌گذاری شده بود، اما پس از جنسی، دولت‌ها نیز به این حوزه ورود و کنترلی نسبی را روی این نهاد بین‌المللی اعمال کردند. این روند تا جایی ادامه داشت که در طول زمان با تغییر شرایط اقتصاد بین‌الملل، رسالت وجودی ایزو هم تغییر کرد و ایزو به فراخور پیشرفت و توسعه اقتصادی کشورها فراگیر شد. در حال

جنبه‌های گوناگون استاندارد نویسی

داریم، در جنبه ویژگی‌ها خود را نمایان می‌کنند، مانند قطع، طرح، شکل و عیار. دیگر جنبه استاندارد نویسی «آیین کار» است که نحوه انجام هرچه بهتر یک کار را با توجه به آخرین پیشرفت‌های آن حوزه و تجاربی که در آن حرفه وجود دارد، تدوین می‌کند. نحوه چیدمان دستگاه‌ها، طراحی لوازم همراه مثل فاضلاب یا مواد شست‌وشوی لازم از جمله این موارد به‌شمار می‌روند. «بازرسی و نمونه‌برداری» جنبه دیگر استاندارد نویسی است که در راستای صرفه‌جویی در عین بهره‌وری به خدمت کنترل کیفیت مواد و خدمات درمی‌آید.

دیگر جنبه استاندارد نویسی «بیطه‌بندی و درجه‌بندی» است که دسترسی به محصول، رسیدگی، ارائه خدمات و انتخاب را تسهیل می‌بخشد. «ایمنی» و «کنترل انواع» نیز ۲ جنبه آخر

استانداردسازی برای بشر امروز یک موهبت است، چراکه استاندارد کمک می‌کند زبان یکدیگر را بفهمیم، سریع‌تر رشد و کمتر به تعارض برخورد کنیم و در عین حال از همدیگر یاد بگیریم.

توسعه هر کسب‌وکاری به‌صورت پیوسته و پایدار، به تعیین حداقل ضوابط و معیارهای ضروری در فرآیند تولید و ارائه کالا و خدمات مرتبط است. سازمان استاندارد جهانی، استاندارد را به‌عنوان مستندی که دربرگیرنده قواعد، چارچوب‌ها و ویژگی‌های مربوط به فعالیت‌ها یا نتایج آنهاست، به‌توصیف می‌رساند. هدف از تهیه، اشاعه و اجرای استاندارد دستیابی به‌میزان مطلوبی از نظم در یک زمینه خاص است. بدیهی است، از یک طرف تعریف و یکارگیری واقعی ضوابط و نرم‌ها در قالب استاندارد بستگی به درجه رشد صنعتی، شرایط و مقررات اجتماعی و فرهنگی حاکم بر جامعه، ماهیت استاندارد و مواردی از این قبیل دارد و از سوی دیگر، تسهیل و روان‌سازی تعامل عرضه و تقاضا نیازمند وجود و یکارگیری استاندارد است. بنابراین، تاریخچه استاندارد با تاریخچه پیدایش جهان میوند خورده است. **هدف** در این گزارش به مفهوم استاندارد و پیدایش این شاخص مهم اقتصادی در جهان پرداخته است.

مفهوم «استاندارد» از زمانی وارد ادبیات اقتصادی جهان شد که پس از پایان جنگ جهانی دوم، کشورهای اروپایی که در طول جنگ به‌طور گسترده‌ای تخریب شده بودند، اقدام به بازسازی با سرعت هرچه تمام‌تر کردند.

در این بین، برخی شرکت‌های مطالعه‌کار بدون رعایت اصول و قواعد ساخت‌وساز علمی، پروژه‌ها را از دولت‌ها می‌گرفتند و

از دیدگاه علمی، استاندارد کردن به‌معنای ایجاد نظم در رشته‌ای از فعالیت‌های عمومی یا تخصصی است. در نگاهی جامع و برای رسیدن به یک استاندارد، باید مراحل و سطوح مختلفی طی شود. تمامی این مراحل را می‌توانید در هرم شکل‌گیری استاندارد مشاهده کنید که دارای ۶ سطح است.

۱. آزمون و خطا

فرض کنید در شرکتی هستتید و قصد دارید در حوزه جدیدی برای مثال حوزه محتوای ویدئویی شروع به کار کنید. در ابتدای کار، متوجه می‌شوید که هیچ مرجعی برای شروع این کار ندارید. با فرض وجود داشتن یک عقل سلیم در مجموعه و تجربه خودتان، فرآیند ضبط ویدئو را شروع می‌کنید. این کار شامل برنامه‌ریزی و انتخاب تجهیزات مورد نیاز تا برنامه پیش‌تولید، تولید و پس از تولید ویدئو می‌شود. در مرحله آخر و پس از انتشار، متوجه می‌شوید که ویدئوی شما بازدید زیادی نداشته است. اینجاست که به‌دنبال عیب‌یابی و رفع اشکال برمی‌آید تا به نتیجه دلخواه برسید. این کار و این فرآیند، برای هر کار و در هر شرایطی نشان‌دهنده آزمون و خطا است. نکته قابل‌توجه در این سطح، زمانبر و پرهزینه بودن آن است. به‌عبارتی، نقطه صفر در صورت نداشتن مرجع همین‌جا است.

۲. درس آموخته‌ها یا تجربیات عملی درون‌سازمانی

با توجه به آنچه در سطح قبل خواندید، هر بار که شما سعی و خطا می‌کنید و به‌نتیجه مطلوب یا نامطلوب می‌رسید، در عمل درس می‌گیرید. اینجاست که می‌فهمید برای مثال فلان قسمت را بهتر است به روش دیگری انجام دهید. با شرایط و مختصات خاص آن درس، هر کدام از این درس آموخته‌ها می‌تواند مرجعی برای شخص شما یا هر کدام از همکاران شما باشد. به کمک این درس آموخته‌ها، در صورت انجام کار مشابه، دیگر نیازی به سعی و خطای دوباره نیست.

این نکته را در ذهن بسپارید که لایه قبل و این لایه از هرم به‌طور دائم با هم در تعامل هستند. به این صورت که ممکن است از یک درس آموخته استفاده کنید و به نتیجه نرسید. اینجاست عرضه می‌شود. استانداردها به‌طور کلی مجموعه‌ای از مشخصات فنی هستند که الزامات فرآیند تولید، خدمات یا متدهای آزمایشی و تحقیقاتی را تعیین می‌کنند و با ثبت امتیازاتی، محصولات را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. استانداردها عموماً از سوی شرکت‌های بزرگ و کوچک صنعتی و فعالان بازار با رعایت برخی اصول اساسی تغییر می‌کنند، زیرا یک‌طرف عرضه و تقاضا، تولیدی‌ها و ارائه‌کنندگان خدمات هستند و طرف دیگر آن نیز، شهروندانی که تمایل دارند نسبت به هزینه‌ای که می‌پردازند، کیفیت حداکثری را دریافت کنند. اما به‌طور کلی استانداردها تضمین‌کننده رعایت ایمنی، کیفیت مواد اولیه، کاهش حداکثری هزینه‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و همچنین افزایش بازدهی اقتصادی در جامعه و تسهيلات زیستی

استانداردها به‌طور کلی مجموعه‌ای از مشخصات فنی هستند که الزامات فرآیند تولید، خدمات یا متدهای آزمایشی و تحقیقاتی را تعیین می‌کنند و با ثبت امتیازاتی، محصولات را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. استانداردها عموماً از سوی شرکت‌های بزرگ و کوچک صنعتی و فعالان بازار با رعایت برخی اصول اساسی تغییر می‌کنند، زیرا یک‌طرف عرضه و تقاضا، تولیدی‌ها و ارائه‌کنندگان خدمات هستند و طرف دیگر آن نیز، شهروندانی که تمایل دارند نسبت به هزینه‌ای که می‌پردازند، کیفیت حداکثری را دریافت کنند. اما به‌طور کلی استانداردها تضمین‌کننده رعایت ایمنی، کیفیت مواد اولیه، کاهش حداکثری هزینه‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و همچنین افزایش بازدهی اقتصادی در جامعه و تسهيلات زیستی

استانداردها به‌طور کلی مجموعه‌ای از مشخصات فنی هستند که الزامات فرآیند تولید، خدمات یا متدهای آزمایشی و تحقیقاتی را تعیین می‌کنند و با ثبت امتیازاتی، محصولات را مورد ارزیابی قرار می‌دهند. استانداردها عموماً از سوی شرکت‌های بزرگ و کوچک صنعتی و فعالان بازار با رعایت برخی اصول اساسی تغییر می‌کنند، زیرا یک‌طرف عرضه و تقاضا، تولیدی‌ها و ارائه‌کنندگان خدمات هستند و طرف دیگر آن نیز، شهروندانی که تمایل دارند نسبت به هزینه‌ای که می‌پردازند، کیفیت حداکثری را دریافت کنند. اما به‌طور کلی استانداردها تضمین‌کننده رعایت ایمنی، کیفیت مواد اولیه، کاهش حداکثری هزینه‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و همچنین افزایش بازدهی اقتصادی در جامعه و تسهيلات زیستی

حوزه را نمایان می‌سازند. شاخص‌های اندازه‌گیری از جمله شدت جریان، حجم مخازن و سری اعداد از جمله استانداردهای مبنا به‌شمار می‌آیند. جنبه چهارم «ویژگی‌ها» هستند. کلیه خصوصیتی که ما از یک محصول انتظار

اهمیت استفاده از مصالح با کیفیت در ساختمان سازی بررسی شد

سایه کمرنگ استاندارد بر ساخت و ساز

رشد سریع جمعیت جهان و شهرنشینی، نیاز فزاینده‌ای به یک محیط ساخته‌شده با کیفیت بالا، ایمن و پایدار ایجاد کرده است. در دنیای ساختمان و ساخت، استانداردها به تدوین بهترین روش بین‌المللی و الزامات فنی برای اطمینان از ایمن بودن ساختمان‌ها و سایر سازه‌ها کمک می‌کنند.

استانداردها برای ساخت و ساز با ورودی از کلیه ذی‌نفعان درگیر، از جمله معماران، طراحان، مهندسان، پیمانکاران، مالکان، تولیدکنندگان محصولات، تنظیم‌کننده‌ها، سیاست‌گذاران و مصرف‌کنندگان، به‌طور منظم به‌منظور تغییرات آب‌وهوایی، جمعیتی و اجتماعی به‌روزی می‌شوند.

استانداردها به ساخت و ساز کمک می‌کنند. صنعت با ایجاد مشخصات و فرآیندهای طراحی و ساخت مورد توافق بین‌المللی موثرتر و کارآمدتر است. استانداردها همچنین بستری را برای فناوری‌ها و نوآوری‌های جدید فراهم می‌کنند که به صنعت کمک می‌کنند تا به چالش‌های محلی و جهانی مربوط به تکامل جمعیتی، بلایای طبیعی، تغییرات آب‌وهوایی و... پاسخ دهند.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

چاره‌ای جز تولید مسکن نداریم

سیده‌محمد مر تفسوی
کارشناس مسکن

از یک‌سو، قانون جهش تولید مسکن تصویب و قرار می‌شود که سالانه یک‌میلیون واحد مسکونی احداث شود و از سوی دیگر، عوارض پروانه ساختمانی افزایش می‌یابد. این اقدام در حقیقت، قوانین مجلس را خنثی می‌کند. این اقدامات در کنار سایر موانع تولید، آن‌هم در چنین شرایطی که تورم هر روز هزینه‌های تولید را بالا می‌برد، باعث می‌شود تا سرمایه‌گذاران رغبت و تمایل کمتری برای حضور در ساخت و ساز از خود نشان دهند.

شهرداری‌ها می‌توانند با توجه به تورم سالانه و برای جبران هزینه‌های خود، عوارض را متناسب با تورم و اندکی افزایش دهند؛ اما وقتی عوارض و حتی جرایم چند برابر می‌شود، معنی آن، این است که دوست ندارند ساخت و ساز رونق بگیرد.

نشانه‌ها و آمارها گویای این است که در حال حاضر در رکود تورمی در بازار مسکن قرار داریم؛ اما برای اینکه با رشد نرخ مقابله کنیم، چاره‌ای جز تولید مسکن و ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا نداریم؛ اما عقب‌ماندگی تولید از تقاضا این تعادل را سال‌ها است که بر هم زده و حتی وقتی که بازار مسکن در رکود قرار دارد، هم مسکن و هم اجاره‌بها که تابعی از نرخ مسکن است، افزایش می‌یابد.

از طرفی، رشد نرخ مصالح ساختمانی از ابتدای امسال تاکنون به‌شکلی بوده است که اگر مقایسه‌ای با سال گذشته داشته باشیم، متوجه خواهیم شد که هزینه تمام‌شده مسکن آن ۲ تا ۳ برابر افزایش داده است و همین موضوع می‌تواند بر جهش نرخ مسکن در سال‌های آتی تاثیرگذار باشد. سازنده در ابتدای آغاز پروژه می‌خواهد بداند که اگر پروژه‌ای را آغاز می‌کند، چه میزان هزینه نیاز است، اما متأسفانه شرایط به‌گونه‌ای شده که از این پیش‌بینی‌ها عاجز است.

وعدۀ دولت این بود که در راستای افزایش تولید مسکن، نرخ مصالح ساختمانی را کنترل و برای سازندگان مسکن تعدیل کند، اما تا به امروز این وعده محقق نشده است. به‌طور قطع هرچقدر که این نوسانات ادامه داشته باشد و انبوه‌ساز و سازنده‌های بخش خصوصی از آینده و میزان سرمایه‌گذاری خود اطمینان نداشته باشند، به همان میزان نیز تولید مسکن کاهش خواهد داشت.

عدم کنترل قیمت‌ها در بازار مصالح ساختمانی باعث کاهش تولید شده است؛ چراکه مصالح ساختمانی تاثیر مستقیمی بر نرخ تمام‌شده ساختمان و واحدهای مسکونی دارد. در حالی که دولت بارها وعده کنترل نرخ مصالح ساختمانی را داده است.

اکنون شرایط صدور پروانه سخت شده و مشکلات و سختگیری‌ها به‌شکلی شده است که سازنده‌ها بی‌رغبت شده‌اند. برخی سرمایه‌گذاران و سازنده‌هایی که با آنها سروکار داریم، عنوان می‌کنند که از ورود به پروژه جدید و ادامه دارند، بنابراین در حال حاضر، سرمایه خود را در بانک‌ها سپرده‌گذاری کرده‌اند تا در موعد مناسب وارد عرصه ساخت و ساز شوند. آمارها نشان می‌دهد که در برخی مناطق آمار صدور پروانه حتی به هفته‌ای یک مورد نیز نمی‌رسد.

وقتی عوارض و صدور پروانه ساختمانی به‌لحاظ زمان و نرخ افزایش می‌یابد، ساخت و ساز دچار چالش می‌شود. این مشکلات به‌طور قطع در نهایت به ضرر مصرف‌کننده تمام خواهد شد.

وقتی در خوش‌بینانه‌ترین حالت، ساخت مسکن در سال به ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار واحد مسکونی می‌رسد، نباید انتظار داشت که تقاضای مسکن با این تعداد عرضه، جوابگو باشد؛ اما متأسفانه رشد هزینه عوارض و رشد هزینه‌های ساخت و نهادهای تولید مسکن منجر به این می‌شود که سازنده‌های مسکن نیز کمتر برای ساخت اقدام کنند.

به‌نظر می‌رسد هنوز هم وزارت راه و شهرسازی با تغییرات مدیریتی در معاونت مسکن و ساختمان، آنالیز دقیقی از بخش مسکن و تولید مسکن که موتور محرکه اقتصادی کشور است، ندارد. پس اگر می‌خواهد بخش مسکن رونق داشته باشد، باید به‌دقت بخش مسکن را رصد و مشکلات آنها را در راستای بهبود فضای کسب‌وکار برطرف کند.

کیفیت ساخت و میزان هزینه‌ها در هر پروژه‌ای متفاوت است، اما اگر به‌طور متوسط بخواهیم در نظر بگیریم، نرخ تمام‌شده ساخت مسکن ۲ تا ۳ برابر رشد کرده است و این می‌تواند برای آینده بازار مسکن با توجه به کمبود عرضه، خطرناک باشد.

وقتی بازار مسکن راکد می‌شود، سازنده‌های مسکن نیز به‌دلیل عدم فروش واحدهای مسکونی خود، دچار مشکلات مالی می‌شوند، چراکه برخی سازنده‌ها منتظر می‌مانند تا پروژه‌هایی که ساخته‌اند، به فروش برسد و سپس اقدام به شروع پروژه جدید کنند.

مصلح ساختمانی یکی از بخش‌های ابتدایی فرآیند ساخت ساختمان از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است

قوانین متناقض و متعارض در ساخت و ساز، مشکلات را افزایش داده است، بنابراین می‌توان به‌موازات یکدیگر تعریف کرد

ضرورت استفاده از مصالح ساختمانی استاندارد

طبق ماده ۲ مه‌م ۱۵۵ و ۱۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه کشور، هر نوع ساخت و ساز باید با مصالح استاندارد و کاربرد آن توسط سازندگان ذی‌ربط انجام شود. طبق آمارها در حال حاضر بیش از ۵ هزار تولیدکننده مصالح، لوازم و تجهیزات ساختمانی در کشور فعالیت می‌کنند که تولیدکنندگان استاندارد ایران هستند.

مبانی طراحی سازه‌ها با استانداردهایی که بر اصطلاحات و نمادها تمرکز دارند، این اطمینان را می‌دهد که سازه‌ها با دوام ساخته شده‌اند و می‌توانند در برابر نیروهای خارجی مانند حوادث شدید آب‌وهوایی و بلایای طبیعی مقاومت کنند. بحث استانداردسازی

اهمیت کیفیت مصالح ساختمانی در فرآیند ساخت و ساز

ساخت‌مانی را تحت‌تاثیر قرار داده‌اند. **رسانه‌ها همکاری کنند** وی افزود: نرم‌افزاری مثل صدور شناسنامه فنی الکترونیک و بیمه تضمین کیفیت می‌تواند باعث رضایت بهره‌برداران و افزایش کیفیت زندگی شود، شناسنامه فنی ملکی سندی قانونی است که اطلاعات دقیقی از نقشه‌هایی چون ساخت، گزارش‌های مرحله‌ای مهندس ناظر، شرایط صدور پایان کار و دستورالعمل بهره‌برداری از ساختمان را در اختیار خریداران قرار می‌دهد. اگرچه در آینده باید بیش از گذشته، متوجه بحث‌های محیط‌زیستی و استفاده از مصالح بازیافتی و کاهش مصرف مواد و مصالح نیز باشیم.

ساخت‌مانی را تحت‌تاثیر قرار داده‌اند. **رسانه‌ها همکاری کنند** وی افزود: نرم‌افزاری مثل صدور شناسنامه فنی الکترونیک و بیمه تضمین کیفیت می‌تواند باعث رضایت بهره‌برداران و افزایش کیفیت زندگی شود، شناسنامه فنی ملکی سندی قانونی است که اطلاعات دقیقی از نقشه‌هایی چون ساخت، گزارش‌های مرحله‌ای مهندس ناظر، شرایط صدور پایان کار و دستورالعمل بهره‌برداری از ساختمان را در اختیار خریداران قرار می‌دهد. اگرچه در آینده باید بیش از گذشته، متوجه بحث‌های محیط‌زیستی و استفاده از مصالح بازیافتی و کاهش مصرف مواد و مصالح نیز باشیم.

وی اظهار کرد: متأسفانه در مواردی مشاهده شده، در ساختمانی که نرخ فروش آن بسیار زیاد است، مشکلاتی مثل کنترل کیفیت نامناسب اجزای بتنی، استفاده از بتن کارگاهی در ستون‌ها، دستکاری وزن تراک میکسرها و کم بودن عیار سی‌مان وجود دارد. علاوه بر این، دانش فنی پایین عوامل تولید و اجرای بتن، تجهیزات قدیمی مثل پیچینگ‌های مستعمل و پمپ‌های نامناسب، کیفیت سازه‌های

استانداردسازی در ساخت نهضت ملی مسکن

وزارت راه و شهرسازی و صمت تشکیل شده است. مقرر شده تا ترویج سی‌مان آمیخته به‌جای سی‌مان پرتلند که هم‌اکنون مورد استفاده بوده و هم انرژی‌بر است و هم آلودگی محیط‌زیست دارد، مورد استفاده قرار بگیرد. سرپرست مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی بیان کرد: در کشور ما کمتر از ۱۰ نوع سی‌مان تولید می‌شود و در ساخت و ساز مورد استفاده قرار می‌گیرد که ضرورت دارد تا بر تنوع تولید انواع سی‌مان افزوده شود.

مرکز تحقیقات مسکن در نقش ناظر عالی پروژه‌ها حضور دارد و از کمک دانش‌بنیان‌ها در این زمینه استقبال می‌کند، زیرا علاوه بر اجرای طرح نهضت ملی مسکن، سالانه بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ هزار واحد

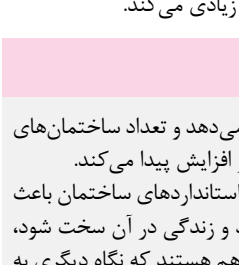
مسکن‌سازی در کشور ما همواره با چالش‌های بسیار زیادی روبه‌رو است. به‌طبع نخستین چالش ساختمان‌سازی در کشور ما گرانی مسکن است. افزایش عجیب و غریب مصالح ساختمانی در طول سال‌های گذشته، کار را برای ساختمان‌سازی بسیار سخت کرده است. همین موضوع باعث می‌شود تا بسیاری از پیمانکاران هنگامی که کار ساختمان‌سازی را شروع می‌کنند، نخستین دغدغه‌ای که داشته باشند، این باشد که چگونه هزینه‌های ساختمان را کاهش دهند و از بودجه موجود بیشترین بهره‌برداری را برای پیشبرد اهداف خودشان بکنند.

همچنین برخی پیمانکاران، برای اینکه بخشی از هزینه‌های ساخت و ساز را کاهش دهند، مجبور هستند بسیاری از استانداردهای ساختمان‌سازی را از کار خودشان حذف کنند. این موضوع آسیب‌های جدی برای ساختمان به‌همراه خواهد داشت و نخستین آسیب آن، این

ساخت‌مان موظف هستند که با اعلام کتبی وزارت مسکن و شهرسازی یا سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یا ناظران، درباره وقوع تخلف ساختمانی، در اسرع وقت با اطلاع ناظر، دستور اصلاح را صادر و تا زمان رفع تخلف از ادامه کار جلوگیری کنند. به‌طور قطع، وقتی مسیر صدور پروانه ساختمان طولانی می‌شود، شک تکلیف که برخی از این اقدام سود می‌برند، پس اگر به ۳۰ سال گذشته نگاه کنیم، متوجه خواهیم شد که طولانی شدن فرآیند صدور پروانه ساختمانی به‌نفع عده‌ای تمام می‌شود.

وی در پایان گفت: قوانین متناقض و متعارض در ساخت و ساز، مشکلات را افزایش داده است، بنابراین می‌توان سامانه‌ها را به‌موازات یکدیگر تعریف کرد، همانند قراردادی که سازمان نظام مهندسی ساختمان تهران با فناوری اطلاعات شهرداری تهران دارد و سامانه‌های این دستگاه را مشترک کرده است.

مسکونی نیز توسط بخش خصوصی احداث می‌شود و برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای است که درباره تأمین مصالح، مشکلی وجود ندارد. وی در پایان گفت: لیست محصولاتی که از مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی گواهینامه فنی دریافت کرده‌اند، به شهرهای جدید ارائه خواهد شد. این اقدامات باعث کنترل مصرف انرژی و محیط‌زیست می‌شود و ظرفیت تولید را تا حد زیادی افزایش می‌دهد و به استانداردسازی ساخت و ساز کمک زیادی می‌کند.

آگهی تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و به استناد تبصره ذیل ماده ۱۲ قانون و ماده ۱۲ آیین‌نامه قانون اخیرالذکر تعیین حدود املاک مشروحه ذیل در ساعت و تاریخ‌های مقرر در محل وقوع ملک به شرح ذیل به عمل خواهد آمد.

املاک متقاضیان واقع در فریه درزیکلا پلاک ۳۱ اصلی بخش ۲ قشلاقی ۴۴۵ فرعی آقا/خاتم زهرا حمیدی رسید فرزند حسین نسبت به شش‌دانگ یک قطعه زمین با پناهی احدانی (کاربری مسکونی) به مساحت ۱۱۲.۵۱ مترمربع خریداری بدون واسطه/ با واسطه از حسین مهرعلیزاده ساعت ۹ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۲ تا از متقاضیان و مالکین املاک مجاور و قانونی وی و بدون توجه به اعتراضی واصله عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه می‌یابد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۲۲

آگهی تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و به استناد تبصره ذیل ماده ۱۲ قانون و ماده ۱۲ آیین‌نامه قانون اخیرالذکر تعیین حدود املاک مشروحه ذیل در ساعت و تاریخ‌های مقرر در محل وقوع ملک به شرح ذیل به عمل خواهد آمد.

املاک متقاضیان واقع در فریه درزیکلا پلاک ۳۱ اصلی بخش ۲ قشلاقی ۴۴۵ فرعی آقا/خاتم زهرا حمیدی رسید فرزند حسین نسبت به شش‌دانگ یک قطعه زمین با پناهی احدانی (کاربری مسکونی) به مساحت ۱۱۲.۵۱ مترمربع خریداری بدون واسطه/ با واسطه از حسین مهرعلیزاده ساعت ۹ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۲ تا از متقاضیان و مالکین املاک مجاور و قانونی وی و بدون توجه به اعتراضی واصله عملیات ثبتی با رعایت مقررات ادامه می‌یابد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۲۲

عکس: آریا فریدی

صنعتی همگام با استانداردهای جهانی

منصور یزدی زاده
فعال صنعت فولاد

در گفت و گو با فعالان صنایع معدنی مطرح شد

استاندارد، شاهره ورود محصول به بازار جهانی

عکس: مهندس

۱۴ اکتبر برابر ۲۲ مهر، روز جهانی استاندارد نامگذاری شده است. در این روز تلاش گسترده‌ای برای ترویج فرهنگ استانداردسازی در کشورهای گوناگون می‌شود. در دنیای کنونی، استاندارد از آن رو اهمیت دارد که به تولید محصولاتی با کیفیت بالا منتهی می‌شود. بدین ترتیب از استاندارد می‌توان به عنوان عنصری برای حضور موفق محصولات در بازار داخلی و بین‌المللی نام برد. علاوه بر این، استاندارد بودن محصولات تأثیر بسزایی بر پیشگیری از خسارت‌های مالی و جانی برای مصرف‌کنندگان دارد. خوشبختانه بسیاری از استانداردهای ملی حاکم بر فرآیند تولید محصولات صنایع معدنی با استانداردهای جهانی مطابقت دارند. علاوه بر این، صنایع ما نیز از توان و دانش فنی لازم برای تولید این محصولات با کیفیت برخوردار هستند. اما نظارت کافی بر روند اجرای این استانداردها وجود ندارد. همین موضوع نیز آسیب‌های غیرقابل جبرانی به مصرف‌کنندگان و مسیر فروش محصولات تحمیل می‌کند. به عنوان مثال، در طول سال‌های گذشته، فروش محصولات فولادی خارج از محدوده استاندارد به اعتبار برند ایران در کشورهای همسایه لطمه وارد کرده است. این اقدامات به فروش اوزان فولاد و محصولات فولادی در بازار جهانی منتهی می‌شود و بازنگری در آن ضروری به نظر می‌رسد. در واقع، باید نظارت کافی بر فرآیند تولید و فروش محصولات جریان داشته باشد.

کسب ۸۵ درصد استانداردهای جهانی

به برند محصولات فولاد ایرانی آسیب زد؛ در نتیجه چنین شرایطی، محصولات فولادی ایران در عراق، طرفداران خود را از دست داد و به افت قابل توجه بهای محصولات ایرانی، در این بازار مهم منتهی شد.

شهرستانی گفت: در واقع خریداران عراقی برای خرید فولاد با کیفیت، محصول اوکراینی و سپس ترک خریداری و فولاد با کیفیت ایرانی را به عنوان گزینه آخر انتخاب می‌کنند؛ در نتیجه شرایط یادشده، نرخ محصولات فولاد ایران ۱۰۰ تا ۱۸۰ دلار به ازای هر تن پایین‌تر از بهای این محصول در بازارهای جهانی معامله می‌شد. عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در گذشته کشور چین محصولات خود را با کیفیت‌های گوناگون و براساس سفارشات خریداران، تولید می‌کرد، اما از حدود ۳ سال گذشته، رئیس‌جمهوری کشور چین با اشاره به ضربه این سیاست به برند محصولات چینی در دنیا، تأکید کرد که حداقل مشخصی از استاندارد در تولید محصولات فولادی این کشور باید مورد توجه قرار گیرد. انتظار می‌رود چنین سیاستی در روند تولید و فروش محصولات ایرانی نیز مورد توجه قرار گیرد تا برند ایران در بازار جهانی، لطمه نبیند.

فرصتی برای توسعه صنعتی و اقتصادی

کشوری زلزله‌خیز است، توجه به شاخصه‌های استاندارد در صنعت فولاد اهمیت بیشتری دارد. در حالت کلی، فولادسازان کشور از توان کافی برای تولید محصولات منطبق با استانداردهای جهانی برخوردار هستند. با این وجود، شاهد خریدوفروش محصولات فولادی غیراستاندارد در قالب شاخه‌فروشی هستیم. این خریدوفروش، به دلیل تقاضا برای فولاد غیراستاندارد و ارزان وجود دارد. انتظار می‌رود نظارت دقیقی بر فرآیند تولید و مصرف محصولات فولادی کشور جریان داشته باشد تا چنین مشکلاتی به حداقل کاهش یابند.

وی گفت: نبود نظارت کافی بر رعایت استانداردهای موجود در مسیر تولید فولاد در کشور در نهایت به ضرر مصرف‌کننده و برخی خریداران تمام می‌شود. در چنین شرایطی، از متولیان امر در سازمان ملی استاندارد و همچنین از مسئولان مربوط در وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار می‌رود که زمینه اجرای استانداردها را فراهم کنند. این فعال صنعت فولاد در پایان تأکید کرد: همان‌طور که پیش‌تر هم تأکید شد، محصولات فولادی ساختمانی در ساختمان‌سازی کاربرد دارند؛ یعنی زندگی و سلامت انسان‌ها وابسته به کیفیت این‌گونه تولیدات است؛ بنابراین نباید به هیچ بهانه‌ای از رعایت نئندن استانداردها گذشت. در واقع، امید می‌رود هر روز نظارت هرچه دقیق‌تری بر فرآیند استانداردسازی محصولات حاکم و از بروز خطرات احتمالی برای مشتریان جلوگیری شود.

و جهانی، زمینه پویایی و انعطاف‌پذیری در سازمان و امکان رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی را فراهم می‌کند.

برزگر گفت: تولید محصول منطبق با استانداردهای روز جهان به‌منزله سرمایه‌گذاری و خرید دانش فنی روز است؛ در نتیجه شاهد بهبود شرایط تولید و ارتقای حضور در بازارهای بین‌المللی خواهیم بود.

در ادامه باید خاطر‌نشان کرد: بهبود کیفیت تولیدات بخش معدن و صنایع معدنی و کسب استانداردهای جهانی اهمیت ویژه‌ای دارد. اگر بتوانیم به مرحله‌ای برسیم که خودمان استانداردها و کیفیت محصولاتمان را ارتقا دهیم و آن را مدیریت کنیم، به‌طور قطع می‌توانیم کاری کنیم که اقتصاد کشورمان هم رشد داشته باشد. در چنین شرایطی، منفعت حاصل از رشد استانداردها شامل حال کل جامعه خواهد شد. وی افزود: در دنیای کنونی، تضمین کیفیت و سلامت محصول با رعایت استانداردهای مرتبط به‌دست می‌آید. این موضوع به‌عنوان عنصر کلیدی برای رقابت در بازارهای داخلی و بین‌المللی تبدیل شده است و با هدف بقای صنایع بسیار بااهمیت مانند صنایع فولادی یا سایر محصولات صنایع معدنی مورد توجه قرار دارد. علاوه بر این، در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، توسعه اقتصادی کشور، پاسخگویی به نیازهای تولیدی مصرف‌کنندگان داخلی و همچنین دستیابی به بازارهای جهانی به‌تنهایی باعث ایجاد اعتماد و اعتبار برای مصرف‌کنندگان داخلی شده است. برزگر در ادامه با تأکید بر اهمیت شاخصه‌های استاندارد در حوزه فولادسازی کشور گفت: بخش مهمی از محصولات فولاد در ساختمان‌سازی کاربرد دارند. از آنجا که ایران

رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با **SMTnews** اظهار کرد: در عصر حاضر، تولید محصول براساس شاخصه‌های استاندارد ضروری به نظر می‌رسد. توجه به شاخصه‌های استاندارد سهم بسزایی در پذیرش یک محصول از سوی مشتریان و به‌ویژه در حوزه تجارت خارجی دارد.

وی افزود: محصولات گوناگون در صنایع متفاوت عموماً در گستره متفاوتی از کیفیت تولید می‌شوند. با این وجود، با نگاه کلی به صنعت فولاد کشور، می‌توان این‌طور ادعا کرد که ۸۵ درصد محصولات تولیدشده در این صنعت استراتیژیک، استانداردهای جهانی را پاس می‌کنند. وی گفت: تکنولوژی و ماشین‌آلات مورد استفاده در اغلب صنایع فولادی کشور، به‌روز هستند و عمر کمتر از ۲۵ سال دارند؛ بنابراین این صنعت از توان تولید محصولات با کیفیت عالی و منطبق با استانداردهای روز جهان برخوردار است.

شهرستانی گفت: البته برخی صنایع کوچک فولادساز کشور در مسیر تولید و فعالیت خود، به شاخصه‌های اثرگذار بر کیفیت توجه کافی نمی‌کنند؛ یعنی محصولات تولیدشده در این واحدهای کوچک در مواردی بدون توجه به شاخصه‌های استاندارد تولید می‌شوند. با این وجود، باید تأکید کرد که صنایع یادشده از توان تولید محصولات منطبق با استاندارد برخوردار

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با **SMTnews** اظهار کرد: استاندارد و توجه به شاخصه‌ها و پارامترهای آن به‌قدری حائز اهمیت است که ۲۲ مهر با عنوان روز جهانی استاندارد تعیین و نام‌گذاری شده است. وی افزود: توجه به فاکتورها و پارامترهای تعریف‌شده در حوزه استاندارد در صنایع گوناگون، تأثیر بسزایی در پیشرفت صنعت و اقتصاد دارد، چراکه در سایه توجه به شاخصه‌های استاندارد، تولید براساس نظامی دقیق پیش می‌رود.

برزگر گفت: توجه به شاخصه‌های استاندارد به تولید محصولی با کیفیت منجر می‌شود که رغبت بیشتری از سوی مصرف‌کننده برای خرید آن وجود دارد. بدین ترتیب، فرصتی برای توسعه صنعتی و اقتصادی فراهم می‌شود.

این کارشناس صنایع معدنی افزود: در تدوین استانداردهای حاکم بر صنایع گوناگون، از پارامترهای حاکم بر تولید در محصولات مختلف، مطابق آخرین پیشرفت‌های علمی و صنعتی جهان و همچنین استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود؛ بنابراین چنانچه محصولی مطابق با استاندارد ملی ایران تولید شود، می‌تواند تا حدود زیادی شرایط عنوان‌شده در سایر استانداردهای بین‌المللی را نیز دارا باشد.

این کارشناس صنعتی گفت: تولید در صنایع گوناگون به‌ویژه در حوزه معدن و صنایع معدنی، با محوریت صادرات، توسعه یافته است. توجه به شاخصه‌های استاندارد، زمینه‌ساز حضور موفق یک محصول در بازار رقابت جهانی است؛ بنابراین صرف هزینه برای رشد استاندارد در مسیر تولید به‌نوعی سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌رود. تولید محصولات منطبق با استانداردهای ملی

استاندارد، ضامن تأمین کیفیت محصولات است. این شاخصه مهم در حوزه فولادسازی نیز مورد توجه قرار دارد و در عمل، بیمه‌کننده کیفیت محصولات فولادی است. توجه به استاندارد و شاخصه‌های آن در فرآیند تولید محصولات، زمینه رقابت‌پذیری هرچه بیشتر محصولات گوناگون را فراهم می‌کند. این شاخصه مهم برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، نقاط قوتی دارد. از جمله آنکه مصرف‌کننده نسبت به کیفیت محصول خریداری‌شده اطمینان خاطر پیدا می‌کند و خریدار برای تولید محصولی منطبق با استانداردهای روز دنیا ناچار است که فرآیند تولید خود را به‌روز کند و ارتقا بخشد. اهمیت استاندارد در فرآیند تولید محصولات به‌قدری است که این شاخصه در دنیای کنونی دیگر یک انتخاب به‌شمار نمی‌رود، بلکه از این استاندارد باید به‌عنوان ضرورتی انکارناپذیر و لازم‌الاجرا نام برد.

تولید فولاد در رده صنایع استراتژیک کشور قرار دارد. این صنعت با تکیه بر ذخایر انرژی و معدنی توسعه یافته است. در طول دهه‌های اخیر، سرمایه قابل توجهی جذب این صنعت شده است. ظرفیت تولید فولاد کشور به‌مراتب بالاتر از میزان نیاز کشور به این محصول است؛ بنابراین صادرات، یکی از محرک‌های اصلی توسعه فولادسازی ایران بوده و بر همین اساس نیز از صنایع فولاد ایران انتظار می‌رود همپای رقبای خود فعالیت کنند.

صنعت فولادسازی به‌عنوان یکی از صنایع پیشران و اثرگذار بر اقتصاد، موظف به رعایت شاخصه‌های استاندارد است. در ارزیابی عملکرد صنعت فولاد کشور و رعایت استانداردهای بین‌المللی باید تأکید کرد که استانداردهای ملی بر فرآیند تولید محصولات صنعتی حاکم است. با این وجود، در مسیر تدوین شاخصه‌های استاندارد ملی، به سایر فاکتورهای استانداردسازی در کشورهای دیگر هم توجه می‌شود؛ بنابراین محصولات و معیارهای سازمان استاندارد کشور هستند، سایر مشخصات کیفی تعیین‌شده در استانداردهای دیگر جهانی را هم پاس می‌کنند. البته برخی فولادسازان کشور برای حضور موفق در بازار جهانی، اقدام به اخذ استانداردهای بین‌المللی نیز می‌کنند که فروش محصولات آنها را در بازار رقابت جهانی تسهیل خواهد کرد.

مرصیه احقاقی
editor@smtnews.ir

چنانچه تولیدکنندگان بخواهند سهم پایدار را از بازار بین‌المللی یک محصول از آن خود کنند، باید محصولات با کیفیت را مطابق با استانداردهای روز جهان و کشور مقصد تولید کنند

توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که استانداردهای حاکم بر محصولات فولادی، جزو سختگیرانه‌ترین استانداردها هستند. بدون تردید با در نظر گرفتن شاخصه‌های استانداردسازی و همچنین نیاز و سلیقه مشتریان، می‌توان حضور یک فولادساز را در بازار جهانی تثبیت کرد. در همین حال، باید خاطر‌نشان کرد همان‌طور که توجه به استاندارد و شاخصه‌های آن به‌منزله پیش‌شرطی برای حضور یک محصول در بازار جهانی است، به همین نسبت، رعایت نکردن استانداردهای تولید نیز به‌منزله تهدیدی برای از دست رفتن بازار به‌شمار می‌رود. به بیان دیگر، کیفیت، رقابت‌پذیری، رضایت مشتری و سرمایه‌گذاری مهم‌ترین فاکتور تولید محصولات با قابلیت فروش جهانی است. حذف هر کدام از موارد یادشده، به از دست رفتن بازار صادراتی یک محصول منتهی می‌شود.

تولید محصولاتی منطبق با استانداردهای جهانی، اهمیت ویژه‌ای دارد، چراکه تولید چنین محصولاتی در عمل مجوز حضور موفق یک محصول در بازار رقابت جهانی است. بنابراین، بسیاری از فولادسازان کشور، به‌ویژه آنها که دغدغه حضور در بازار جهانی دارند، برای تولید محصولاتی با کیفیت مشابه نمونه‌های خارجی تلاش می‌کنند و عموماً در این زمینه موفق هستند. حرکت در مسیر تولید محصولات منطبق با استانداردهای روز دنیا، علاوه بر ارتقای فروش صادراتی، به بهبود عملکرد صنایع نیز منتهی می‌شود، چراکه تولیدکنندگان ناچار هستند انعطاف‌پذیری حداکثری را در یک سازمان فراهم کنند.

از آنجا که توجه به استاندارد و شاخصه‌های آن، به‌منزله عنصر اصلی رقابت‌پذیری شناخته می‌شود، زمینه بقای بسیاری از صنایع کشور را فراهم می‌کند. با توجه به موارد یادشده و اثرگذاری استاندارد بر تولید و حیات صنایع، امید می‌رود نظارت حداکثری بر فرآیند تولید محصولات و رعایت استانداردها جریان داشته باشد.

تولید محصول منطبق با استانداردهای روز جهان به‌منزله سرمایه‌گذاری و خرید دانش فنی روز است؛ در نتیجه شاهد بهبود شرایط تولید و ارتقای حضور در بازارهای بین‌المللی خواهیم بود

عضو انجمن اقتصاددانان در گفت‌وگو با

«استاندارد» یک شمشیر دولبه است

امیرعباس آذرمنوند: عضو انجمن اقتصاددانان درباره نظام استاندارد و اثرات آن بر اقتصاد به گفت‌وگو: «جایگاه نظام استاندارد در یک کشور و اثرات آن بر اقتصاد بستگی به آن اقتصادی دارد که متولی استاندارد در آن می‌خواهد معیارهای خود را تعیین کند. پرواضح است که معیارهای حداقلی استاندارد تولید، نمی‌تواند بی‌ربط به کل محیط کسب‌وکار و شرایط اقتصاد کلان موجود باشد؛ به بیان دیگر، در یک اقتصاد عقب مانده، سازمان ملی استاندارد ولو آنکه نیت خیر هم داشته باشد و بخواهد کیفیت زندگی مردم را هم افزایش دهد، نمی‌تواند ملاک عمل را معیارهای اقتصادی کاملا پیشرفته با فناوری روز و دانش‌بنیان قرار دهد چرا که اعمال چنین توان تولیدی در آن اقتصاد وجود نداشته و تولید در آن قد و قواره امکان‌پذیر نیست.»

پیمان مولوی، کارشناس حوزه اقتصاد کلان، در ادامه عنوان کرد: «در سال‌های گذشته به کرات مشاهده شده که مسئولان به دنبال افزایش مرادوات اقتصادی با کشورهای همسایه و یا کشورهای افریقایی بوده‌اند و توسعه تجارت با اقتصادهای توسعه‌یافته چندان مورد توجه نیست. نکته قابل توجه آنکه در بسیاری از کشورهای همسایه یا افریقایی معیارهای مشخصی برای واردات کالاها وجود نداشته و کتمان کردنی نیست که معیارهای همسایگان شرقی یا غربی ایران نسبت به بسیاری از کالاها به مراتب ناچیزتر از آن است که در کشورهای توسعه‌یافته اروپای شمالی یا غربی برای همان کالا در نظر می‌گیرند.»

متن کامل این گفت‌وگو را می‌توانید در ادامه مطالعه کنید.

گفته می‌شود نظام ملی استاندارد، نه تنها می‌تواند کیفیت تولید داخلی را افزایش دهد، بلکه در صورت استمرار، قادر به افزایش ظرفیت صادراتی و توان رقابتی اقتصاد کشور نیز هست. نگاه شما به این موضوع چیست؟

من فکر نمی‌کنم که استاندارد به خودی خود و یک تنه بتواند تمام این تحولات را ایجاد کند. در یک اقتصاد هنگامی که از استاندارد و مباحث مربوط به آن، که در کشور ما متولی آن سازمان ملی استاندارد است، صحبت می‌شود، نه به نهایت کیفیت و حداکثر تولید با کیفیت که به معیارهای حداقلی مراجعه می‌شود. به زبان ساده‌تر، هیچ‌گاه کسی برای اعمال استاندارد سقف تعیین نمی‌کند و منظور از معیارها و شاخص‌هایی که متولی استاندارد در هر کشوری ابلاغ می‌کند تعیین حداقل‌های مورد نیاز برای کیفیت یک کالا است. به طور طبیعی نیز هر تولیدکننده که با معیارهایی کمتر از حد سازمان ملی استاندارد کالایی تولید کند، امکان توزیع کالا را نخواهد داشت و حتی ممکن است جریمه و تنبیه سنگین‌تری نیز، به ویژه در حوزه‌ای چون مواد غذایی، برای متخلفان در نظر گرفته شود.

با این حساب آیا می‌توان با رعایت معیارهای مورد نظر متولی استاندارد، به تولید با کیفیت‌تر رسید و رقابتی‌تر شدن بازار و تولید را به انتظار نشست؟

تحقق این مورد، بستگی به آن اقتصادی دارد که متولی استاندارد می‌خواهد معیارهای خود را در گستره آن اقتصاد پیاده کند. پرواضح است که معیارهای حداقلی استاندارد تولید، نمی‌تواند بی‌ربط به کل محیط کسب‌وکار و شرایط اقتصاد کلان باشد؛ به بیان دیگر، در یک اقتصاد عقب مانده، سازمان ملی استاندارد ولو آنکه نیت خیر هم داشته باشد و بخواهد کیفیت زندگی مردم را هم افزایش دهد، نمی‌تواند معیارهای اقتصادی کاملا پیشرفته با فناوری روز و دانش‌بنیان را ملاک عمل قرار دهد چرا که چنین توان تولیدی در آن اقتصاد امکان‌پذیر نیست.

من یادام استاندارد است سال‌ها پیش، مزارع پسته ایران دچار آفتی معروف شدند که محصولات را یکسره نابود می‌کرد. این آفت که نامش «آفاتوکسین» بود، سم قارچی طبیعی است که محصولات مزارع ذرت، بادام‌زمینی و پسته را دچار مشکل کرده و به سرعت در آن محیط رشد می‌کند. این آفت به شدت مزارع پسته‌کاران ایرانی در استان کرمان را در نوردیده بود و به شدت هم بر میزان صادرات ایران در این محصول اثر داشت. در آن زمان مهم‌ترین مشتری پسته ایرانی، کشورهای عضو اتحادیه اروپا بودند که نسبت به مسئله آفت مزارع پسته هم حساس شدند. در آن زمان چنان

استاندارد و سطح کیفیت سختگیرانه و ملاک‌های سطح بالایی در تولید این محصول اعمال می‌شد که اروپا نتایج آزمایشگاه ایران را به عنوان مرجع پذیرفت و از ورود مستقیم تیم تخصصی وابسته به اروپا، برای بررسی کیفیت و استاندارد بسته تولیدی ایران خودداری کرد. در آن زمان ملاک استاندارد در کشور چه در زمینه تولید پسته و محصول آن و چه در زمینه آزمایشگاه‌هایی که به بررسی سلامت آن می‌پرداختند، از چنان سطح بالایی برخوردار بود که پاسخگوی معیارهای سختگیرانه اروپایی‌ها بود. این موفقیت در اصل هم به افزایش اعتبار کشورمان افزود و هم به هر حال از یک پیشرفت محسوس در حوزه استاندارد و کیفیت محصولات کشاورزی مورد نظر حکایت داشت.

امروز استاندارد تولید در ایران در چه سطحی قرار دارد؟ به هر حال نباید فراموش کنیم که ما وقتی از ایران صحبت می‌کنیم، از اقتصادی صحبت می‌کنیم که سال‌هاست دچار تحریم شده و علاوه بر مشکلات ساختاری که در طول تاریخ به آن دچار شده، مصائب ناشی از محاصره اقتصادی را هم تجربه می‌کند. در این شرایط، مهم‌ترین مشکلی که تحریم‌ها به وجود می‌آورند و آورده‌اند، محدود کردن واردات و صادرات از ایران و یا به ایران است. هنگامی که محدودیت‌ها بیش از حد نرمال می‌شوند، یعنی یک مانع دست‌ساز، مانند تحریم‌ها، مقابل یک اقتصاد قرار گرفته که در نهایت کارکرد آن اقتصاد هم دستخوش تغییراتی می‌شود.

اقتصادی که امکان مراده عادی با اقتصادهای دیگر جهان را ندارد، ناچار است که هر چه مورد نیاز بازار است را تولید کند. در این شرایط به جای وسواس بر مولفه‌های استاندارد، ترجیح نخست بر پاسخ به نیاز بازار است. بنابراین در گام نخست باید به یک نیاز پاسخ داده شود و به اصطلاح چرخ تولید به گردش در بیاید. طبیعی است که سخت‌گیری‌هایی از جمله اعمال شاخص‌های بالای استاندارد ممکن است خط تولید همان کالای کم کیفیت را هم با خلل مواجه کند. به بیان ساده‌تر اگر هم بخواهند سخت بگیرند، ممکن است همان کالای کم‌کیفیت را هم نتوانند تولید کنند و مشکل تامین نیاز داخل و بازار بی‌پاسخ خواهد ماند.

به این ترتیب نمی‌توانیم و نباید کتمان کنیم از سال ۱۳۹۰ به این سو، استانداردهای کیفیت در اقتصاد افت چشمگیری کرده که ناشی از وضعیت تحمیلی تحریم‌ها بر اقتصاد بوده است. بارها مشاهده شده که روسای سازمان ملی استاندارد با اشاره به مشکلات، تاکید دارند تحریم موجب شده آنها هم با توجه به شرایط موجود، انعطاف به خرج داده و برای حمایت از تولیدکننده، معیارهای مربوط به استاندارد را کاهش دهند.

پرواضح است که کاهش معیارهای استاندارد در یک شرایط تحریمی که امکان جایگزینی واردات هم وجود ندارد، به کاهش کیفیت منجر می‌شود. مدتی پیش رئیس مرکز معاینه فنی خودرو، در مصاحبه‌ای عنوان کرده بود که خودروهای صفر کیلومتر و نو تولید داخل که تازه از کارخانه به‌دست مشتری رسیده، در معاینه فنی برتر، عملکردی مشابه خودروهایی دارند که چند سال پیش تولید شده و کار کرده‌اند. او با اشاره به همین نکته نشان داد که اگر معیارهای معاینه برتر را ثابت نگه داریم، دیگر هیچ کدام از خودروهای صفری که به‌دست مشتریان رسیده، موفق به اخذ معاینه فنی برتر نمی‌شوند.

به نظر می‌رسد این امر، بیانگر آفتی واقعی در کیفیت تولیدات صنعت خودروسازی کشور است که بدون تحریم هم مشکلات آن عیان بود. ولی در دوره تحریم‌ها این صنعت بی‌رقیب‌تر از گذشته شده و از سوی دیگر از آنجا که امکان دسترسی به کالاهای واسطه‌ای تولید نیز وجود ندارد، تولیدات به تدریج دچار افت کیفیت می‌شوند. این مشکل را می‌توان در برخی دیگر از صنایع و تولیدات داخل نیز مشاهده کرد.

پس می‌توانیم ادعا کنیم مسئله استاندارد به‌طور غیرمستقیم به افزایش توان رقابتی تولید داخلی کمک می‌کند؟

بگذارید اینطور بگویم که اعمال معیارهای بالاتر استاندارد می‌تواند به افزایش کیفیت داخلی و متعاقب آن میزان صادرات کشور کمک کند. ولی تحقق این برنامه بستگی به معیارهای مورد بررسی برای دستیابی یک کالا یا خدمت به استاندارد دارد. هر چه این معیارها با معیارهای جهانی و کشورهای هدف صادراتی، منطبق‌تر باشد، اعمال نظارت سازمان ملی استاندارد به افزایش صادرات و تولید منجر خواهد شد.

برخی از فعالان اقتصادی از کاهش کیفیت تولید در سال‌های گذشته گلایه دارند و این در حالی است که همچنان از تلاش برای افزایش صادرات سخن گفته می‌شود. آیا این دو مولفه مغایر یکدیگر نیست؟

از قضا من فکر می‌کنم این دو مولفه به خوبی یکدیگر را توضیح می‌دهند. به نظر می‌رسد برخی به دنبال افزایش مرادوات اقتصادی با کشورهای همسایه و یا کشورهای افریقایی هستند و نه اقتصادهای توسعه یافته که معیارهای مشخصی برای واردات کالاها دارند. کتمان کردنی نیست که معیارهای همسایگان شرقی یا غربی ایران نسبت به بسیاری از کالاها به مراتب ناچیزتر از آن است که در کشورهای توسعه یافته اروپای شمالی یا غربی برای همان کالا در نظر می‌گیرند. به همین دلیل چنانچه قصد افزایش صادرات در مبادلات کلان

اقتصادی وجود داشته باشد، بدون گشایش در وضعیت

فعلی ممکن نیست. اگر قصد بروز دگرگونی در میزان صادرات کشور را داریم، باید کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته را به عنوان هدف کالاهای ایرانی در نظر بگیریم و برای تحقق این برنامه نیز راهی جز افزایش سطح استاندارد و اصلاح تولید نداریم. در غیر این صورت، ادامه این راه، به روند فعلی استاندارد و کشورهای هدف صادراتی می‌انجامد.

هر چند نمی‌توان این را هم نادیده گرفت که به عنوان نمونه کشوری مانند عراق، به عنوان کشوری که روابط سیاسی صمیمانه‌ای هم با ایران دارد، امروز حاضر به خرید تولیدات کشور ماست ولی چون آنها تحریم نیستند و در معرض واردات کالاهای مشابه تولید ایران هستند، ممکن است در صورت افت کیفیت تولیدات داخلی، به تدریج رقبای بنگاه‌های ایرانی را جایگزین تولیدات ایران کنند. در این شرایط ممکن است یک مقصد صادراتی که نسبتاً اثبات هم به نظر می‌آید را از دست بدهیم.

در مباحث مربوط به «استاندارد» از معایب آن هم صحبت شده است. مشکل در چیست؟

چنانچه معیارهای استاندارد براساس یک کارشناسی که توان تولید داخلی، بازارهای صادراتی و رقبای بنگاه‌های داخلی را مدنظر دارد، تدوین و تصویب شوند، بسیاری از مشکلات ساختاری این حوزج حل خواهد شد. در این شرایط مشکلی در خود معیارها وجود ندارد و اگر هم موضوعی پیش آید ناشی از نحوه عملکرد و اجرای قوانین است.

در اقتصادی ذی‌نفعانه چون اقتصاد کشور ما که رانت و فساد در آن وجود دارد و گاه شدت هم پیدا می‌کنند، گروه‌های ذی‌نفعی وجود دارند که موفق شدند بازاری انحصاری برای خود و تولیدات بی‌کیفیت پیدا کنند. آنها برای خارج کردن رقبایشان از بازارها هر اقدامی که بتوانند را انجام می‌دهند.

در این شرایط حتی ممکن است واردکننده کالایی خاص که انحصار را در آن بخش در دست دارد، برای از میدان به در کردن رقبای خود معیارهای سازمان ملی استاندارد را علم کند و بگوید این کالاها کیفیت کافی را ندارد. سپس با نفوذ در سازمان ملی استاندارد واردات آن کالا را یکسره ممنوع کند.

پس نباید فراموش کنیم معیارهای استاندارد نیز مانند دیگر موضوعات، می‌تواند مانند شمشیر دولبه‌ای عمل کند که با شعار بهبود و گشایش به میدان آمده ولی در نهایت منافع عده‌ای ذی‌نفع را تامین کرده است.

معیارهای استاندارد نیز مانند دیگر موضوعات، می‌تواند مانند شمشیر دولبه‌ای عمل کند که با شعار بهبود و گشایش به میدان آمده اما در نهایت منافع عده‌ای ذی‌نفع را تامین کرده است

فولاد خوزستان پرچمدار بومی سازی قطعات فولادی در کشور

همانگونه که اهل فن و کارشناسان عنوان می‌کنند، نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در صنعت فولاد ایران، برای این حوزه بسیار موثر است. این شرکت‌ها با بهره‌گیری از دانش و فناوری‌های نوین می‌توانند به بهبود فرآیندهای تولید، کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت محصولات کمک کنند. همچنین، آنها قادرند در تحقق اهداف انرژی پاک و کمک به محیط زیست نیز نقش مستقیمی داشته باشند.

از طرف دیگر شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند به ارتقای تکنولوژی‌های مورد استفاده در صنعت فولاد کمک کنند. آنها به مانند پلی میان صنعت و دانشگاه‌ها عمل می‌کنند و با همکاری در تحقیقات و آزمایشگاه‌ها، نوآوری‌های جدید را به صنعت فولاد ارائه می‌دهند. شرکت‌های دانش‌بنیان کشور می‌توانند در ایجاد ارتباطات بین‌المللی نیز نقش موثری داشته باشند. در نهایت اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان‌های داخلی ضمن همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان خارجی که موجب جذب سرمایه‌گذار، در اختیارگیری فناوری‌ها و...

نیز می‌شوند، دانش خود را هم به صنعت فولاد ایران منتقل می‌کنند. در همین زمینه و با توجه به شعار سال ۱۴۰۱ که توسط رهبر معظم انقلاب با عنوان «سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» مطرح شد، یکی از شرکت‌هایی که به ناشی از وضعیت تحمیلی تحریم‌ها بر اقتصاد بوده است. بارها مشاهده شده که روسای سازمان ملی استاندارد با اشاره به مشکلات، تاکید دارند تحریم موجب شده آنها هم با توجه به شرایط موجود، انعطاف به خرج داده و برای حمایت از تولیدکننده، معیارهای مربوط به استاندارد را کاهش دهند.

نیز می‌شوند، دانش خود را هم به صنعت فولاد ایران منتقل می‌کنند. در همین زمینه و با توجه به شعار سال ۱۴۰۱ که توسط رهبر معظم انقلاب با عنوان «سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» مطرح شد، یکی از شرکت‌هایی که به ناشی از وضعیت تحمیلی تحریم‌ها بر اقتصاد بوده است. بارها مشاهده شده که روسای سازمان ملی استاندارد با اشاره به مشکلات، تاکید دارند تحریم موجب شده آنها هم با توجه به شرایط موجود، انعطاف به خرج داده و برای حمایت از تولیدکننده، معیارهای مربوط به استاندارد را کاهش دهند.

دوسال گذشته با شرکت‌های دانش‌بنیان همکاری‌های بسیار گسترده‌ای از جمله انعقاد قرارداد فرانسویلیکومنگنز به ارزش ۷۲۰۰ میلیارد ریال، ساخت دستگاه اندازه‌گیری آهن کل و آهن فلزی در آهن اسفنجی برای نخستین بار در جهان و ساخت روغن ضد آتش را داشته است.

لازم به توضیح است که مجموعه فولاد خوزستان با استفاده از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها یکی از پیشگامان بومی‌سازی در ایران به‌شمار می‌رود و همچنین در صنعت فولاد به صراحت می‌توان ادعا کرد که این شرکت در راستای بومی‌سازی این صنعت، گام‌های بسیار بلندی برداشته است.

محرکی به نام استاندارد

محمدرضا خواجه
فعال حوزه دانش‌بنیان

استاندارد به‌عنوان یک ابزار مهم تنظیم‌گری در اقتصاد دانش‌بنیان یکی از بزرگ‌ترین محرک‌ها و انگیزه‌ها برای فعالان اقتصاد هر کشوری است و در حوزه دانش‌بنیان این موضوع چشمگیرتر است. در واقع، یکی از گرایش‌های شرکت‌های دانش‌بنیان‌ها این است که محصولی را تولید کرده‌اند که استاندارد آن در کشور تدوین نشده و بنابراین یکی از کمک‌های سازمان استاندارد، کمک به تدوین این استانداردها است. برای دستیابی به تولید دانش‌بنیان، نباید تنها به افزایش تولید محصول در کارخانه‌ها و سیستم‌های تولیدی متکی باشیم، زیرا در این صورت فقط رونق تولید رخ خواهد داد و ممکن است دستیابی به تولید دانش‌بنیان و باکیفیت کند شود. بنابراین، در شرایط فعلی باید به ظرفیت‌های داخلی کشور توجه بیشتری داشته باشیم و به‌طورهم‌زمان برای ایجاد اقتصاد و تولید دانش‌بنیان برنامه‌ریزی شود تا به سمت ارتقای تولید داخلی و باکیفیت حرکت کنیم. اقتصاد دانش‌بنیان استفاده از دانش برای ایجاد کالاها و خدمات، یکی از الزامات اساسی در افزایش تولید دانش‌بنیان است و از آنجا که اقتصاد دانش‌بنیان بر پایه تولید، توزیع و کاربرد دانش و اطلاعات تشکیل شده، اصلاح فضای کسب‌وکار برای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان اهمیت زیادی دارد. در این راستا و در بحث تولید دانش‌بنیان، باید ۲ موضوع کیفیت و نرخ، همواره مدنظر تولیدکنندگان قرار گیرد. برای توسعه تولید و تقویت برند کالاهای داخلی، توجه به کیفیت کالا و نرخ مناسب بسیار حائز اهمیت است. در واقع، تولید کالاهایی باکیفیت و نرخ رقابتی، منجر به تولیدات باکیفیت، اشتغالزایی، ایجاد ارزش‌افزوده، افزایش درآمدهای کشور و تامین رضایت مصرف‌کنندگان کالاهای داخلی می‌شود. در حال حاضر، شرکت‌های تولیدی و سازمان‌ها باید برای افزایش اعتبار و تقویت برند و ارتقای جایگاه اجتماعی، خود را به‌درستی به جامعه معرفی کنند و این امر جز در سایه تولید و ارائه کالای مرغوب و خدمات رضایت‌بخش میسر نمی‌شود. نکته اساسی این است که وقتی در فرهنگ یک جامعه، جایگاه، نقش و کارکرد مشتری به‌درستی تعریف و تبیین شود و خدمت به مشتری به‌عنوان یک ارزش مطرح باشد، تولیدکنندگان در جایگاه اصلی خود قرار می‌گیرند، به‌طوری که هر سازمان، خدمات باکیفیت و باارزش به مشتری ارائه می‌دهد و در نتیجه، رضایت و وفاداری مشتری را جلب می‌کند.

یکی از مضامین شرکت‌های دانش‌بنیان، نبود اعتماد از سوی شرکت‌های هوایمی است. اگر دانش‌بنیان‌ها تمام استانداردهای جهانی را هم رعایت کنند، باز هم این بی‌اعتمادی وجود دارد. با این حال، شرکت‌های دانش‌بنیان توانستند در این مسیر موفق عمل و تا حد قابل‌قبولی بخشی از نیازهای صنعت هوانوردی را تامین کنند. حال اگر از محصولات دانش‌بنیان هم استفاده نکنند، باز از محصولات خارجی استفاده می‌کنند. متأسفانه شرکت‌ها وقتی نام ایرانی روی محصولات درج می‌شود، به‌شدت نسبت به آن موضع می‌گیرند. از دیگر چالش‌های دانش‌بنیان‌ها به‌ویژه در صنعت هوایی، اعمال سخت‌گیری‌های اداری در روند تولید است، در حالی که چنین روندی در واردات محصولات مشابه وجود ندارد. این بی‌اعتمادی تنها در صنعت هوانوردی نمود عینی ندارد؛ بلکه در دیگر صنایع هم، شاهد چنین وضعیتی هستیم. در حقیقت، آن اعتمادی که انتظار می‌رود مردم به تولیدات دانش‌بنیان‌ها داشته باشند، وجود ندارد.

بوجود تحریم‌های موجود، بیشتر محصولات خارجی که وارد کشور می‌شوند، از کانال مراجع غیرقانونی است. به‌همین دلیل ضمانت ندارند؛ چراکه شرکت‌های مینا در اصل ایران را تحریم کرده‌اند، اما از سوی دیگر، شرکت‌هایی که خریدار این محصولات هستند، نسبت به محصولات ایرانی بیش خوبی ندارند و ترجیح می‌دهند که همان محصولات بدون ضمانت خارجی را استفاده کنند، در حالی که قطعاتی که ما در ایران تولید می‌کنیم، به‌طور کامل در رقابت با محصولات خارجی است.

امروزه در کشور شرکت‌های دانش‌بنیانی وجود دارند که سیستم‌ها و قطعات بسیار ارزشمندی را تولید و تعداد زیادی از شرکت‌های هوانوردی هم از آن استفاده می‌کنند، اما متأسفانه توانایی صادرات این محصولات وجود ندارد و نمی‌توانیم محصولات خود را صادر کنیم. به‌اعتقاد من، بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان که در این عرصه فعالیت می‌کنند، نه‌تنها می‌توانند بخش زیادی از نیاز کشور را برطرف کنند، بلکه محصولات‌شان را هم به کشورهای اطراف صادر می‌کنند. در کل، ما امروزه توانایی صادرات قطعات هوایمی را در جهان داریم، به‌شرط اینکه تحریم‌ها برداشته شود.

در شرایط فعلی، محاصره اقتصادی باعث شده است که دانش‌بنیان‌های ایرانی نتوانند به ارتقای محصولات خود و به کیفیت جهانی برسند. بی‌شک رسیدن به استانداردهای بین‌المللی، کمک زیادی به تعاملات خارجی به‌ویژه دریافت مجوز می‌کند.

اگر این زنجیره را تشکیل دهیم؛ یعنی صنعت کلان کشور ناور باشد و بتواند از امکانات خاص کشور استفاده کند، مشروط بر استفاده از شبکه دانش‌بنیان کشور که فناوری تولید می‌کند و از سمت دیگر، شرکت‌های دانش‌بنیان به شرط دانش‌بنیان بودن، بتوانند با شبکه تحقیقات علمی کشور همکاری کنند، شبکه ارتباط بین صنعت، بازار، فناوری، علم و دانشگاه شکل می‌گیرد و این شبکه یکی از بزرگ‌ترین ابزارهای، مفهوم استاندارد است.

تدوین استاندارد محصولات نوآورانه نیاز به تعامل دارد

استانداردسازی در مسیر اصلاح

همواره یکی از چالش‌های اساسی اکوسیستم دانش‌بنیان در مراحل پایانی چرخه تولید، دریافت گواهی استاندارد بود و هست. در واقع، درست زمانی که محصول نهایی آماده رسیدن به بازار می‌شود، صاحبان شرکت‌ها معمولاً در دریافت گواهی‌های استاندارد با چالش‌هایی مواجه می‌شوند و این چالش‌ها برای بازارسازی روندی بسیار مخرب بود. نمی‌توان سازمان ملی استاندارد را مقصر دانست؛ چراکه در اغلب موارد، مبنایی برای ارائه گواهی محصولات دانش‌بنیان وجود ندارد. در کل مبهم بودن سازگار استاندارد این محصولات، مشکلات عدیده‌ای را در بازارسازی به‌وجود آورده بود. این معضل به‌ویژه برای آن دسته از محصولات نوآورانه‌ای که برای بار نخست وارد نظام تولید می‌شدند، بیش از سایر محصولات نمود داشت، زیرا استانداردهای مشخصی برای این دست از تولیدات وجود نداشت. تا اینکه در سال ۱۳۹۷ سازمان ملی استاندارد با همکاری معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان، تصویب کردند که با ایجاد سازگاری مشخص در روند دریافت استاندارد گواهی «دانش‌نماد»، راه‌حلی برای رفع معضلات گفته‌شده باشد و آن را وارد ادبیات دانش‌بنیان کشور کردند. امروزه محصولات دانش‌بنیان با قرار گرفتن در نظام استانداردسازی و ارزیابی انطباق می‌توانند گواهی دانش‌نماد را از سازمان ملی استاندارد ایران دریافت کنند. با این حال چندی پیش، روح‌الله دهقانی، معان علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با اشاره به اینکه یکی از مشکلات شرکت‌های دانش‌بنیان آن است که محصولاتی را تولید کرده‌اند که استاندارد آن هنوز در کشور تدوین نشده است، از سازمان ملی استاندارد، خواستار کمک به تدوین استاندارد این محصولات شد.

به‌مناسبت روز جهانی استاندارد به چالش‌های دانش‌بنیان‌ها در دریافت استاندارد و سازگار گواهی دانش‌نماد پرداخت.

چالش‌های استاندارد دانش‌بنیان‌ها

شرکت دانش‌بنیان ایرانی معرفی شد که با کمک سازمان استاندارد و معاونت علمی برای آن استاندارد تدوین شد. وی افزود: در کل، این فرآیند، ۲ روی سکه بحث استاندارد در شرکت‌های دانش‌بنیان است. ناگفته نماند که مجوزهای دیگری هم در بحث اکوسیستم دانش‌بنیان وجود دارد که فعالان این عرصه می‌توانند برای حضور در بازار از آنها استفاده کنند. نظیر مجوزهایی که برای محصولات پزشکی یا درمانی یا کشاورزی از سوی جهاد کشاورزی صادر می‌شود. بی‌شک دانش‌بنیان‌هایی که در چنین حیطه‌هایی فعالیت می‌کنند، چالش گفته‌شده را ندارند، چراکه روند کارشناسی به‌درستی انجام می‌گیرد و تیم ارزیاب‌ها با بررسی‌های لازم، در نهایت مجوزهای لازم را ارائه می‌دهند.

صاحبان فناوری استاندارد می‌نویسند

واعظی‌باشاره به آن دسته از محصولات دانش‌بنیان که دارای نمونه خارجی مشابه هستند، گفت: برخی محصولات دانش‌بنیان هم هستند که نمونه مشابه خارجی دارند و تنها با علم و فناوری و بهره‌وری و نرخ تمام‌شده کمتر تولید می‌شوند که این محصولات، شناسان دانش‌بنیان شدن کمتری دارند. گفتنی است، براساس آیین‌نامه قبلی معاونت علمی ریاست‌جمهوری، تنها محصولاتی می‌توانند دانش‌بنیان شوند که در آنها نوآوری بارزی وجود داشته باشد، یعنی مهندسی معکوس و نوآفرین در زمره دانش‌بنیان محسوب نمی‌شود. شاید بتوان عنوان شرکت فناوری را بر آنها نهاد، اما طبق ارزیابی قبلی معاونت علمی، این شرکت‌ها دانش‌بنیان نبودند؛ مگر آنکه افزایش کیفیت یا نوآوری در آنها اعمال شده باشد.

به‌گفته این فعال در اکوسیستم دانش‌بنیان، اغلب استانداردهای ارائه‌شده در ایران، ترجمه استانداردهای موفق جهانی است، چراکه توانایی نگارش استاندارد به‌صورت پایه و از صفر را نداریم و در اصل، صاحب فناوری نیستیم؛ استاندارد را کشوری می‌نویسد که صاحب فناوری باشد.

وی افزود: بنابراین در ایران هم طبق استانداردهای تدوین‌شده از سوی کشورهای صاحب فناوری به محصولات گواهی داده

نمادی به نام دانش

از سوی ناظران معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و اداره استاندارد انجام می‌شود. حال نه‌تنها شرکت‌هایی که تحت‌حمایت پارک‌ها هستند، بلکه دیگر شرکت‌ها هم لازم است که چنین گواهی‌نامه‌هایی را دریافت کنند. به‌طورقطع، در فرآیند تجاری‌سازی یکی از رویکردهای مهم بهره‌گیری از محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان تأییدیه از سوی متولیان استاندارد در کشور است که این روند را برای بازار هدف راحت‌تر می‌کنند و می‌توانند با رویت بر گواهی‌نامه با اطمینان بیشتری خرید کنند، همچنین کار بخش‌های دولتی در روند شناسایی محصول تسهیل می‌شود تا آن دسته از محصولاتی را که دارای این گواهی‌نامه هستند، بهتر و دقیق‌تر انتخاب کنند. با توجه به اینکه بخش گسترده‌ای از بازار شرکت‌های دانش‌بنیان در داخل است، می‌تواند کمک شایانی به توسعه بازار برای این محصولات داشته باشد و زمینه ورود محصولات دانش‌بنیان به بخش‌های خصوصی و دولتی را با روند بهتری فراهم کند.

وی با اشاره به نقش پارک‌های علم و فناوری در روند اخذ گواهی دانش‌نماد گفت: نقش پارک‌ها در فرآیند دریافت این گواهی بیشتر جنبه مشاوره‌ای دارد و همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، معاونت علمی با همکاری اداره استاندارد، تأییدیه نهایی را صادر می‌کنند. ناگفته نماند که تنها شرکت‌های دانش‌بنیان نوع یک نیستند که می‌توانند آن را اخذ کنند، بلکه شرکت‌های خلاق و فناوری هم اگر شرایط اخذ را داشته باشند، می‌توانند آن را دریافت کنند. بنابراین الزامات دانش‌بنیان شدن تأثیری در دریافت این گواهی‌نامه ندارد.

سخن پایانی

اقتصاد دانش‌بنیان فقط زمانی شکل می‌گیرد که ما بتوانیم زیرساخت‌های توسعه علم و فناوری را فراهم کنیم و باتوجه به نوع اقتصاد کشورمان که عموماً دولتی است؛ اقتصاد دانش‌بنیان زمانی شکل می‌گیرد که صنایع بزرگ و دستگاه‌های بزرگ کشور از حوزه صنعت، معدن، انرژی و سلاط پای اصلی حوزه علم و فناوری باشند، اگرچه توسعه دادن استارت‌آپ‌های کوچک به شکل گرفتن این زنجیره کمک می‌کند، اما نقطه اصلی برای شکل‌گیری اقتصاد

می‌شود. بنابراین، هنوز بسیاری از محصولات دانش‌بنیان تولیدشده در کشور به سطح نمونه خارجی خود نرسیده‌اند و موفق به دریافت گواهی استاندارد نمی‌شوند. ناگفته نماند که معمولاً در بسیاری موارد، ارزیابی کارشناسان سازمان ملی استاندارد از ایده‌آل‌های بین‌المللی پایین‌تر است. حال برای پیشرفت اکوسیستم فناوری در کشور هم، باید این روند یعنی تعدیل ارزیابی‌ها صورت بگیرد. همه ما می‌دانیم که چند خودروی ساخت داخل فاقد استانداردهای بین‌المللی هستند، اما گواهی‌های لازم را دریافت می‌کنند. بنابراین، با در نظر گرفتن خط توسعه و پیشرفت در شرکت‌های دانش‌بنیان بد نیست که ارائه گواهی استاندارد برای محصولات فناورانه کمی آسان‌تر در نظر گرفته شود.

واعظی تأکید کرد: تا مادامی که محصولات دانش‌بنیان با محصولات موفق خارجی مقایسه شود، اکوسیستم دانش‌بنیان به هدف واقعی خود نمی‌رسد، چراکه استانداردهای موفق بین‌المللی سال‌ها حمایت شده و در طول چندین سال مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. حال چگونه می‌توان از شرکت‌های نوپای اکوسیستم دانش‌بنیان، انتظار دریافت استانداردهای سطح بالای بین‌المللی را داشت.

وی در ادامه گواهی دانش‌نماد را اتفاقی مثبت در اکوسیستم دانش‌بنیان دانست و گفت: خوشبختانه تدوین و ارائه گواهی دانش‌نماد در چند سال گذشته موجب سامان یافتن وضعیت استاندارد دانش‌بنیان‌ها شد. در بی تدوین این گواهی، چند شرکت دانش‌بنیان در پارک‌های گوناگون علم و فناوری موفق به دریافت آن شدند. متأسفانه تغییر و تحولات مدیریتی اکوسیستم دانش‌بنیان در یک سال اخیر، منجر به کمتر استفاده شدن از گواهی دانش‌نماد هم شد و تغییر روسای پارک‌ها به‌صورت گسترده و در نتیجه تغییر دولت باعث شد که فرآیندها و روندهای مثبتی که تا در گذشته پیگیری شده بود، مسکوت بماند.

رئیس پارک علم و فناوری استان کرمانشاه با اشاره به شرایط دریافت گواهی‌نامه گفت: به محصولی گواهی‌نامه تعلق می‌گیرد که نوآور باشد و تمایز ویژه‌ای با دیگر محصولات مشابه خود داشته باشد.

به‌عبارت‌دیگر، محصولی موفق به اخذ این گواهی می‌شود که یا برای نخستین‌بار تولید شده باشد یا مشابه خارجی در ایران نداشته و از درجه کیفیت بالایی برخوردار باشد.

به‌گفته آزادی، این گواهی‌نامه‌ها دارای وجهی بین‌المللی هستند و در جایگاه یکی از گواهی‌نامه‌های معتبری شناخته می‌شوند که شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با استفاده از اعتبار آن محصولات خود را صادر کنند و به‌عنوان یک مزیت مهم برای شرکت‌ها در بحث صادرات به حساب می‌آیند.

وی با اشاره به شرکت‌های پیشرو در مسیر دریافت گواهی‌نامه گفت: حوزه‌هایی نظیر ماشین‌آلات و تجهیزات و شیمی در پارک علم و فناوری استان کرمانشاه برای اخذ گواهی‌نامه دانش‌نماد پیشرو بودند و اکنون شرکت‌هایی که در حوزه فناوری اطلاعات و کشاورزی فعال هستند، در حال اخذ این گواهی‌نامه نیز هستند. ضوابط کلی برای همه شرکت‌ها یکی است، اما باتوجه به نوع صنعت ممکن است تبصره‌های متفاوتی داشته باشد که پیچیدگی آن در روند فنی آن و ممکن است در برخی حوزه‌ها روند زمان برتر باشد.

اغلب
استانداردهای
ارائه‌شده در
ایران، ترجمه
استانداردهای
موفق جهانی
است، چراکه
توانایی نگارش
استاندارد
به‌صورت پایه
و از صفر را
نداریم و در
اصل صاحب
فناوری نیستیم

نقش پارک‌های
علم و فناوری
در فرآیند
دریافت گواهی
دانش‌نماد،
بیشتر جنبه
مشاوره‌ای دارد
و معاونت علمی
با همکاری اداره
استاندارد،
تأییدیه نهایی را
صادر می‌کنند

اجرای نظام ارزیابی کارکنان فولاد مبارکه

بهروز راعی، رئیس بهبود عملکرد و برنامه‌ریزی آموزش فولاد مبارکه از جاری‌سازی نظام ارزیابی و تصدیق دانش و مهارت کارکنان در شرکت فولاد مبارکه در راستای توانمندسازی و شکوفایی روزافزون و مستمر آنان خبر داد. به گزارش خبرنگار **سمنان** از استان اصفهان، مهدی دهقان در خصوص جاری‌سازی نظام ارزیابی و تصدیق دانش و مهارت کارکنان افزود: واحد آموزش و توسعه سرمایه‌های انسانی با همکاری واحدهای شرکت (مستولان و تسهیلاتگران آموزش هر واحد) در طول سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ جهت شناسایی و نظام‌مند ساختن دوره‌های آموزشی پایه‌ای و ویژه برای هر یک از پست‌های سازمانی با ماهیت غیرسپرستی و ثبت آنها در سیستم EIS اقدام کرده است. وی با بیان اینکه به مجموعه هر یک از این دوره‌های آموزشی برای هر پست سازمانی، «پروفایل آموزشی» آن پست اطلاق می‌شود، گفت: منبع و خاستگاه پروفایل‌های آموزشی، شایستگی‌ها، شرح وظایف پست سازمانی و دانش‌ها، مهارت‌ها و انتظارات مدنظر مسئول واحد بوده است. رئیس بهبود عملکرد و برنامه‌ریزی آموزش اظهار کرد: از مزایای تدوین و استقرار نظام پروفایل‌های آموزشی می‌توان به نظام‌مند ساختن، استانداردسازی و اطمینان از تحت کنترل بودن آموزش‌های موردنیاز کارکنان در سال‌های ابتدای انتصاب آنها در پست سازمانی و اولویت‌بندی زمانی برای ارائه تدریجی و اثربخش دانش‌ها و مهارت‌های موردنیاز افرادی که در یک پست منصوب می‌شوند نام برد. این اقدام باعث می‌شود ضمن جلوگیری از ارائه حجم زیادی از آموزش‌ها در یک بازه زمانی محدود در بدو ورود فرد به پست، توالی اجرای آموزش‌ها، در طول یک بازه زمانی سه تا پنج‌ساله مدیریت شود. به بیان دیگر، یک برنامه توسعه حرفه‌ای سه تا پنج‌ساله برای شاغلان یک پست، برنامه‌ریزی شده است. به گفته دهقان یکی از ابعادی که در پروژه فوق مدنظر بوده، تفاوت سطح و زمینه‌های تحصیلی و تجربی افراد شاغل در یک پست است. به این معنی که قطعا کارکنان (افراد جدیدالورود به پست و همچنین کارکنان دارای سابقه کاری بیشتر) از نظر سطح عملکرد، زمینه و حوزه تحصیلات و همچنین تجربیات کاری با یکدیگر متفاوت هستند. قطع به یقین این تفاوت‌های فردی، منجر به سطوح متفاوتی از نیازمندی‌های آموزشی خواهد شد. به‌طور مثال، کارشناسی که تحصیلات آکادمیک وی در حوزه آمار یا ریاضیات بوده، با فردی که با مدرک تحصیلی فنی و مهندسی در همان پست به‌کارگمارده شده است، به احتمال زیاد، نیازهای آموزشی متفاوتی در حوزه آمار دارند. همچنین به‌طور مشابه تعمیرکاری که قبل از اشتغال در پست خود، دارای سابقه موثر و مفید در حوزه تعمیرات در خارج از شرکت بوده، به نسبت یک فرد جدیدالاستخدام که فاقد هرگونه تجربه در زمینه تعمیرات است، نیازهای متفاوتی در زمینه تعمیرات مکانیک یا برق دارد.

سرمایه‌گذاری در معادن خراسان جنوبی ۷ برابر شد

مصطفی ملائی، سرمایه‌گذاری در بخش معادن خراسان جنوبی، نیمه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۷ برابر افزایش یافت. به گزارش خبرنگار **سمنان** از استان خراسان جنوبی مدیرکل

صنعت، معدن و تجارت استان گفت: در نیمه نخست امسال ۲۳۳ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در معادن جدید استان انجام شد که افزایش ۷ برابری سرمایه‌گذاری در این حوزه نسبت به مدت مشابه سال قبل داشته است. آریافر همچنین از افزایش ۱۹ درصدی پروانه‌های بهره‌برداری معدنی در نیمه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه پارسال خبر داد و افزود: در این مدت ۱۶ معدن جدید در استان به بهره‌برداری رسیده است. وی تعداد اشتغال این معادن را ۲۲۹ نفر اعلام کرد و گفت: اشتغال در بخش معادن در این مدت در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۳ برابر افزایش داشته است. مدیرکل صمت استان افزود: معادن به بهره‌برداری رسیده در این مدت دو معدن هماتیت، دو معدن خاک صنعتی، دو معدن آهنک، سه معدن گرانیت، دو معدن مرمریت، و معادن سرب و روی، سیلیس، مگنتیت، زغال سنگ و سنگ لاشه هر کدام یک معدن بوده است. وی گفت: بیشترین تعداد معادن به بهره‌برداری رسیده در این مدت به ترتیب در شهرستان‌های طبرس (۷ مورد) و نهبندان (۴ مورد) بوده و در شهرستان‌های قائن درمیان، سرایان، سربیشه و خوسف نیز هر کدام یک معدن به بهره‌برداری رسیده است. آریافر مجموع ذخیره این معادن را ۲۳ میلیون و ۷۱۶ هزار تن اعلام کرد و گفت: مساحت این معادن سه هزار و ۸۶ کیلومتر است. وی همچنین استخراج سالانه این معادن را ۴۲۵ هزار و ۷۷۱ تن برشمرد.

تامین حقایق با هدف رفع مشکلات کم‌آبی اجرایی شد

راه‌اندازی «بازار آب» در دشت بحرانی

خشکسالی و کم‌آبی روز به روز بیشتر بر جهان سایه می‌افکند و در چنین شرایطی توجه به بهره‌وری، ایجاد ارزش افزوده و مدیریت مصرف آب ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای برون‌رفت از بحران است که تحقق این راهبردها در برنامه هفتم توسعه مورد توجه ویژه است و طرح «بازار آب» با بنیان علمی و اقتصادی اقدامی ارزشمند در تحقق برنامه هفتم و رویارویی با کم‌آبی به شمار می‌رود.

طرح «بازار آب» یا تجارت و مبادله آب به معنی فرآیند خرید و فروش حقوق دسترسی به آب یا حقایق است که در کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته جهان نیز اجرا می‌شود. اگر این طرح به‌خوبی اجرا شود، افزایش بهره‌وری اقتصادی، اصلاح الگوی کشت، جلوگیری از تخریب‌های زیست‌محیطی و توجه به مصرف بهینه آب به عنوان سرمایه خدادادی بدون جایگزین را رقم می‌زند. بازار مبتنی بر قیمت، محرکی برای کاربران در اختصاص منابع آبی از فعالیت‌های کم‌ارزش به فعالیت‌های با ارزش بالاتر است؛ طبق همین اصل، تجارت آب می‌تواند افزایش بهره‌وری و افزایش ارزش افزوده را رقم بزند، اما باید مراقب بود تا اجرای این طرح به عنوان طرحی دانش‌بنیان و پیش‌رسان در مدیریت مصرف آب دچار انحراف از مسیر و دستخوش سودجویی برخی‌ها نشود.

ارتقای ارزش اقتصادی آب در خلال یک تصمیم

در برنامه کار وزارت نیرو گرفته و مطالعاتی نیز در این زمینه انجام شده است و تلاش می‌شود تا با کمک آن ضمن ضابطه‌مند کردن میزان و نحوه مصرف آب، بخشی از آب مورد تقاضا را از طریق اجرای سیاست‌های بازتخصیص آب از طریق جابه‌جایی مصرف به بخش‌های کارآتر و بهره‌ورتر، در چارچوب قواعد و مقررات تنظیمی، برای متقاضیان فراهم کند. وی ادامه داد: علاوه بر این تمهیداتی باید اتخاذ شود که تامین تقاضاهای روزافزون از طریق مدیریت مصرف و افزایش بهره‌وری آب بهره‌برداران مجاز موجود تامین و از افزایش برداشت غیر مجاز و فشار بر منابع آب جلوگیری شود.

مدیرکل دفتر اقتصاد و بهره‌وری آب شرکت مدیریت منابع آب ایران اظهار کرد: از جمله اهداف اصلی که این پروژه دنبال می‌کند، موضوع ارتقای بهره‌وری آب است که در مبادلات آبی بسیار محدودی که در برخی مناطق پایلوت نیز انجام شده است، ارزیابی‌های اولیه نشان می‌دهد که بازار آب می‌تواند نقش موثری در این زمینه ایفا کند.

نقش تسهیلگر وزارت نیرو

آهوایی در ادامه گفت: وزارت نیرو به عنوان نماینده دولت در اجرای طرح بازار آب نقش تسهیل‌گر را ایفا می‌کند و چندین کارگزار در این حوزه فعال می‌شوند که وظیفه ایجاد ارتباط میان عرضه‌کنندگان آب با متقاضیان را بر عهده دارند. وی در بخش دیگری از سخنان خود اظهار کرد: در حال حاضر این طرح در برخی دشت‌های بحرانی در پنج استان کشور در مناطق محدودی از استان‌های یزد، اصفهان، البرز، قزوین، هرمزگان و سمنان به صورت نمونه در حال اجراست و امیدواریم با فراهم شدن بسترهای لازم و رفع ایرادات این طرح به زودی در دیگر دشت‌های بحرانی کشور نیز اجرایی شود.

مدیرکل دفتر اقتصاد و بهره‌وری آب ادامه داد: اجرای طرح بازار آب نیازمند الزامات و مقدماتی است که از جمله آن، راه‌اندازی

جزئیات بازار آب

می‌شود. بر همین اساس مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان سمنان گفت: کشاورزان در طرح «بازار آب» می‌توانند با افزایش بهره‌وری، حداکثر ۱۰ درصد میزان مصرف آب خود را ذخیره و در این بازار عرضه کنند. محسن عسکری با اشاره به کاهش بارندگی‌ها در چند سال اخیر و به‌هم‌خوردن توازن منابع آبی در استان سمنان، اظهار کرد: تامین آب در بخش‌های مختلف آشامیدنی، صنعت و فعالیت‌های پرپایه از نظر درآمد و اشتغال با رویکرد افزایش بهره‌وری آب از اولویت‌های شرکت آب منطقه‌ای استان سمنان است. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان سمنان افزود: دفتر کارگزاری «بازار آب» با هدف تحقق تسهیلگری اجتماعی و شناخت خریداران (صنایع) و فروشندگان (کشاورزان) و کشف نرخ به صورت رسمی گشایش یافت. معاون برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای سمنان در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با بیان اینکه طرح «بازار آب» فقط در شهر سمنان به صورت آزمایشی انجام می‌شود و مربوط به کل استان نیست، گفت: قیمت‌گذاری آب در این بازار به صورت حراج است و نرخ واقعی بر اساس عرضه و تقاضا مشخص می‌شود. رضا نجف‌زاده افزود: نرخ فروش آب بین کشاورز و صنعت در طرح «بازار آب» در واقع بر پایه توافق بین خریدار و فروشنده است. نجف‌زاده درباره مزایای اجرای طرح «بازار آب» در تقویت سفره آبی‌های زیرزمینی، تصریح کرد: خریدار هزینه خرید ۱۰۰ درصد

«بازار آب» راه‌حلی برای مدیریت مصرف

است که این رویکرد با اهتمام ویژه در استان سمنان پیگیری می‌شود. اجرای کامل و صحیح بازار آب در استان سمنان، لازمه

سخن پایانی

امروز کشاورزان خرده‌مالکی به دلیل میراثی بودن اراضی کشاورزی است. کارشناسان معتقد هستند کشاورزی در اراضی وسیع دارای ارزش افزوده است، باید مراقب بود اجرای طرح «بازار آب» منجر به ایجاد «بازار سیاه» برای سودآوری و توقف فعالیت کشاورزی نباشد. از طرف دیگر، برخی کشاورزان معتقدند قبل از راه‌اندازی رسمی طرح «بازار آب» در استان سمنان، بهتر است این بازار به صورت محلی در بین کشاورزان ایجاد شود و نرخ فروش آب فقط بر اساس ارزش محصولات کشاورزی، نرخ راضی‌کننده‌ای نیست و کشاورز با فروش محصول، درآمد بیشتری نسبت به فروش آب دارد.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

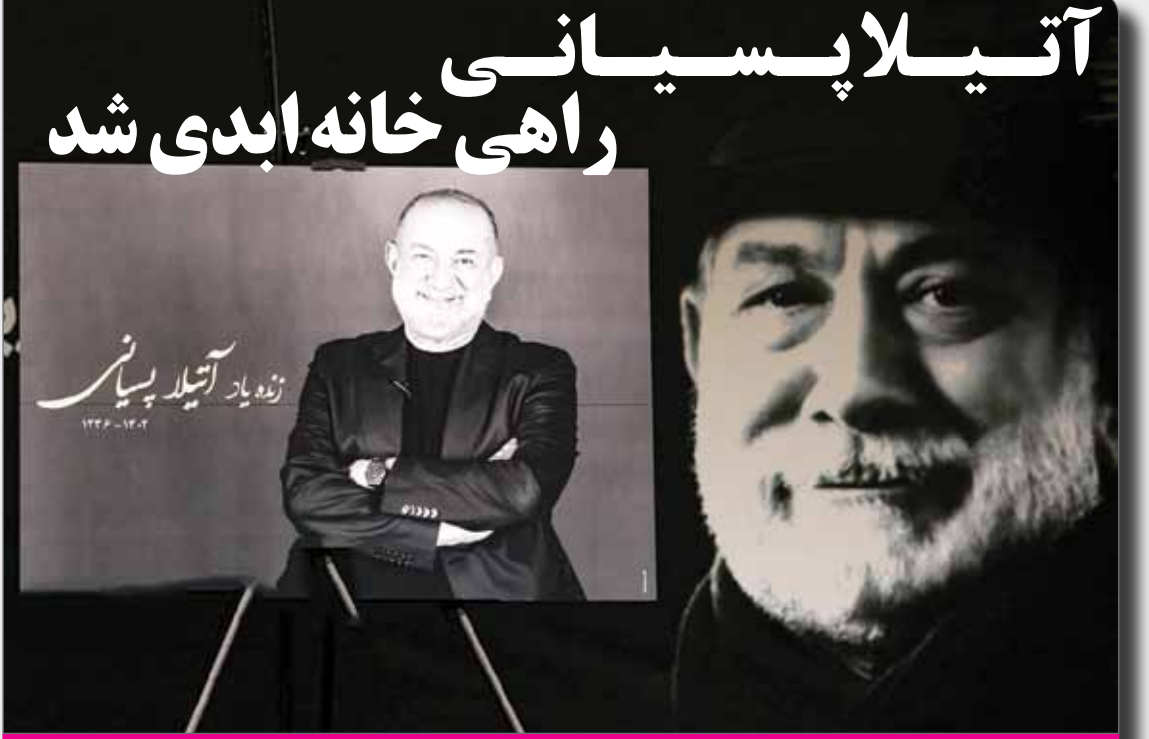
راه‌اندازی «بازار آب» در سمنان راهکاری کاربردی برای مدیریت مصرف و افزایش بهره‌وری در دولت سیزدهم برای رسیدن به توسعه است

تحقق اهداف مورد نظر «بازار آب» به کارشناسی و نظارت دقیق بر اجرای طرح به منظور جلوگیری از انحراف از مسیر و سودآوری به جای بهره‌وری وابسته است

شنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۲ - ۲۸ ربیع الاول ۱۴۴۵ - ۱۴ آکتبر ۲۰۲۲ - شماره ۲۴۲۲ - پیاپی ۲۷۴۰	
منعت معدن تجارت	
منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه منعت معدن تجارت www.smtnews.ir/about.html	
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «منعت»	
مدیرمسئول: عاطفه خسروی	
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۷۲۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱ ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره داخلی (۰۴) - پیاکد: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰ امور مشترکین: ۸۸۷۲۷۲۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۲۰۹ توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۷۲۳۵ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۲۸۱۱ روابط عمومی: pr@smtnews.ir امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir چاپخانه: صمیم	
www.smtnews.ir telegram.me/smtnews	info@smtnews.ir instagram.com/smtnews tozi.smtnews@gmail.com
روزنامه منعت با رتبه ۱ در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲	عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی عضو انجمن مدیران رسانه عضو تعاونی مطبوعات

وداع

آتیلآ پسیانی راهی خانه ابدی شد مراسم وداع با پیکر آتیلآ پسیانی بازیگر مطرح سینما، تئاتر و تلویزیون ایران، ۲۰ مهر در تالار وحدت با حضور هنرمندان و مردم برگزار شد. این مراسم با فرات آیاتی چند از کلام‌الله مجید آغاز شد و در ادامه منوچهر شاهسواری به عنوان مجری این مراسم پس از فرات دل‌نوشته‌ای گفت: در سوگ آتیلای عزیز نشستیم، کسی که از یادمان نمی‌رود، او جز مهر و مهربانی با خود نیاورد. هنرمندانه زیست و هنرمندانه با حضور شما در سکوت می‌رود.

عزیزی را بدرقه می‌کنیم

ایرج راد، رئیس هیات مدیره خانه تئاتر طی سخنانی اظهار کرد: ما در اینجا جمع شده‌ایم تا عزیزی را بدرقه کنیم و سپاسگذار دستاوردهای فرهنگی و هنری او باشیم.

آتیلآ فرزند تئاتر است و در تئاتر به دنیا آمد. او همواره همراه با مادرش جمیله شیخی چه در صحنه و چه در پشت صحنه تئاتر حضور داشت و با جوهره تئاتر آشنا شد و به شناختی رسید که کمتر کسی به آن دست پیدا می‌کند.

راد خاطر نشان کرد: در دوران نوجوانی راه خود را ادامه داد و کارهای تجربی خارجی او را به همین سمت برد و آثار خاطرانگیزی به جای گذاشت و با تأسیس گروه تئاتر بازی کارهای بزرگی انجام داد. او در آثار سینمایی و تلویزیونی هم با قدرت ظاهر شد و از خودش آثار بزرگی به جای گذاشت.

وی در پایان گفت: آتیلآ پسیانی عضو هیات موسس خانه تئاتر بود، کارهای صنفی بی‌نظیری انجام داد و از حقوق تئاتری‌ها همواره دفاع کرد و همواره حامی جوانان تئاتری بود.

پایان خاطره نیست

سپس پژمان بازغی، رئیس هیات مدیره انجمن بازیگران در سخنانی کوتاه اظهار کرد: انجمن صنفی خود را صاحب این سوگ می‌داند و به یاد خانم جمیله شیخی مراتب تسلیت خود را به خانواده ایشان می‌رساند. ما برای بدورد با هنرمندی آمدیم که نه بر دست‌تها و دوش‌ما که بر

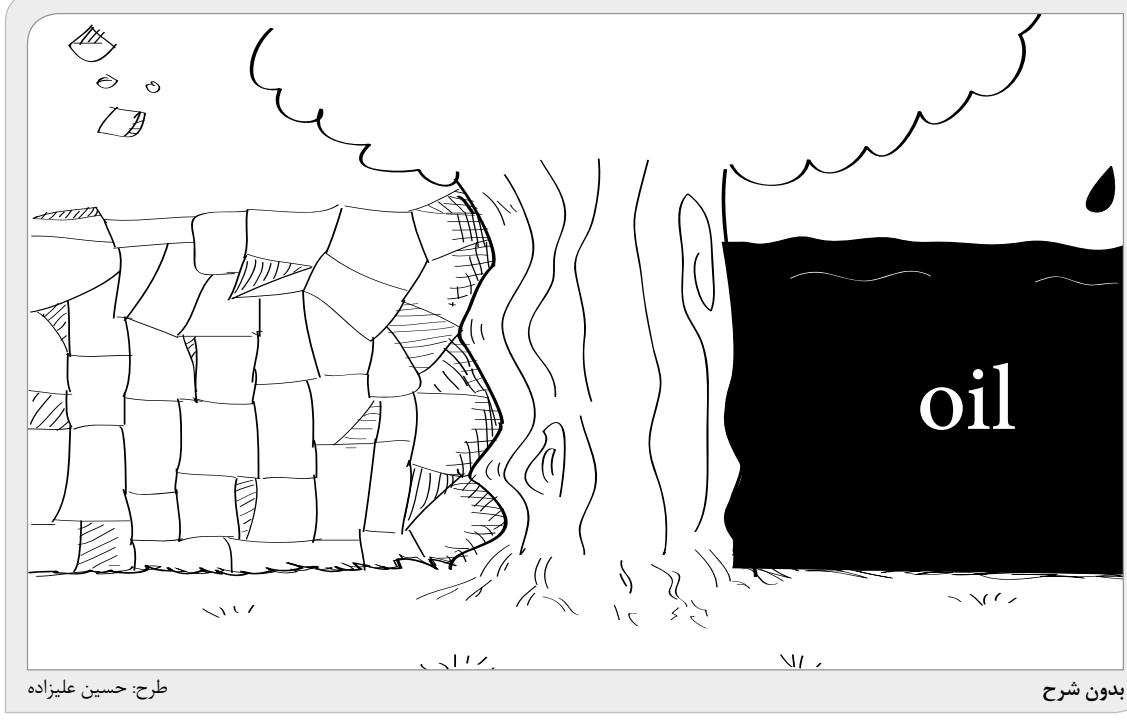
قلب‌هایمان حمل می‌شود. فقدان هر بازیگر اندوه بزرگی است اما پایان خاطره نیست.

او رفت اما راهش ادامه دارد

رضا کیانیان به عنوان دیگر سخنران این مراسم اظهار کرد: وقتی وارد صحنه مجتبی میرطهماسب را دیدم از من حالم را پرسید و من گفتم خوبم چون اگر آتیلآ بود به ما می‌گفت خوب باشید. باید خوب باشیم تا بتوانیم کار کنیم. پس به همه فرزندان و همسرش و همه دوستانش می‌گویم خوب باشید چون ما برای کار کردن آمده‌ایم. وی افزود: بله او رفت اما راهش، تئاترش و نوع نگاهش ادامه

کارتون روز

یادداشت

نقش استاندارد در توسعه کسب‌وکارها

مقتدالانام روابخش

دکترای مدیریت استراتژی

باتوجه‌به‌تغییر و تحولات‌دنیا‌ی کسب‌و کار، استاندارد و توجه‌به کیفیت، بیش از پیش در تجارت داخلی و بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته است. عمده‌ترین آرمان‌ها و اهداف شرکت‌ها از ورود به بازارهای بین‌المللی، حفظ بقا از طریق ایجاد فرصت‌های مناسب برای کسب سود، رشد و توسعه سرمایه‌گذاری است، به‌همین دلیل توجه به این تفکر راهبردی، باعث می‌شود تعدادی از شرکت‌ها، پس از انجام مذاکرات و انعقاد قراردادها و دریافت سفارش، برای تحقیق بیشتر درباره بازار خارجی برانگیخته‌شوند. وقتی شرکتی تصمیم می‌گیرد وارد بازار خارجی شود، مجبور است به‌طور جدی و موثر خود را متعهد به ارائه پیوسته کالا و خدمات بداند. در غیر این صورت، مشتریان منابع دیگری را جست‌وجو خواهند کرد. این تعهد و تقید استمرار و پیوسته بودن حضور در بازار، تنها در سایه هزینه یا تنوع تولید محصول میسر نمی‌شود، بلکه با شدت رقابت و افزایش توقعات و انتظارات مصرف‌کنندگان، تمایز در محصول به‌ویژه از نظر کیفیت و استاندارد بودن کالا دارای اهمیت بالایی است. در اینجا دولت‌ها به‌عنوان سیاست‌گذاران اصلی و شرکت‌ها به‌عنوان چیهه تولید و عرضه، نقشی آفرینی می‌کنند. دولت‌ها دامنه وسیعی از حقوق و وظایف را برای کارآفرینان، صنعتگران، بازرگانان و در مجموع شهروندان تبیین و تعیین می‌کنند که شامل مجموعه‌ای از حقوق مانند حق اِیمنی، امنیت، دفاع، سلامت و بهداشت و دستیابی به اطلاعات و وظیفه حفاظت محیط‌زیست، احترام به ایمنی، استقلال و حریم خصوصی دیگران است. استاندارد، یاری‌دهنده شهروندان در استفاده از این حقوق و عمل به وظایف قانونی و مسئولیت‌های اجتماعی است. با توجه به ضرورت وجود یک نوع هارمونی در تجارت بین‌الملل، جابه‌جایی کالاها و خدمات در جهان بدون نگاه و رویکرد استراتژیک به استاندارد به سرعت متوقف و بسیاری از خدمات اقتصادی و اجتماعی، حمل‌ونقل و تجارت نیز مختل خواهند شد. به‌عنوان مثال، شبکه‌های مجازی، اطلاعاتی، مخابراتی و ماهواره‌ای دچار مشکل شده‌اند و چه‌بسا از کار خواهند افتاد و صدها هزار سیستم مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات از سیستم‌های دولتی و خصوصی مانند ام‌سور بانکی، مراقبت‌های بهداشتی و درمانی، کنترل حمل‌ونقل و ترافیک هوایی، در پایی و زمینی، خدمات اورژانس، کمک‌رسانی حوادث غیر مترقبه و حتی دیپلماسی تجاری و بین‌المللی با اختلال مواجه می‌شوند و این امر هزینه‌های هنگفتی به‌دنبال خواهد داشت. استاندارد سندی است که از طریق اجماع و توافق عمومی تدوین شده است و به تصویب گروه یا سازمان رسمی و شناخته‌شده‌ای می‌رسد و قواعد و دستورالعمل‌ها یا الزامات و مشخصه‌هایی را برای فعالیت‌ها یا نتایج آنها به‌منظور استفاده روزمره و مستمر ارائه می‌کند. هدف غایی و نهایی استاندارد نیز، حصول میزان مطلوبی از نظم در بسترهای متعدد تعریف می‌شود. با توجه به موارد یادشده، امروز سازمان استاندارد جهانی و سازمان‌های منطقه‌ای ملی ایجاد و ماموریت‌ها و وظایف خود را اجرا و دنبال می‌کنند؛ مانند سازمان جهانی استاندارد، ISO. اتحادیه بین‌المللی تایید صلاحیت آزمایشگاه‌ها (ILAC)، اتحادیه منطقه‌ای صلاحیت آسیا پاسیفیک (PAC) و…

در شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور و با نگاه به افزایش سطح تحصیلات، توقعات و انتظارات جامعه و مصرف‌کنندگان و تأکید بر ایجاد اقتصادی خوداتکا، مولد، پویا، نقش آفرین در منطقه و به تعبیری اقتصاد مقاومتی باید به نکاتی در این زمینه توجه داشت.

۱- اجرای کامل مفاد قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد به شماره ۸۲۹۴۹/۲۳ مورخه ۱۳۹۶/۹/۲۸ موضوع افزایش پوشش استاندارد به کلیه محصولات داخلی و ترویج آن و زمینه‌سازی برای اعمال بند (۳۰) سیاست‌های برنامه ششم توسعه مبنی بر «تدوین و اجرای سند جامع و نقشه‌راه تحول نظام استانداردسازی کشور و مدیریت کیفیت»، به‌منظور روزآمدسازی، تقویت و توسعه نظام استاندارد در سطح کشور؛ به‌توحی که زمینه‌ا ارتقای مناسب کیفیت ملی و دستیابی به ارتقای پایدار تولید محصولات در کشور فراهم کند.

۲- اجرای بند ۲۴ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی بهمن ۱۳۹۲

تحت‌عنوان افزایش پوشش استاندارد، در برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.
۳- اجرای کامل بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، موضوع توسعه و ارتقای استانداردهای ملی و انطباق نظام‌های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین‌المللی.

۴- کنترل و نظارت پویاتر و دقیق‌تر بر استاندارد کالاهای وارداتی در راستای تأمین منافع جامعه و احترام به حقوق مصرف‌کننده‌با بهره‌برداری و تقویت نیروهای متخصص و استقرار شبکه‌های مناسب اطلاعاتی در مبادی ورودی و خروجی.

۵- توسعه و ترویج فرهنگ استاندارد در سطوح دانشگاهی و ایجاد گرایش‌های تحصیلی در رشته‌های مدیریتی و کسب‌و کار.

۶- منظور کردن دروس و مباحث اصول کیفیت و استاندارد در کتب درسی دانش آموزان.

۷- تقویت متسکل‌ها و انجمن‌های تخصصی مربوط، برگزاری نشست‌ها و کنفرانس‌ها، اجرای برنامه‌ها و میزگردهای رسانه‌ای و فعال شدن سازمان ملی استاندارد در این زمینه.

۸- توسعه استاندارد‌های محصولات حلال برای حضور بیشتر در بازارهای کشورهای مختلف.

۹- تقویت مشارکت دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های تخصصی و مردم‌نهاد با سازمان ملی استاندارد.

۱۰- هماهنگی با راهبردها و سیاست‌های جامع و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و توسعه همکاری با آنها در راستای کسب تجربیات و انتقال دانش‌های مورد نیاز؛ مانند سازمان جهانی استاندارد (ISO)، اتحادیه بین‌المللی تایید صلاحیت آزمایشگاه‌ها (ILAC)، اتحادیه منطقه‌ای آسیا پاسیفیک (PAC)، بنیاد مدیریت اتحادیه اروپا (EFOM) و…

تله‌پایداری عقاید

«دوروتی مارتین» زنی خانه‌دار و اهل شیکاگو بود که به دلیل ادعایش برای ارتباط با آدم‌های فضایی در سال ۱۹۵۴ توانست برای خودش شهرتی دست‌وپا کند. او مدعی بود پیام‌هایی از سیاره‌ای به نام «کلاریون» دریافت می‌کند که نشان می‌دهد، دنیا به پایان خود نزدیک می‌شود.

طبق پیشگویی او، قرار بود سیل بزرگی در تاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۵۴ در بخش‌های بزرگی از آمریکا و اروپا رخ دهد و پایان دنیا را رقم بزند. مارتین توانست پیروان سرسختی نیز پیدا کند، آنها به حدی به پیشگویی او باور داشتند که قبل از تاریخ اعلام‌شده مشاغل خود را رها کردند و همه املاک و سرسرمایه خود را فروختند به امید اینکه در آن تاریخ سوار بر شقاب‌پرنده‌ای که فقط برای نجات آنها می‌آمد، زمین را ترک کنند.

۲۱ دسامبر فرا رسید و دنیا به آخر نرسید. طبیعتا پیروانش باید مارتین را رها می‌کردند. اما آیا واقعا چنین اتفاقی افتاد؟ تعدادی از پیروانش راه خود را از او جدا کردند اما در کمال تعجب تعدادی از آنها حاضر نبودند قبول کنند که مارتین هیچ توانایی و استعدادی در زمینه امور ماورای بشر ندارد. آنها سعی می‌کردند با تفسیرها و توجیه‌های گوناگون طوری رفتار کنند که گویی ایمان‌شان نسبت به مارتین دچار هیچ تزلزلی نشده است. این پیروان سرسخت مارتین مدعی بودند زمین بخشیده شده و زمانی آدم‌های فضایی برای انتقال پیروان مارتین به زمین خواهند آمد که احساس کنند همه آنها برای چنین انتقالی آماده هستند.

روایت اتفاقاتی که برای این فرقه در آن روزها و روزهای پس از آن افتاد در کتابی به نام «وقتی پیشگویی‌ها شکست می‌خورند» در سال ۱۹۵۶ منتشر شد. «فستینگر»، «ریکن» و «ساچتر» نویسندگان این کتاب، سه روانشناسی بودند که آن روزها را در کنار پیروان مارتین گذراندند و مشاهدات خود را به صورت کتاب منتشر کردند.

این روانشناس با بررسی نمونه‌های مشابه دیگر در تاریخ مشاهده کردند که شکست یک پیشگویی به جای رد عقاید افراد، به افزایش تعهد فردی آنها نسبت به پیشگو و باورهای او منجر می‌شود. فرضیه آنها این بود که پیروان این فرقه پس از شکست پیشگویی از حمایت اجتماعی موجود برای تقویت عقایدشان و کاهش رنج ناشی از شکست استفاده خواهند کرد و این دقیقا همان کاری بود که برخی از پیروان دوروتی مارتین پس از شکست پیشگویی او انجام دادند. آنها لوجونه بر درستی پیشگویی پافشاری می‌کردند و سعی در توجیه و تفسیر وقایع داشتند.

«لئون فستینگر»، روانشناس آمریکایی و یکی از نویسندگان این کتاب، شهرت زیادی برای تحقیقاتش در زمینه ناهماهنگی‌های شناختی دارد. ناهماهنگی شناختی تجربه رنجی است که بر اثر ناهماهنگ بودن باورهای تان با واقعیت‌های پیرامون تان روی می‌دهد. این یک حال آشفته ذهنی است که بر اثر تضاد ارزش‌ها، باورها و نظرات در یک فرد تجربه می‌شود. شما به چیزی باور دارید اما واقعیت باورهای شما را زیر سوال می‌برد.

فستینگر معتقد بود این ناهماهنگی شناختی به بروز رفتارهای غیرمنطقی در افراد می‌انجامد که یکی از آنها می‌تواند چسبندگی بیشتر به عقاید و دفاع لوجونه از باورها باشد. حتما دیده‌اید که بسیاری از مردم حتی وقتی با دلایل منطقی برای رد باورهای‌شان روبه‌رو می‌شوند، همچنان بر آنها پافشاری می‌کنند.

همه ما تجربه‌هایی داریم از بحث‌هایی بی نتیجه با افرادی که جز اصرار بیشتر آنها بر عقایدشان هیچ نتیجه دیگری نداشته است. آنچه در این شرایط شاهد آن هستیم، ناتوانی شما در قانع کردن این افراد نیست، بلکه تمایل ذاتی آنها برای حفظ باورهای قدیمی‌شان است، حتی وقتی استدلال‌های موجود صحت باورشان را تایید نکند. به این لجاجت که نوعی خطای ذهنی محسوب می‌شود سوگیری پایداری عقاید (Belief Perseverance) می‌گویند.

یک باور شخصی حتی می‌تواند غیرمستقیم بر ذهن افراد نفوذ کرده باشد. دختر خردسالی را تصور کنید که تحت تاثیر خاطرات بد برادر بزرگ‌ترش از معلم‌های ریاضی، معتقد است همه معلم‌های ریاضی بدجنس هستند. حالا تصور کنید دختر به مدرسه می‌رود و معلم ریاضی مهربانی نصیبش می‌شود. امکان ندارد نخستین واکنش او نسبت به این تجربه رد باور قدیمی‌اش یا حتی زیر سوال بردن آن باشد، شاید از او بشنوید که در توجیه شرایط بگوید حتما این معلم یک استثناست. مطالعات فراوانی که در زمینه پایداری عقاید انجام شده است نشان می‌دهد که عمل ساده «ارائه توضیح» برای تغییر باورهای افراد می‌تواند خلاف انتظار ما به ریشه‌دارتر شدن آن باور ختم شود. زیرا اگر حتی به فردی گفته شود که شواهدی برای بی‌اعتبار بودن یک باور وجود دارد، آنها همچنان دلایلی برای باورشان پیدا می‌کنند. این بازی تا آنجا ادامه پیدا می‌کند که دیگر شما نتوانید شواهدی برای بی‌اعتبار کردن آنها ارائه دهید.

یکی از عملکردهای ذهنی که در تشدید این خطای ذهنی تاثیرگذار است سوگیری «راحل دودستی» است، یعنی زمانی که تصمیمات ما صرفا بر اساس اطلاعاتی که به یاد می‌آوریم گرفته شوند و باورمان این باشد که فقط آنچه به یاد می‌آوریم صحیح است.

فرآیند دیگر تاثیرگذار، سوگیری «همبستگی تومی» است، بدین معنی که پدیده‌ها و اتفاقاتی را به‌هم مرتبط می‌دانیم که هیچ پشتوانه علمی و منطقی ندارد. اگر در روز سیزدهم تصادف کرده‌ایم، تاریخ آن روز را مسبب حادثه پیش‌آمده می‌دانیم یا باور داریم رنگ پوست افراد با میزان جرم آنها مرتبط است. لجاجت‌های اعتقادی به حدی در همه عرصه‌های علمی و اجتماعی و فرهنگی رسوخ کرده است که ماکس پلانک، فیزیکدان آلمانی و برنده جایزه نوبل می‌گوید: «حقایق علمی جدید با متقاعد کردن مخالفان و وادار کردن آنها به دیدن نور پیروز نمی‌شوند، بلکه به این دلیل پیروز می‌شوند که مخالفان‌شان سرانجام می‌میرند و نسل جدیدی رشد می‌کند که با آن حقایق آشناست.»

شاید باورش سخت باشد اما هنوز هستند افرادی که گرد بودن زمین را قبول ندارند. در آنها دلش را به‌سرسید به شما می‌گویند «از نگاه من زمین مسطح است»، حتی وقتی سند و مدرک علمی در اختیارشان بگذارد قطعا تنها جوابی که می‌شنوید این است که دانشمندان همه دروغگو هستند.

شاید فکر کنید در مقایسه با چنین دیدگاه‌هایی احتمال اینکه شما در زمره افراد متعصب باشید بسیار کم می‌شود ولی در واقع برای رفتارهای متعصبانه و لجاجت‌های اعتقادی، لزومی ندارد حتما به تئوری‌های توطئه معتقد باشیم یا گرد بودن زمین را زیر سوال ببریم، کافی است تغییر را نپذیرسیم و فقط به تجربیات و آموزه‌های خود باور داشته باشیم. آنچه ما را از تله خشکی عقایدمان نجات می‌دهد، گوش شنوایی ما برای نظرات دیگران و چشم بینایی‌مان برای مشاهده بدیهیات پیرامون‌مان است.